

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

ŠTEVILKA: 15 • LETO: XXIX

JESENICE, DNE 17. APRILA 1980

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarka začel izhajati 26. januarja 1937. Železarka izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarka, SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 483, administracija 484 in 726. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

PROIZVODNJA

V MARCU BOLJŠA, TODA ŠE VEDNO POD PLANOM

V mesecu marcu se je situacija z dobavo vložka iz tujih virov še nekoliko poslabšala. Kljub temu pa so bili v marcu doseženi rezultati skupne in gotove proizvodnje boljši kot v prvih dveh mesecih letošnjega leta.

Operativni program skupne proizvodnje, ki je bil predvsem zaradi situacije na plavžu v primerjavi z gospodarskim načrtom znižan za 910 ton, je bil dosežen s 95,9 %, gospodarski načrt pa s 95,3 %. Zaradi

manjše dobave vložka iz tujih virov je bil tudi operativni program gotove proizvodnje v marcu znižan za 1.210 ton in dosežen s 93,7 %, gospodarski načrt pa z 90,7 %. Po posameznih TOZD je bila situacija po

nekaterih še nedokončnih rezultatih naslednja:

TOZD PLAVŽ

Situacija se v primerjavi z mesecem februarjem ni bistveno spremenila in s tem tudi ne doseženi proizvodni rezultat. Z gospodarskim načrtom in z nižjim operativnim programom predvidena proizvodnja v marcu ni bila dosežena. Vzroki so bili: slabo stanje ognjevarne obzidave na plavžu št. 1, slabša kvaliteta koksa in premajhne količine kisika za dodajanje vpihanemu zraku. Poraba koksa je bila tudi v tem mesecu visoka.

TOZD JEKLARNA

Martinarna, ki obratuje običajno z okrog 52 % grodlja v vložku, je zaradi pomanjkanja grodlja v marcu obratovala samo s 45 %. Posledica

REKORDNI IZVOZ ŽIČNIKOV

V letošnjem gospodarskem načrtu ima naša delovna organizacija postavljene izredno velike obveze do izpolnitve izvoznih programov. Med temeljnimi organizacijami, ki ta naš skupni cilj izvoza uresničujejo, ima velik delež tudi TOZD Želbarna. V preteklih letih je bila vedno prva pri realizaciji direktnega izvoza. Ta delež se je gibal med 40 in 50 odstotki celotne realizacije Železarne.

Temeljna organizacija Želbarna ni neposredni potrošnik deviz za uvoz reprodukcijskega materiala, tudi rezervne dele iz uvoza potrebuje poredko in še to v skromnih vrednostih. Kljub temu se delavci v Želbarni dobro zavedajo pomembnosti pridobivanja deviznih sredstev za potrebe drugih TOZD, s katerimi je Želbarna povezana v tehnološki verigi.

Izvozni plan v letu 1979 je bil v TOZD Želbarna 7.000 ton žičnikov z vrednostjo 2,2 milijona dolarjev. Ta obveza je bila izpolnjena s 7.668 tonami in z 2,86 milijoni dolarjev. Izraženo v indeksu je to glede na družbeni plan pri količini 109,5, pri vrednosti pa 129,5. To kaže, da je dosežen uspeh tudi pri povišanju cene žičnikov. Vsi ti dosežki so toliko pomembnejši, ker je bilo zaradi pomanjkanja vlečene žice izgubljenih približno 900 ton proizvodnje namenjene za izvoz.

Za leto 1980 sprejeti plan izvoza žičnikov znaša 8.000 ton in tri milijone dolarjev realizacije, ali 70 odstotkov celotne proizvodnje. Težaven položaj pri nabavi potrebnih materialov iz uvoza že v prvih mesecih tega leta pa je narekoval še večje prizadevanje vseh, ki opravljajo zahtevna dela pri izvozu našega jekla. Prodajati jeklo in jeklene

proizvode na zahodu ni lahko delo. V nastali situaciji se je več kot 25-letno sodelovanje želbarnice s

(Nadaljevanje na 2. strani)

REZULTATI MNOŽIČNE INVENTIVNE DEJAVNOSTI V MARCU

V preteklem mesecu so odbori za gospodarstvo v TOZD obravnavali deset tehničnih izboljšav in jih devet ugodno rešili. Skupni prihranek oziroma koristi znašajo 10.953.622,00 din, zato je 24 avtorjev prejelo 170.570,00 din posebnih nadomestil ali 1,56 % inovacijskega dohodka.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Avtor Jože Dolžan je s predelavo oz. izdelavo lečaste površine na začetni plošči odpravil pogoje okvare na ležajih merilne glave in s tem zmanjšal reparaturna dela na merilnikih ter povečal vzdržnost merilnih glav. Odbor za gospodarstvo mu je na podlagi zbranih strokovnih ocen ter mnenja komisije za inovacije odobril enkratno posebno nadomestilo v višini 5.000,00 din.

TOZD PLAVŽ

Avtorjema Cvetu Velikanju in Angelu Vidmarju je bilo dodeljeno tretje posebno nadomestilo za metode vročega razstreljevanja. Pri novem načinu odstranjevanja nasledin v vročem okolju se je delovna varnost neprimerno povečala, časi razstreljevanja vročih nasledin, kakor tudi zastoji zaradi tega, so se skrajšali. V četrtim in petem letu je bilo z njuno izboljšavo prihranjeno

(Nadaljevanje na 2. strani)

OSEBNI DOHODEK ZA MAREC IN JUBILEJNE NAGRADE

Informacija o osebnem dohodku za marec bo tokrat dosegla Železarko nekoliko prepozno, saj bo večina imela že pred prihodom glasila v rokah svoj mesečni zaslužek. Pojasniti želimo predvsem vzroke, zakaj so postavke osebnega dohodka takšne, kot jih lahko vidimo v svojem obračunskem listu. Kot običajno se bomo tudi tokrat zadržali največ na ravni Železarne, omenili pa le TOZD z izjemnimi odstopanji.

Proizvodnja v mesecu marcu je sicer nekoliko porasla, ker pa je istočasno bilo izvršenih tudi več efektivnih delovnih ur, v produktivnosti dela nismo napredovali, ampak zadržali raven poprečja zadnjih treh mesecev. OD za učinkovitost je ob tem nekoliko nižji, prav tako pa je manjša stimulacija za rast produktivnosti. Medtem ko je v nekaj letih

nazaj proizvodnja v mesecu marcu dosegla eno najvišjih letnih količin, proizvodnja letošnjega marca ne predstavlja izjemnih dosežkov. V preteklih letih so prav ugodni proizvodni rezultati v mesecu marcu vplivali na to, da je bil tudi OD za ta mesec višji kot za februar. Če bi letos marca dosegli enako kulminacijo

(Nadaljevanje na 2. strani)

RAZGRNJEN JE ZAZIDALNI NAČRT JEKLARNE 2

Z odlokom skupščine občine Jesenice, ki je bil objavljen v Uradnem vestniku Gorenjske 15. aprila 1980, bo javno razgrnjen zazidalni načrt jeklarne 2, ki ga je po naročilu Železarne izdelal Biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice.

Za razpravo v Železarni smo 15. aprila razgrnili zazidalni načrt v čitalnici v Delavskem domu na Jesenicah. Ker je gradnja jeklarne za železarko življenjskega pomena, pričakujemo pripombe in predloge, ki jih lahko vpišete v knjigo. Javna razgrnitev bo trajala 30 dni, čitalnica pa je odprta ob delavnikih od 16. ure do 19.30.

V nadaljevanju navajamo izveček opisa zazidalnega načrta.

V splošni zasnovi je podana tehnologija, ki zagotavlja izdelavo 450.000 ton elektro jekla letno.

Utemeljitev za gradnjo jeklarne 2 so naslednje:

— naprave martinarne so dotrajane, zato je za sedanjih 320.000 ton jekla, kolikor ga izdelamo v martinarni, treba zgraditi nove kapacitete.

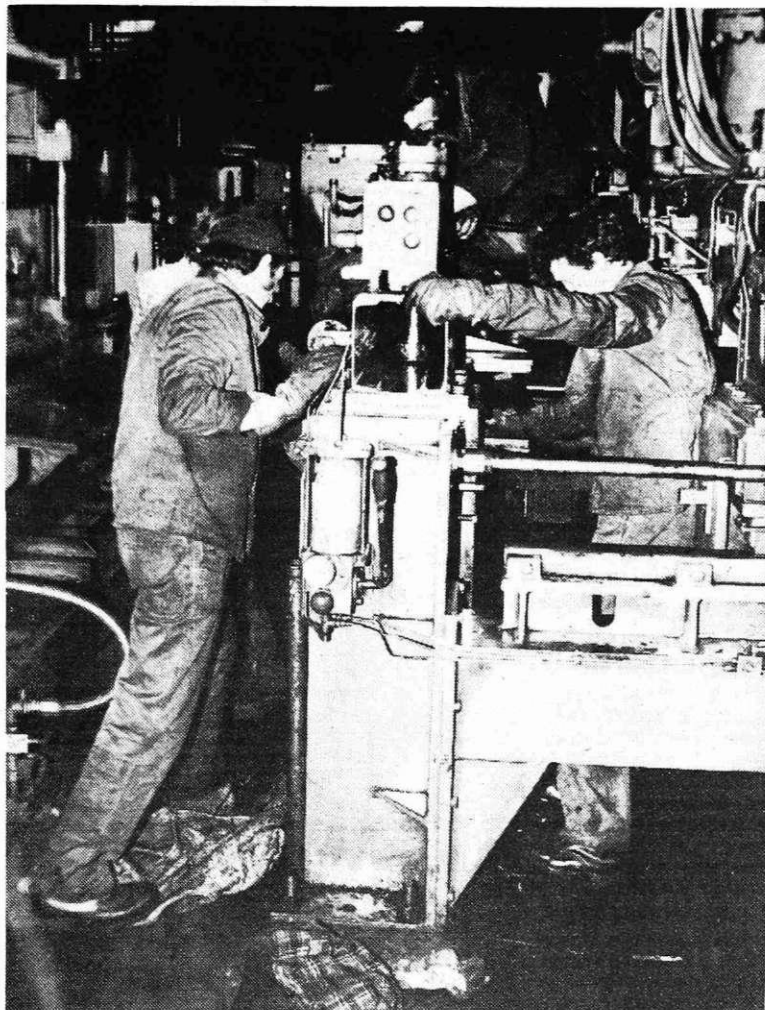
— zaradi onesnaževanja okolja bi morali zgraditi čistilne naprave, kar pa na SM pečeh ni možno, niti ekonomično.

— Železarna si mora zagotoviti jeklo iz lastne proizvodnje za pre-

(Nadaljevanje na 7. strani)

30

LET DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA

Sodelavci pri remontu na liniji za pripravo trakov (SK)

BEOGRAJSKA SVETOVNA KONFERENCA ZA PREMOSTITEV VELIKIH RAZLIK MED RAZVITIMI IN DEŽELAMI V RAZVOJU

Od 22. do 25. aprila bo v Beogradu svetovna sindikalna konferenca o razvoju, za katero je bila dana pobuda že pred sedmimi leti na konferenci neuvrščeni v Alžiru. Ideja je izhajala iz tega, da se na konferenci izmenjajo mnenja in doseže soglasnost po vprašanjih novega ekonomskega reda, hitrejšega razvoja dežel v razvoju in drugih aktualnih vprašanjih sodobnega sveta.

Koncem preteklega leta je Zveza sindikatov Jugoslavije, kot gostitelj te konference, poslala vabila za udeležbo 180 nacionalnim in mednarodnim sindikalnim organizacijam, od katerih je do sredine marca potrdilo svojo udeležbo čez 100 organizacij. V prilogi vabila je bil natančno objasnjen in definiran značaj, cilji in način dela konference. Ta dokument je v bistvu rezultat razmišljanja, predlogov in ocen neformalne grupe sindikalnih organizacij Alžira, Francije, Italije in Jugoslavije in njihovih stikov z mnogimi drugimi organizacijami v svetu.

Proces zaostrevanja krize in razpadanja mednarodnih ekonomskih odnosov istočasno krepi boj za novi mednarodni ekonomski red, ki ga vodijo neuvrščene in druge države v razvoju. Pri tem je potrebno poudariti, da niti v takšni situaciji priporočila šestega in sedmega zasedanja generalne skupščine OZN o poteh razreševanja osnovnih problemov razvoja sodobnega sveta do sedaj niso uresničena. Nasprotno, dokler je na eni strani 80 % svetovne trgovine in investicij, 91 % industrijske proizvodnje in blizu 100 % znanstveno raziskovalnega dela v rokah razvitega sveta, na drugi strani pa skupni dolg držav v razvoju samo za to leto dosegla 80 milijard dolarjev, se nasprotja še zaostrevajo. Stanje na posameznih kontinentih to najbolj ilustrira. Kakor se predvideva bo v Aziji, na primer, leta 2.000 živelo 71 % celotnega svetovnega prebivalstva, kontinent pa bo v tem času razpolagal s 13,5 % svetovne industrijske proizvodnje, afriško območje pa takrat ne bo doseglo niti 1,5 %.

Čeprav krizne situacije lažje prenašajo razvite dežele, pogosto na račun držav v razvoju, bi bilo napačno misliti, da delavski razred v razvitih kapitalističnih državah ne trpi težkih posledic takega razvoja. V teh državah je evidenten zaskrbojoč obseg nezaposlenih, težak položaj mladih generacij, ki stopajo na tržišče dela, ali kriza izobraževanja, kriza sistema itd. Niti delavski razred socialističnih dežel medtem ni imun proti povečevanju cen in inflacije, ki prizadevata njihov življenjski standard, poleg drugih posledic, kot so upočasnjena gospodarska rast, upadanje turistične izmenjave in podobno.

To so le nekateri problemi, ki bodo na dnevnem redu konference v Beogradu, ki bo poskušala opredeliti nekatera bistvena vprašanja pomembna za svet in sindikalno gibanje.

PRODAJA V MARCU POD PLANOM

V marcu je bilo prodano 39.160 ton naših izdelkov, kar je 2.810 ton ali 7 % manj od planirane količine. S tem je bilo ustvarjeno 636,7 milij. din osnovne realizacije ali 7 % manj kot smo načrtovali. Povprečna prodajna cena osnovnih proizvodov le za 0,5 % zaostaja za predvideno prodajno ceno, če upoštevamo še realizacijo storitvenih TOZD (3,3 milij. din) in ostalo realizacijo (8,9 milij. din) smo v marcu s 648,9 milij. din zunanje realizacije še vedno za 7 % ali 49,7 milij. din pod planirano vrednostjo prodaje. V primerjavi z lanskoletnimi rezultati v marcu je letošnja prodaja po količini za 3 % ali 1.312 ton manjša, po vrednosti pa za 23 % ali 122,6 milij. din večja.

Gledano po posameznih TOZD so svoj količinski plan najbolj presegli v TOZD Ljavarna (za 79 %), dosegli so ga tudi v TOZD Hladna valjarna

Bela in Jesenice. Vratni podboji in Želbarna. V istih TOZD, razen v HV Bela, je tudi dosežena vrednost

(Nadaljevanje na 9. strani)

IZREDNI PROIZVODNI REZULTAT V TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Sodelavci v TOZD Valjarne žice in profilov, delovna skupina GALIČ-KLEMEN je v soboto, 12. aprila, na popoldanski izmeni dosegla izreden proizvodni rezultat, ki je obenem rekordna proizvodnja valjarne v osmih delovnih urah. Izvaljali so 886 blumov v žico dimenzije 12 mm. Skupna teža izvaljane žice je bila 205.392 kg.

Za ta izreden rezultat za služijo vso pohvalo in čestitke tako sodelavci in vodstvo delovne skupine GALIČ-KLEMEN, kakor tudi sodelavci TOZD Vzdrževanje, ki na tej izmeni in v celoti skrbijo, da delovne naprave čim boljše delujejo.

Ta proizvodni rezultat je še toliko bolj razveseljeval, ker je dosežen v času vseplošne borbe za stabilizacijo gospodarstva in v podpori celotnega kolektiva naše železarne za dvig produktivnosti. Lepo bi bilo, da bi imeli čim več posamealcev.

OSEBNI DOHODEK ZA MAREC IN JUBILEJNE NAGRADE

(Nadaljevanje s 1. strani)

cijo proizvodnje kot lani, bi tudi po-
prečni OD Železarne presegel dose-
ganje meseca februarja.

Razmerje osebnega dohodka med
marecem in februarjem je v letoš-
njem letu posebnost tudi zaradi ena-
kega števila rednih delovnih ur v
obeh mesecih, medtem ko je prejšnja
leta imel marec stalno več rednih
delovnih ur. Tudi razlika v obsegu
nadurnega dela je bila prejšnja leta
večja, medtem ko je letos marca ob-
seg nadurnega dela večji od februar-
skega le za 1,6 %. V nekaterih enotah
zdrženega dela so obseg nadurnega
dela zelo zmanjšali. Nedvomno je to
odraz ukrepov za izvajanje nadur-
nega dela, s katerim naj bi prispe-
vali k stabilizacijskemu in racional-
nemu koriščenju delovnega časa.
Izkazala se je pripravljenost delav-
cev Železarne, da pripomorejo k do-
seganju postavljenih stabilizacijskih
ciljev.

Na zmanjšanje osebnega dohodka
v marcu je v veliki meri vplivalo
zmanjšanje dopusta na prost dan. V
februarju je imel vsak železar po-
prečno 9 ur plačanega dopusta na
prost dan, v marcu pa odpade na za-
poslenega le 3,6 ure tega dopusta.

Zmanjšanje števila dni dopusta na
prost dan vpliva na zmanjšanje OD
za 2,9 %. Posamezniki so februarja
koristili tudi dva dni sobotnega do-
pusta, kar pomeni že več kot 8 %
višji OD.

Sicer pa zmanjšanje OD ni izra-
zito in znaša le 31 din na zaposle-
nega, saj je bilo v sedmih enotah
zdrženega dela doseženo celo višje
poprečje OD kot v februarju. Bist-
veno zmanjšanje beleži predvsem
TOZD Profilarna, ki je dosegla nižje
poprečje plačanih ur na zaposlenega
in nižji OD na uro. Poleg zmanjša-
nja števila dopustov na prost dan je
imela na znižanje OD na uro odločil-
en vpliv bolezenska odsotnost, ki se
je povečala.

Povečanja OD so bila v vseh pri-
merih dokaj izrazita. Preko 2 % po-
večanja beležita le dve TOZD. Val-
jarna bluming-štel in Energetika
sta močno povečali število plačanih
ur, čeprav se je istočasno zmanjšal
obseg nadurnega dela. V obeh pri-
merih je bila razlika v številu dni
dopustov na prosto soboto podpo-
prečna, ob tem pa je Valjarna blum-
ing-štel z dobro proizvodnjo do-
segla boljši učinek. Energetika pa je
višje poprečje dosegla z zmanjšanim
obsegom bolezenske odsotnosti.

PRIMERJAVA UR IN ZASLUŽKOV

Obdobje	ur na zaposl.	OD na uro	Din na zaposl.	Din na 182 ur	% učinka	indeks OD 1979 = 100
I. 1977	189,6	25,86	4.904	4.707	33,0	62,3
I. 1978	180,9	31,94	6.034	5.813	35,0	76,6
I. 1979	189,8	41,50	7.873	7.553	35,7	100,0
I. 1980	191,5	45,00	8.625	8.190	36,6	109,6
II 1980	185,6	46,30	8.592	8.426	38,3	109,1
III 1980	188,7	45,36	8.561	8.256	38,2	108,7
III 1979	191,9	38,79	7.443	7.060	34,8	94,5
I-III 1980	188,6	45,56	8.593	8.593	37,7	109,1
I-III 1979	187,7	37,66	7.071	6.854	33,7	89,8

STRUKTURA OD ZA MESEC MAREC 1980

Vrsta izplačila	Znesek OD v din	Din na fizično zaposl.	Struktura OD v %
1. Osnovni OD	25.938.492	3.985	46,5
2. Učinek	9.913.887	1.523	17,8
3. Stim. za proizv.	1.618.560	249	2,9
4. Ocena del. prisp.	3.420.041	525	6,1
5. Skupaj 1-4	40.890.980	6.282	73,3
6. Nočni dodatek	1.823.983	280	3,3
7. Popoldanski dodatek	1.092.499	168	2,0
8. Sobotni dodatek	187.317	29	0,3
9. Nedeljski dod.	791.171	122	1,4
10. Nadurni dodatek	480.151	74	0,9
11. Skupaj 6-10	4.375.121	673	7,9
12. Otežkočeni dod.	601.702	92	1,1
13. Dodatek za del. dobo	2.090.345	321	3,7
14. Sobotni dopust	1.009.990	155	1,9
15. Ostala doplačila	161.187	25	0,3
16. Skupaj 5 + 11 do 15	49.129.325	7.548	88,2
17. Redni in izred. dop.	2.864.268	440	5,1
18. Nadom. OD za bol. odsot. do 30 dni	1.959.806	301	3,5
19. Skupaj 16 + 18 + 19	53.953.399	8.289	96,8
20. Nadom. OD za bol. odsot. nad 30 dni	1.741.153	267	3,1
21. Ostale refundacije	33.655	5	0,1
22. IZPLAČANI neto OD	55.728.207	8.561	100,0

Prejemki 15. aprila kljub prikaza-
nemu manjšemu OD pri večini de-
lavcev niso bili manjši kot 15. marca.
Izplačane so bile namreč jubilejne
nagrade, katerih je bil deležen vsak
delavec Železarne, ki je 31. 12. 1979
bil najmanj eno leto v delovnem raz-
merju v okviru naše delovne orga-
nizacije. Medtem ko je znašalo za fe-
bruar skupno izplačilo neto OD
56.698.035 din, je v tem mesecu iz-
plačilo skupaj z jubilejnimi nagra-
dami znašalo 60.197.378 din. Število
zaposlenih se je zmanjšalo za 22

oseb, kar še dodatno kaže na pove-
čanje osebnih prejemkov na zapo-
slenega.

V obvestilo delavcem s stalnim bi-
vališčem na območju jeseniške obče-
ne samo še to, da je s 1. 4. 1980 uki-
njen občinski davek od osebnega do-
hodka, ki smo ga zadnje tri mesece
odvajali v višini 0,4 % od bruto OD.
V osebnem dohodku posameznika po-
meni ukinitve tega davka izboljša-
nje razmerja med bruto in neto
OD za 0,58 %, ker je višina bruto OD
na uro ostala nespremenjena. P. R.

REKORDNI IZVOZ ŽIČNIKOV

(Nadaljevanje s 1. strani)

kupci v ZDA in ZRN močno obre-
stovale. Naše želje, da bi povečali
izvoz, so se pričele dokaj dobro reše-
vati zaradi dobrih odnosov z ameri-
škimi kupci, kljub krizam, ki nastaj-
ajo občasno na ameriškem trgu.

Temeljna organizacija Žebljarna
je tako prvo tromesečje zaključila z
lepim uspehom. Od planiranih 2.070
ton izvoza je bilo realiziranih 2.310
ton, odposlanih pa 2.493 ton v
vrednosti 935 tisoč dolarjev. Izjemen
dosežek je bil ustvarjen v mesecu
marcu, ko je bilo izdelanih 940 ton
žičnikov za izvoz, odposlanih pa
1.058 ton. Razmerje prodaje za izvoz
in domači trg je bilo tako v tromesečju
77,3 : 22,7 v korist izvoza, v
marcu pa celo 90 : 10, kar je najvišje
razmerje doslej in tudi rekordni
količinski dosežek enega meseca.

Tudi asortiment izvoza je v tem
letu boljši kot preteklo leto. Izdelanih
je bilo več »finishing« žičnikov
(kolarski žičniki), še bolj pomembno
pa je, da je bilo zapakiranih 117,5

ton žičnikov v eno libersko embala-
žo (1 lib je 0,45 kg). Doplačila za
tako pakiranje so dokaj ugodna in
povečujejo tudi osnovno ceno vsem
žičnikom za izvoz v ZDA.

Glede na možnosti povečane
prodaje na ameriškem trgu lahko
pričakujemo v prihodnjih mesecih
nadaljnje povečanje deleža izvoza
žičnikov glede prodaje na domačem
trgu, v kar nas silijo razmere in
potrebe po deviznih sredstvih. Prav
te razmere bi nas morale tudi strez-
niti, da bi resneje pristopili k nabavi
strojev za valjanje navojev. S temi
stroji bi že izdelanim žičnikom na-

vajali na steblo štiristopni navoj in z
eno fazo dodelave bi se vrednost
žičnika povečala za polovico. Na-
mesto 470 dolarjev za gole žičnike bi
dobili približno 700 dolarjev na tono
za žičnike z navoji.

En stroj bi svojo uvozno devizno
vrednost povrnil v enem letu tri-
kratno. Ko iščemo možnosti za po-
večanje realizacije izvoza, bi bila na-
bava stroja še kako utemeljena. Žal
že nekaj let te investicije TOZD
Žebljarna ne more izpeljati zaradi
najrazličnejših komplikacij, ki se
pričenjajo v naši delovni organizaci-
ji, nadaljujejo pa vse do Gospo-
darske zbornice Slovenije in SI-
SEOT, kjer razporejajo devizna
sredstva.

Ob dobrih rezultatih izvoza žič-
nikov je treba dati priznanje vsem
delavcem na izvoznem oddelku in v
TOZD Žebljarna, ki so se novih
nalog za povečanje izvoza lotili z
veliko zavzetostjo in tudi uspeši.
Zato ni bojazni, da izvoza ne bi še
povečali, če se homo za to dogovorili.
I.M.

REZULTATI MNOŽIČNE INVENTIVNE DEJAVNOSTI V MARCU

(Nadaljevanje s 1. strani)

158.032,00 din. Odbor za gospodar-
stvo jima je odobril tretje posebno
nadomestilo v višini 9.286,00 din, ki
si ga avtorja delita v razmerju 80:20.

Avtorjema Halidu Keriju in
Janku Zagarju je bilo za predlog
čiščenja mrež v granulacijskih jam-
mah dodeljeno enkratno posebno
nadomestilo v višini 2.000,00 din, ki
si ga avtorja delita v razmerju 50:50.

TOZD ŽIČARNA

Avtorji Janez Komel, Anton
Kelvišar, Dušan Prešeren, Avre-
lij Ravnik in Jakob Šranc so
uvedli zaščitni plin za globinske peči
EWB, ASEA in BBC v žarilnici
hladne valjarne. V tehnološkem
smislu realizacija tega projekta
predstavlja velik napredek v teh-
nologiji, kar se kaže na večjem iz-
plenu in na mnogo boljši kvaliteti
pri proizvodnji VAC-60 žice in
trakov. Z uvedbo navedene iz-
boljšave je bilo v prvem letu
uporabe prihranjeno 5.249.079,00
din. Odbor jim je odobril prvo na-
domestilo v višini 74.620,00 din, ki si
ga avtorji delijo po prispevku k ino-
vaciji.

Odbor za gospodarstvo je obrav-
naval tudi dve tehnični izboljšavi
avtorja Lada Sotlarja, in sicer
»uvedbo rampe za pripravo valjarne
žice za patentirano progo progo Be-
ter »uvedbo dresure pri previjanju
žice za pletenje žičnih vrvi«. Na os-
novi razpoložljivih podatkov oziro-
ma ocen je bilo možno ugotoviti le
prispevek k večji varnosti pri delu.
Odbor za gospodarstvo mu je odobril
enkratno posebno nadomestilo v vi-
šini 4.000,00 din.

Avtorjem Zdravku Jamarju,
Tomažu Klinarju in Bogdanu
Marinkovskemu je bilo dodeljeno
tretje posebno nadomestilo za spre-
membo v tehnologiji izdelave tanke
žice na Herborn strojih. Prihranki se
kažejo v znižanju stroškov luženja

DELEGAT IMA BESEDO

Šport pomeni Metodu Ličofu precej več kot zgolj sprostitev ob
prostem času, saj sta nanj vezani kar dve njegovi delegatski funkciji v
TOZD Vzdrževanje. Je vodja komisije za šport v osnovni organizaciji
sindikata in član delegacije temeljne telesno-kulturne skupnosti. Ob
pregledu lanskega rezultata športnorekreativnih tekmovanj
Železarne najdemo temeljno organizacijo Vzdrževanje tik pod vrhom,
tako za TOZD Remontne delavnice, ki je bila prva.

Metoda sem najprej vprašal,
ali so navedeni rezultati zasluga
nekaterih dobrih posameznikov
ali plod zagnanosti celotnega ko-
lektiva in če je tudi sam z agita-
cijo in organizacijo prispeval k
temu.

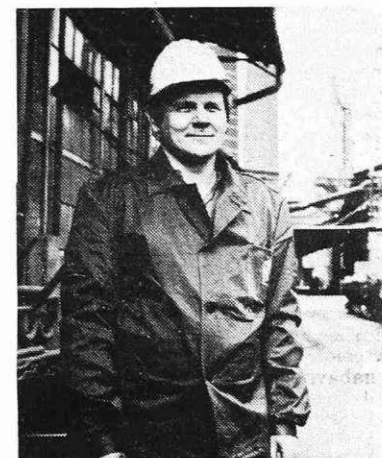
Imamo več dobrih posameznikov,
to je res. Vendar tudi močno »bazo«,
kot se izražajo v športu. S 550 delav-
ci sodimo res med največje temeljne
organizacije, toda zgovoren je tudi
tale podatek: v letu 1979 je sodelo-
valo na prvenstvih Železarne 121
delavcev, to je 22 odstotkov, na
izbirnih tekmah za izbor ekip in
raznih drugih srečanjih med oddelki

pa preko 250, kar je skoraj polovica
zaposlenih. Ženske ekipe praktično
nimamo, saj sodelavke skoraj lahko
prestejemo na prste, bistveno pa
nam pomaga skoraj edina predsta-
vnica nežnega spola, to je Marija
Babič, ki skoraj na vseh tekmo-
valnih klubih ne ravno rosnim letom
pridno nabira točke za TOZD.

Mislím, da je taka aktivnost po-
sledica iniciativnosti celotne naše
športne komisije. Kljub razdobje-
nosti delavcev po vsej Železarni,
sistem obveščanja in pridobivanja
tekmovalcev utečeno deluje. Pri
delu v štirih izmenah se večkrat
zgodí, da imajo kandidati za ekipo
tisti čas redno delo. Če se le da, delo-
vodje običajno pokažejo razume-
vanje in uredijo zamenjavo dni.
Se bolj zgovoren dokaz zagnanosti
je, da delavec zaradi udeležbe na
važnem tekmovanju zaprosi za
dopust.

Brez sposobnega pobudnika in
koordinatorja vseeno ne bi šlo.
Bi lahko navedel še nekaj lan-
skih in letošnjih izidov?

Drugi smo bili torej v skupni
razvrstitvi v Železarni, prvi v malem
nogometu, drugi v namiznem tenisu
in smučanju. Ne bi rad na pamet
našteval, lahko kaj zgrešim. Najbolj
svež je velik uspeh naših šahistov, ki
so se pretekli teden z zmago nad
ekipo Kamne gorice uvrstili v polfi-
nale Gorenjske v tekmovanju za po-
kal maršala Tita. Da ne bo pomote,
to so dosegli šahisti naše temeljne
organizacije, ne celotne Železarne.
Ta je izpadla že v predhodnem tek-
movanju.

Metod Ličof

Kot slišim in berem, si tudi
občasni dopisnik športne rubri-
ke v Železarni in v lokalni radijski
postaji. Ekipa spremljaš na
tekme, si tehnični vodja, včasih
tudi sam igraš. Prosti čas je okrnjen.
Kaj pravi na to družina?

Ni problema, če vsa družina živi v
športnem duhu. Zena je bila aktivna
plavalca, sin je trener pri košarkar-
skem klubu Jesenice. Pri družinski
rekreaciji smo pa tako skupaj.

V odboru osnovne organizacije
sindikata deluješ že drugo man-
datno dobo. Razume se, da sindi-
kat ni samo šport. Ali sodeluješ
tudi pri izpolnjevanju ostalih na-
log, ki jih funkcija nalaga?

Prav gotovo! Odbor mora delovati
kot celota ne glede na področje, za
kateraga je kdo zadolžen. Rad pa bi,
v kolikor bom še kdaj delegiran,
ostal pri športu, ker mi pač najbolj
leži. Zveza med delovnimi skupinami
in odborom je, mislim, taka kot
mora biti. Na sestankih SDS, pa
tudi v prostih razgovorih poročam o
vsem, kar se na odboru sklepa.

Problemi v delovni skupini?
Želje?

Nič posebnega nas ne teži. Le
želja, da bi čimprej dobili na elektro-
pečeh novo odpraševalno napravo.
Težkim delovnim pogojem vzdrže-
valcev v jeklarni se pridružuje še
velika zaprtaost. V določenih pri-
merih smo vzdrževalci prizadeti še
bolj kot sami delavci jeklarne.

Ob koncu sem ga vprašal še, če ga
zagnanost v športu ovira pri izvrše-
vanju delovnih nalog. Zatrtil mi je,
da sploh ne, saj spada k tisti vrsti
ljudi, ki jim je v krvi nenehno
gibanje. Med delom se za organiza-
cijske opravke vedno najde kakšna
prosta minuta, tekme in ostalo pa so
v prostem času. Njegovi nadrejeni so
potrdili, da je Metod marljiv in ves-
ten skupinovodja v delavnici
vzdrževanja v jeklarni. Kot ključ-
ničar se je tu zaposlil pred tri-
indvajsetimi leti in ostal zvest do
danes. Petinštirideset let ima. Res-
nično mu jih ne bi prisodil toliko. Ob
tem, da je najbrž eden najmlajših
dedkov na Javorniku, kjer je doma,
je prav zgleden primer, kako leta
niso važna pri športni aktivnosti, če
že ne vrhunski, pa vsaj rekreativni.
Da je ta za jeseniškega železarja še
posebej potrebna, je pripravljen kar
naprej dokazovati.

Sodelavka vrtarka (IK)

DOPIŠUJTE
V ŽELEZARJA

PROIZVODNJA V MARCU BOLJŠA, TODA ŠE VEDNO POD PLANOM

(Nadaljevanje s 1. strani)

tega je bilo podaljšanje časa trajanja šarž in s tem nižja proizvodnja ter težave pri izpolnjevanju kvaliteta asortimenta. Poleg tega je dva dni obratovala namesto s petimi samo s štirimi SM pečmi. Zaradi vsega tega je bila proizvodnja nižja, kot je bila načrtovana.

V elektrojeklarni ni bila dosežena z gospodarskim načrtom predvidena proizvodnja predvsem zaradi predvidenega remonta ASEA električne peči, odpisov zaradi reklamacij pri dinamom jeklu, zaradi manjših težav in redukcij električnega toka v času konic.

Izpolnjevanje proizvodnega programa dinamom kvalitete je potekalo nekoliko slabše kot v februarju. Skupno je bilo naročenih 840 blokov (12 šarž), odlihtih pa je bilo 725 (105 šarž) ali 86,3 % (v februarju 87,4 %).

Izpolnjevanje proizvodnega programa je bilo v martinarni s 86,6 % (v februarju 85,8 %) nekoliko boljše in v elektrojeklarni s 84,7 % (v februarju 85,5 %) nekoliko slabše kot v februarju. Ob upoštevanju dogovorjenega tehnološkega rizika 5,0 % v martinarni in 6,0 % v elektrojeklarni je bilo v prvi 8,4 % in v drugi 9,2 % zgrešenih šarž. Kljub pomanjkanju grodja se je situacija v primerjavi s februarjem v martinarni izboljšala za 0,8 %, medtem ko se je v elektrojeklarni za enak odstotek poslabšala.

Na napravi za kontinuirno vlijanje je bilo odlihtih 3.216 ton gredic in to je, odkar ta naprava obratuje, doslej daleč največja količina in samo 284 ton pod načrtovano.

TOZD LIVARNA

V marcu načrtovana skupna proizvodnja je bila presežena za 11,1 %. Zunanji naročnikom je bilo odpremljeno 107,4 tone jeklenih odlihtov, kar je v primerjavi s prejšnjimi meseci izredno velika količina. Takšno povečanje je bilo mogoče zaradi ponovnega pričetka obratovanja peči za toplotno obdelavo odlihtov.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

V tej valjarni sta glavna vzroka za nižjo skupno in gotovo proizvodnjo zastoji na valjarskem ogradju štekel in v celoti premajhna količina vložka, nabavljene iz tujih virov. Zato je bila za potrebe linije rezanja tudi izvaljena premajhna količina TVT. Skupnih zastojev na obratovalni časi je bilo 32,82 %, kar je za 0,52 % več kot v februarju.

Obratovalna kampanja potisne peči je potekala v pričetku meseca zelo dobro. V času od 6. do 16. marca je bilo prevajanih 5.050 ton domačih in tujih slabov. Direktno valjanje trakov kvalitete dinamom je potekalo slabše kot v februarju.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Edini vzrok, da ni bila dosežena načrtovana skupna proizvodnja, je bilo pomanjkanje vložka. Skupnih zastojev na obratovalni časi je bilo 44,85 %, od tega 7,15 % ali 53 ur, ko valjarna ni obratovala zaradi pomanjkanja vložka. Operativni program gotove proizvodnje je bil zaradi težav z vložkom postavljen nižje kot gospodarski načrt in je bil močno preokračan. Vzrok je bil v tem, ker smo zaradi pomanjkanja vložka tri dni valjali betonsko železo iz gredic 52 mm kvadrat, ki nastanejo pri zastojih med valjanjem.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Zaradi pomanjkanja vložka valjarna v marcu dva dni ni obratovala. To je tudi glavni vzrok, da ni dosegla načrtovane skupne in gotove proizvodnje.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Kljub močnemu zmanjšanju medfaznih zalog, zaradi premajhnega dotoka vložka iz tujih virov, je ta temeljna organizacija uspela preseči načrtovano skupno in gotovo proizvodnjo. Dinamo kvalitete je bilo izvaljenih 2.754 ton in nerjavnih 218 ton. Odprema proizvodov dinamom kvalitete je bila v mesecu marcu s 3.060 tonami rekordna.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Tudi v marcu je bila situacija s tujim vložkom kar ugodna in zato sta bili načrtovana skupna in gotova proizvodnja doseženi. Izdelanih je bilo 520 ton dinamom trakov (v februarju 545 ton) in 367 ton trakov iz visoko ogličnih jekel (v februarju 193 ton).

TOZD ŽIČARNA

Z gospodarskim načrtom predvidena skupna proizvodnja je bila v marcu dosežena. Operativni program gotove proizvodnje je bil zaradi premajhnih dobav vlečene žice iz tujih virov za potrebe žebeljarne nekoliko znižan. Pri kvalitetnem

asortimentu so izdelali 1.147 ton patentirane žice (v februarju 977 ton), 497 ton VAC žice (v februarju 482 ton) in 120 ton EPP žice (v februarju 101 ton).

TOZD PROFILARNA

Tudi v mesecu marcu so bile težave pri preskrbi z vložkom. Zato ni bila dosežena načrtovana skupna, niti gotova proizvodnja.

TOZD VRATNI PODBOJI

Zaradi razdrobljenega asortimenta in posebnih izvedb podbojev je bila dosežena nekoliko nižja skupna proizvodnja, kot je predvideval gospodarski načrt, medtem ko je bila gotova proizvodnja presežena.

TOZD JEKLOVLEK

Zaradi težav z vložkom v načrtovanem proizvodnem asortimentu sta bili tako skupna kakor tudi gotova proizvodnja v mesecu marcu pod načrtovano.

TOZD ELEKTRODE

Glavni vzrok, da nista bili doseženi načrtovani skupna in gotova proizvodnja, je bilo pomanjkanje uvoženega feromangana, v manjši meri pa tudi težave pri preskrbi z valjano in vlečeno žico. Zato je bil gospodarski načrt skupne proizvodnje pri oplaščenih elektrodah dosežen z 90,9 % in pri elektrodni masi celo samo 52,8 %. Pri varilni žici, taljenem prašku in ognjevdržnem materialu je bila načrtovana količina presežena.

TOZD ŽEBELJARNA

Načrtovana skupna proizvodnja 1.050 ton je bila presežena za 2,2 %, medtem ko je bilo odpremljenih 1.178 ton žičnikov. Od te količine je bilo izvoženih 1.058 ton, kar je doslej največja mesečna količina.

Avugst Karba

Železarski globus

LIBIJA

Libijski predsednik Gadafi je pred kratkim vzdal temeljni kamen za novo železarno Misurata. Zgrajena bi naj bila do leta 1984 z letno proizvodno zmogljivostjo 1,2 milij. ton surovega jekla, ki ga bodo izdelovali v obločni električni peči na osnovi železove gobe. Za naročila izdelave te železarne - razpisane so poleg železarskih naprav tudi obsežni infrastrukturni objekti od pristanišča preko preskrbe z vodo do elektrarne - se poteguje šest mednarodnih konzorcijev, med katerimi so zastopani vodilni proizvajalci teh naprav na svetu.

OBVESTILA KOLEKTIVU - OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 21. DO VKLJUČNO 27. APRILA

JAKOB MEDJA	vodja OTK	21. 4.	Jesenice, Titova 1, A 81-117
BORIS PESJAK	vodja FRS	22. 4.	Jesenice, C. revolucije 2a 82-726
MIROSLAV NOČ	vodja TOZD Remont. delav.	23. 4.	Lesce, Na trati 30 75-991
SAŠO MANDELJC	vodja TOZD Valj. hl. št.	24. 4.	Jesenice, Tomšičeva 88 82-054
FRANC RAVNIHAR	vodja TOZD Valj. žice in pr.	25. 4.	Lipce 7a
JANKO PERNE	vodja inv. razv. valjarn	26. 4.	Jesenice, C. m. Tita 20 81-904
JANEZ POLJŠAK	v. d. vodja spl. sektorja	27. 4.	Hrušica 12

V času dežurstva v Železarni je dežurni v sobi vodje splošnega sektorja, številka telefona 601 (soha 19).

Dežurstvo je na delovni dan od 15. do 7. ure zjutraj. Dežurni je od 15. do 19. ure dosegljiv doma, od 19. do 7. ure zjutraj pa je v Železarni. V prostih sobotah, nedeljah in praznikih je dežurstvo od 7-19. ure doma, od 19. do 7. ure zjutraj pa v Železarni.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK - 21. 4.	VITO PRETNAR	FRANC NOVAK
TOREK - 22. 4.	BOŽIDAR PRISTAVEC	MARTIN BRUMAT
SREDA - 23. 4.	IVO LEBAN	MIHA ŠLIBAR
ČETRTEK - 24. 4.	MARJAN ERMAN	JOŽE ZIDAR
PETEK - 25. 4.	JOŽE RAVNIK	MITJA BENEDIČIĆ
SOBOTA - 26. 4.	ANTON SITAR	ALOJZ ZUPAN
NEDELJA - 27. 4.	ALOJZ VARL	VLADO REPE

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14. do 18. ure
nočni pa od 18. do 6. ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6. do 18. ure
nočni pa od 18. do 6. ure
Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 21. do 26. aprila bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopolodne: I. obratna ambulanta - dr. Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta - dr. Jože Jensterle.
popoldne: II. obratna ambulanta - dr. Želimir Cesarec in III. obratna ambulanta - dr. Želimir Cesarec.

Dispanzer za borce: v ponedeljek, 21. aprila in v četrtek, 24. aprila, od 14. do 18. ure - dr. Vesna Furlan-Zidar.
V soboto, 26. aprila, samo dopoldne II. obratna ambulanta - dr. Želimir Cesarec in III. obratna ambulanta - dr. Želimir Cesarec.

ZOBNE AMBULANTE:
dopolodne: II. zobna ambulanta - dr. Alojz Smolej.
Za Železarno v torek, 22. aprila, od 13. do 19. ure II. zobna ambulanta - dr. Alojz Smolej.
Za borce v četrtek, 24. aprila, od 13. do 19. ure II. zobna ambulanta - dr. Alojz Smolej.
Popoldne: I. zobna ambulanta - v. dent. Viktor Stražišar.
Za Železarno v torek, 22. aprila in v četrtek, 24. aprila, od 7. do 13. ure I. zobna ambulanta - v. dent. Viktor Stražišar.
V soboto, 26. aprila, samo dopoldne II. zobna ambulanta - dr. Alojz Smolej.

VPIS V I. STOPNJO OSNOVNE ŠOLE ZA ODRASLE

Delavska univerza Jesenice obvešča, da vpisuje v prvo stopnjo osnovne šole za odrasle (od 1. - 4. razreda). Prva stopnja je namenjena pridobivanju temeljnega znanja iz materinega jezika in matematike. Trajanje izobraževanja je prilagojeno ravni in učnemu tempu skupine. Pouk bo pretežno inštrukcijski s težiščem na delu pod učiteljevim neposrednim vodstvom.

PREDLOG VOZNEGA REDA ZA PREVOZ S TOVARNIŠKIMI VOZILI NA JAVORNIK IN BELO

V okviru Železarne dajemo približno 500 tisoč din za vozne listke za prevoz sodelavcev TOZD in delovnih skupnosti, ki po službeni potrebi hodijo v obrate TOZD na Beli in Javorniku. Istočasno pa na teh relacijah vozi vsak dan veliko število naših osebnih vozil, ki prevažajo sodelavce storitvenih TOZD. Da bi čim bolj zmanjšali takšne stroške, je bilo predlagano, da naj se pripravi ustrezen vozni red, po katerem bi tudi sodelavci TOZD in delovnih skupnosti lahko uporabljali ta prevozna sredstva. Zato so pripravili predlog voznega reda, tako da bi te prevoze opravljal kombi (12 sedežev) TOZD Transport, ki sicer prevažajo sodelavce TOZD Remontne delavnice. Voznik ho moral poleg sedanjih zadolžitev prilagoditi in opraviti vožnje tako, da ho od glavnega vratarja odpeljal

še vsak delovni dan tudi sodelavce drugih TOZD in delovnih skupnosti, in sicer ob 7., 9., 11. in 13. uri. Ustavljaj bo pri glavnem vhodu na Beli, nato pa še na Javorniku.

V obratni smeri, in sicer od vratarja na Javorniku, se bo na Jesenice vračal ob 7.30, 9.30, 11.30 in 13.30. Ustavil se bo še pri glavnem vratarju na Beli.

Sodelavci TOZD in delovnih skupnosti, ki bodo imeli službene opravke na Beli in Javorniku, se bodo morali prilagoditi temu voznemu redu.

Navedeni vozni red je bil kot predlog dan vsem vodjem TOZD in sektorjev v razpravo! Na osnovi dopolnitev in spremenjvalnih predlogov se bo pripravil dokončen vozni red, ki se bo nato objavil v Železarni.

B.

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER ODPREME V MARCU

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA	
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	4/2	4/3	Družbeni Plan	Program	Izvršitev	9/7	9/8	9/8	za prodajo
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Plavž	14.300	13.400	12.525,4	87,6	93,5	-	-	-	-	-	-	-
Jeklarna	44.000	44.000	41.083,1	93,4	93,4	-	-	-	-	-	-	-
- SM jeklarna	27.400	27.400	25.746,0	94,0	94,0	-	-	-	-	-	-	-
- El. jeklarna	16.600	16.600	15.337,1	92,4	92,4	-	-	-	-	-	-	-
- ASEA peč	7.400	7.400	7.155,6	96,7	96,7	-	-	-	-	-	-	-
- LM peč	9.000	9.000	7.976,1	88,6	88,6	-	-	-	-	-	-	-
- BBC peč	200	200	205,4	102,7	102,7	-	-	-	-	-	-	-
Livarna	153	153	171,1	111,8	111,8	60	60	107,5	179,2	179,2	107,5	
- jeklo livarna	150	150	166,7	111,1	111,1	60	60	107,5	179,2	179,2	107,5	
- kovino livarna	3	3	4,4	146,7	146,7	-	-	-	-	-	-	
Valjarna bluming-štekel	38.100	38.100	37.278,5	97,8	97,8	7.370	7.370	5.186,8	70,4	70,4	5.481,9	
- bluming*	20.300	20.300	22.709,3	111,9	111,9	400	400	446,0	111,5	111,5	506,2	
- štekel - razrezoval.	15.000	15.000	12.374,0	82,5	82,5	4.170	4.170	2.723,8	65,3	65,3	2.643,0	
- štekel - termična obd.	17.800	2.800	2.195,2	81,9	78,4	6.970	2.800	2.017,0	68,0	72,0	2.332,7	
Valjarna žice in prof.	9.500	9.500	8.892,1	93,6	93,6	2.630	1.480	1.553,6	59,1	105,0	2.272,3	
- valjarna žice	9.500	9.500	8.892,1	93,6	93,6	2.630	1.480	1.553,6	59,1	105,0	2.272,3	
- valjarna profilov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Valjarna debele ploč.	8.700	8.700	7.884,5	90,6	90,6	8.580	8.580	7.749,3	90,3	90,3	7.615,6	
Hladna valjarna Bela	8.160	8.160	9.141,1	112,0	112,0	8.060	8.060	8.953,5	111,1	111,1	9.341,5	
Hladna valjarna Jesenice	2.640	2.640	2.669,2	101,1	101,1	2.480	2.480	2.548,9	102,8	102,8	2.571,0	
Žičarna	6.150	6.150	6.159,1	100,2	100,2	4.920	4.740	4.773,5	97,0	100,7	4.711,2	
Profilarna	2.550	2.550	2.144,1	84,1	84,1	2.300	2.390	1.990,8	83,3	83,3	2.001,4	
- HOP	2.360	2.360	1.868,5	79,2	79,2	2.240	2.240	1.836,0	82,0	82,0	1.869,3	
- rondele	20	30	16,5	82,5	55,0	20	30	16,5	82,5	55,0	16,5	
- diski	120	120	85,2	71,0	71,0	120	120	85,1	70,9	70,9	85,1	
- cestna ograja	50	40	173,9	347,8	434,8	10	-	53,2	532,0	-	30,5	
Skladišče 38	170	170	67,3	39,6	39,6	170	170	67,3	39,6	39,6	89,5	
Vratni podboji	110	100	98,6	89,6	98,6	110	100	98,6	89,6	98,6	114,5	
Jeklovlek	1.840	1.840	1.701,3	92,5	92,5	1.840	1.840	1.701,4	92,5	92,5	1.709,0	
Elektrode	2.190	2.190	2.178,8	99,5	99,5	1.990	1.990	1.963,7	103,4	98,7	1.962,1	
- elektrode, var. žica	1.820	1.820	1.676,5	92,1	92,1	1.820	1.820	1.670,0	91,8	91,8	1.677,4	
- varilni prašek	70	70	76,4	109,1	109,1	70	70	76,3	109,0	109,0	67,2	
- suha elektr. masa	100	100	52,8	52,8	52,8	100	100	52,8	52,8	52,8	52,8	
- ognjevdržni mat.	200	200	373,1	186,6	186,6	-	-	164,6	-	-	164,7	
Žebeljarina	1.050	1.050	1.073,0	102,2	102,2	1.040	1.050	1.072,0	103,1	102,1	1.178,0	
ZELEZARNA	139.613	138.703	133.067,2	95,3	95,9	41.640	40.310	37.766,9	90,7	93,7	39.155,5	
Elektrode Zagreb	-	-	-	-	-	330	450	-	-	-	-	
SKUPAJ	-	-	-	-	-	41.970	40.760	37.766,9	90,0	92,7	39.155,5	

podatek ni dokončen

SEJA DELAVSKEGA SVETA SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

Na 12. seji delavskega sveta SOZD Slovenske železarnice, ki je bila 4. aprila 1980 v tovarni Veriga Lesce, so obravnavali: analizo poslovanja SOZD SŽ v preteklem letu, predlog gospodarskega načrta SOZD SŽ, predlog ukrepov za doseganje plana v letu 1980, predlog izvozne stimulacije v letu 1980 ter načrt oblikovanja in porabe združenih sredstev sklada skupne porabe za leto 1980.

1. Analiza poslovanja SOZD SŽ izpostavlja, da je temeljni problem v slovenskih železarnah nedoseganje planirane proizvodnje, ki ne samo stagnira, temveč tudi upada. Upada tudi fizična produktivnost. Zelo problematična je tehnološka in delovna disciplina. Fizične porabe glede na proizvedene količine tudi rastejo, kar pa ni posledica le zastarelih agregatov ali slabšega vložka, temveč velik delež krivde pade tudi na slabo organizacijo dela.

Delavski svet SOZD SŽ je analizo poslovanja sprejel in potrdil ter zahteval od samoupravnih in poslovnih struktur maksimalne napore za dvig proizvodnje v letu 1980 z izboljšanjem tehnološke in delovne discipline.

2. O predlogu gospodarskega načrta in ukrepov za doseganje plana SOZD SŽ smo pisali že v eni prejšnjih števil. Tako gospodarski načrt kot ukrepe za njegovo izvajanje je delavski svet sprejel, s tem da je sprejel tudi stališče, da naj bi izvažali le tisti del proizvodnje, ki je smotrno. V smislu tega stališča so pooblastili kolegijski poslovodni organ, da ga zastopa pri republiških in zveznih organih. Glede izvajanja ukrepov pa so naročili vsem delovnim organizacijam, temeljnimi organizacijam in delovnim skupnostim, da vsake tri mesece poročajo delavskemu svetu SOZD SŽ, kako te ukrepe izvajajo.

3. Sprejeli so predložene spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o urejanju medsebojnih odnosov pri združevanju deviznih prilivov in skupnega koriščenja deviznih pravic v SOZD SŽ usklajeno z delovnimi in temeljnimi organizacijami v sestavi SOZD in zakonikimi določili. V zunanjo trgovsko bilanco pa so naknadno vključili tudi metalurški institut.

4. Potrdili in sprejeli so predloženi načrt oblikovanja in porabe združenih sredstev sklada skupne porabe

za leto 1980 in samoupravni sporazum o združevanju in namenih porabe sredstev skupne porabe v slovenskih železarnah s tem, da so naročili koordinacijskemu odboru sindikata SOZD SŽ, da v okviru odobrenih sredstev po načrtu oziroma sporazumu poišče ustrezna sredstva za financiranje dejavnosti invalidov.

5. S prošnjo Planinske zveze Slovenije, da bi Slovenske železarnice odstopile obveznice cestnega posojila in obveznice federacije kot

pomoč in sofinanciranje povečanja in modernizacije Triglavskega doma na Kredarici, so se strinjali, da SOZD SŽ pristopi k sporazumu, ki bi ga v ta namen sklenili. Predlagajo vrednost 5.000.000 dinarjev, predlog sporazuma pa je treba posredovati vsem temeljnim oziroma delovnim organizacijam SOZD v obravnavo in sprejem.

Pod tekočimi zadevami so odobrili odprodajo poslovnih prostorov v Beogradu delovni organizaciji Toper iz Celja za 26.000 dinarjev, odobrili so nakup stanovanja v Novih Jaršah pri Ljubljani za 800.000 dinarjev. Sklenili so, da se za delegate delavskega sveta SOZD SŽ organizira ekscurzija v železarno Sisak in da bo naslednja seja (konstituantna) v novi sestavi v tovarni TOVIL v Ljubljani.

CPSI - MP

TOZD Hladna valjarna Bela

10. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Deseto redno sejo delavskega sveta TOZD Hladna valjarna Bela je 2. aprila sklical podpredsednik Vinko Skumavec. Pri pregledu izvrševanja sklepov, ki ga je podal vodja TOZD, so ugotovili, da so vsi sklepi izvršeni ali so v izvrševanju.

V nadaljevanju je vodja TOZD prisotne ponovno seznanil z organizacijskimi dopolnili, ki jih je na iniciativo vodstva TOZD posredoval sektor za ekonomiko in organizacijo - oddelek organizacije dela 20. decembra 1979. Prisotni so po temeljiti razpravi predlog organizacijskih dopolnil v celoti potrdili.

Predsednik volilne komisije je delegate seznanil s potekom in rezultatom referenduma in volitev. Menili so, da je bila udeležba 88 % glede na odsotnost z dela dokaj visoka.

Delegati so bili seznanjeni z rezultati razprav o predloženih gradivih SDS. Povzetek analize poslovanja in razvojnih možnosti SOZD Slovenske železarnice za obdobje 1981/85 je bil potrjen v bistvu brez pripomb. Na predlog elementov za pripravo sporazuma o temeljih plana SOZD Slovenske železarnice ter samoupravnega sporazuma o temeljih plana Interne banke SOZD Slovenske

železarnice pa so SDS imele naslednje pripombe:

Stopnja zaposlenosti ni v skladu z dokumentacijo o razvojnih možnostih, kjer se govori o stopnji zaposlenosti 1-2 %. Potrebno je postaviti končno mejo, do katere naj se zaposlenost dvigne, oz. koliko ljudi bo SOZD Slovenske železarnice zaposlovala.

Nakup prostorov v velikosti 1200 kv. metrov ni upravičen, oz. je prostor prevelik glede na število zaposlenih.

Na predlog delitev sklada skupne porabe v železarni je imela SDS adjusta III. pripombo, da se meja jubilejnih nagrad dvigne.

Vodja TOZD je prisotne opozoril, da je sklad skupne porabe rezultat poslovnega uspeha TOZD in delovne organizacije. Nobene možnosti ni, da bi se karkoli delilo več iz tega naslova. Zavedati se moramo, je dejal, da smo v preteklosti delili več, kot smo ustvarili, zato je povečanje možno v tistem obsegu, ki ga dovoljuje ustvaritev sklada skupne porabe.

SDS žarilnica je izrazila željo za uvedbo sistema 12+24, vendar je vodja TOZD poudaril, da je ta možnost sicer dana v samoupravnem sporazumu, vendar je vprašanje, če bo s tem soglašala vsa delovna organizacija. Vzroki, ki so navedeni v pripombi, za uvedbo takega sistema niso dovolj utemeljeni.

Ker nekatere SDS omenjajo, da ne dobijo odgovorov, je delavski svet zadolžil vodje oddelkov ali vodje proizvodnje, da se udeležujejo sestankov SDS. Tako bodo seznanjeni s stališčem vodstva in družbenopolitičnih organizacij ter dobile tudi odgovore na vprašanja, ki jih postavljajo.

Vodja TOZD je delegate seznanil z vzroki za odstranitev delavca Hazima Delića iz TOZD, ki jih je opredelil odbor za medsebojna delovna razmerja zaradi hujše kršitve delovne obveznosti, do odločitve disciplinske komisije. DS je menil, da je odbor za delovna razmerja postopal pravilno.

Obravnavali so pritožbo Ibrahima Tubića v zvezi z izborom kandidatov za študijske ugodnosti I. stopnje FNT - metalurgije. Pritožitelj meni, da kriteriji niso bili pravilno postavljeni in da ni bila upoštevana družbenopolitična aktivnost kandidatov.

Vodja TOZD je razložil, da so se odločili samo za tri kandidate, ker je dovolj kadra z višjo in visoko izobrazbo in ne bodo mogli zaposliti delavcev na njihovi izobrazbi primernih delovnih nalogah, ker so že zasedena. Zato nastaja vprašanje, kaj bo s temi delavci, ko bodo izobrazbo dosegli.

Delegati so menili, da je potrebno kriterije spremeniti in pri kandidatih upoštevati tudi njihovo družbenopolitično aktivnost. Naročili so, naj odbor za delovna razmerja kandidate ponovno obravnava.

Podpredsednik delavskega sveta je prisotne seznanil s stališči delavskega sveta Železarnice glede stabilizacijskih ukrepov. Menil je, da je potrebno pri porabi drobnega potrošnega materiala, kot so čistila in podobno, preventivno ukrepati. Delegate v delavskem svetu Železarnice so zadolžili, da posredujejo pripombe, naj se artikli, ki niso nujno potrebni, omejijo.

Zadolžili so vodstvo TOZD HV Bela, da izdela analizo sestankov samoupravnih delovnih skupin.

Delegati so omenili probleme v zvezi z garderobnimi omaricami in zadolžili vodstvo TOZD, da se omarice popravijo, razvstijo po oddelkih in primerno označijo.

27. IN 28. SEJA DELAVSKEGA SVETA TER 25. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Iz TOZD IGMD Monter Dravograd je CPSI sicer nekoliko pozno - v naslovu omenjeni seji delavskega sveta sta bili namreč že 30. januarja oziroma 27. februarja letos - prejel zapisnike, vendar pa je prav, da se na kratko seznanimo vsaj z nekaterimi ugotovitvami in sklepi te naše prostorsko nekoliko oddaljene temeljne organizacije.

Oglejmo si najprej nekaj podatkov iz obravnavanja informacije o doseganju količinske proizvodnje v minulem letu. Iz nje je razvidno, da se tudi v tej TOZD srečujejo s problemom odsotnosti z dela in nadurnega dela. Delavski svet je ugotovil, da jim je v obratu JEKO v minulem letu uspelo zmanjšati bolniške izostanke za 13 % (v primerjavi s prejšnjim letom glede na skupno porabljen ure), opravičene za 32 % in neupravičene za 44 %, medtem ko so v obratu montaže JEKO beležili precejšnji porast: pri bolniški odsotnosti kar za 139 % pri opravičenih za 9 % in pri neupravičenih spet kar za 106 %. Zanimivo: v tem obratu so pri zaključnih delih bolniški izostanki manjši za 54 %, opravičeni za 70 %, neupravičeni pa so večji le za 5 %. Tudi v organizacijski enoti statik proizvodnje so beležili 115 % porast bolniške odsotnosti. Pri celotni proizvodnji pa se je stanje bolniških izostankov glede na opravljene ure povečalo za 16 %, medtem ko se opravičeni izostanki zmanjšali za 30 %, neupravičeni pa za 23 %.

Nadurno delo jim je v minulem letu uspelo zmanjšati skoraj za polovico, tako da predstavlja le še 3,8 % skupno opravljenih ur v proizvodnji. Pri statikih so ga zmanjšali kar za 94 % v primerjavi s letom 1978 (sedaj predstavlja 0,5 % na opravljene ure). V montaži JEKO predstavlja 7 % na opravljene ure; pri zaključnih delih ke 4 % enako kot v delavnici JEKO. Poprte norme so za 1 % velje od lanskih. Da delajo dobro, kažejo tudi podatki, da so za izdelavo statik nosilcev višine 15 centimetrov porabili 15 % manj časa na tono proizvodnje, za višino 9 centimetrov pa 12 % manj časa ter da so izdelavni čas vlečene žice zmanjšali za 41 %. Izdelavni čas dodatnih armatur pa se jim je, predvsem zaradi slabega repromateriala, povečal za 6 %.

V zvezi s to informacijo je delavski svet TOZD med drugim sklenil, da je potrebno narediti pregled dohodka na proizvodno uro za posamezne dejavnosti iz izjemo statik nosilcev ter pri analizi bolniških izostankov ločiti izostanke zaradi nesreč pri delu ter ostale vrste izostankov. Prav tako je sklenil, da naj se razčlenijo normativni za posamezne delavce, tako da bo stimulacija dobila tisti delavec, ki je do nje upravičen ter da se mora razčleniti tudi tistih 12.000 ur, ki jih je proizvodnja porabila za vzdrževanje.

Izvršitev nekaterih izmed teh sklepov je obravnaval na svoji naslednji 28. seji. Tedaj je ugotovil, da je od 12.252 ur, ki so v minulem letu odpadle na vzdrževanje bilo 3857 ur porabljenih za vzdrževanje, 8396 ur pa za režijo. Razčlenitev dohodka na proizvodno uro je pokazala, da so na proizvodno uro dosegli 295,55 din dohodka, medtem ko so ga planirali 266,23 din.

Na 28. seji je delavski svet razpravljal tudi o rezultatih gospodarskega leta 1979. TOZD je ustvaril skoraj 274 milijonov din celotnega prihodka, porabil pa je 191 milijonov din sredstev. Čistega dohodka je ustvaril 66 milijonov dinarjev, od tega so 38,5 milijona razporedili za osebne dohodke, skoraj 18 milijonov pa za poslovni sklad. Za stanovanjsko gradnjo so iz čistega dohodka namenili 3,2 milijona din, za rezervni sklad 2 milijona, za družbeno prehrano 1,5 milijona, za regres za dopuste približno 1 milijon ter približno 2 milijona za druge namene in potrebe. V zvezi s to točko je delavski svet med drugim sprejel tudi sklep, da se za začasno zagotovitev likvidnosti lahko koristijo tudi sredstva rezervnega sklada in sklada skupne porabe na žiro računu.

Na obeh sejah je delavski svet razpravljal tudi o ugotovitvah in

venturnih komisij (predvsem glede nekaterih viškov in manjkov) in v zvezi z njimi sprejel ustrezne sklepe.

Delavski svet je dal na 27. seji v razpravo na delovne skupine osnutek metodologije razvida del in nalog, osnutek samoupravnega sporazuma o enotnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sredstev sklada skupne porabe v DO ŽJ ter osnutek pravilnika o stanovanjskih razmerjih v TOZD IGMD »Montera«.

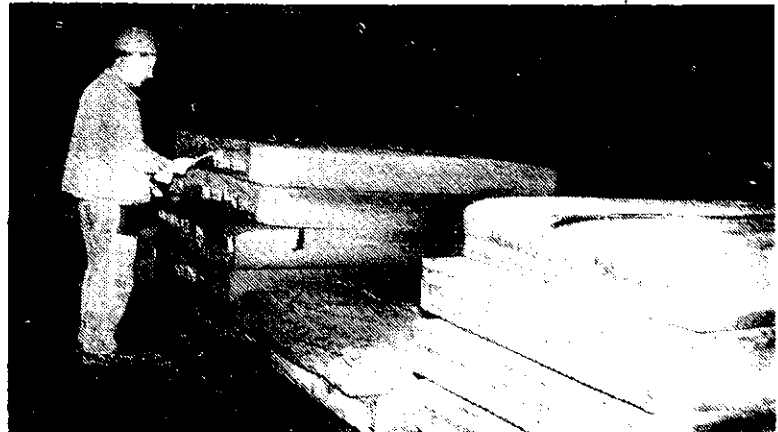
Na 28. seji je ugotovil, da so bile na delovnih skupinah sprejete tako spremembe gospodarskega načrta za leto 1980 kot tudi stabilizacijski program TOZD. Sprejel je tudi sklep o povišanju nekaterih osebnih in drugih prejemkov, ki pomenijo materialne stroške (dnevnice, terenski dodatki, nadomestilo za uporabo osebnega avtomobila v službene namene, pokrivanje stroškov prevoza na delo: TOZD pokriva stroške prevoza na delo z javnimi prevoznimi sredstvi nad zneskom 68,15 din). Sklenil je tudi, da se pri stroških prehrane poviša soudeležba delavca pri obroku na 5 din; obrok za zunanje sodelavce znaša 35 din. Odločil se je tudi za odkup in adaptacijo doma starostnikov za potrebe samskih delavcev.

Pa še nekaj podatkov o samoupravnem povezovanju te temeljne organizacije. Delavski svet je ugotovil, da so bili na samoupravnih delovnih skupinah potrjeni sporazumi o trajnejšem poslovnem sodelovanju na področju zvarjenic z Litostrojem ter z REK, Elektrostrojna oprema TOZD ESO Velenje in sporazum o združitvi z Jugobanko - Temeljno banko Ljubljana (slednji z namenom, da bi se članstva v drugi banki lahko pridobili sredstva za enostavno in razširjeno reprodukcijo). Poleg tega pa je delavski svet pristopil tudi k sporazumu o združevanju v prvenoto SIS EOT in sprejel sporazum o združitvi v poslovno skupnost proizvajalcev in predelovalcev žice Jugoslavije, načelno pa tudi sporazum o skupnih rezervah. V zvezi s spremembami v planu izvoza in deviznih prilivov v letu 1980 je sprejel tudi sporazum o združevanju dela in sredstev s Splošno plovo Piran ter (posebej) z Luko Koper - TOZD Operativa.

Omeniti kaže tudi nekaj »manj pomembnih« odločitev v zvezi s standardom delavcev in družbenim standardom: za individualno gradnjo je odobril sredstva v višini 850.000 dinarjev, za stroške kampiranja v avtokampu »Fontana« v Vrsarju pa je v ustrezni višini odobril sredstva za kampiranje v letošnjem letu (o daljšem zakupu - za zakup za 10 let bi bilo za eno prikolico s konstrukcijo za senco treba vložiti 38.400 din - pa bo odločil ob koncu leta). Kot pomoč krajevni skupnosti Vuhred pri organizaciji pustnega karnevala (27. seja) je odobril 1000 din (za reklamni oglaš). Trem osim razredom osnovne šole Neznanih talcev je odobril po 500 din iz sklada skupne porabe za končni izlet.

Odbor za gospodarstvo te temeljne organizacije je na svoji 25. seji 30. januarja proučil gradivo za 27. sejo delavskega sveta ter pripravil ustrezne predloge sklepov. Poleg tega je posebej obravnaval tudi analizo stroškov družbene prehrane ter predlog komerciala za povišanje cen statik nosilcev zaradi višje nabavne cene žice. V zvezi s stroški malice je sprejel sklep, da strokovna služba pripravi predlog novih cen. Obrok malice sedaj stane, kot je pokazala analiza 25,92 din, s pristojnim stroškom amortizacije, IV in TV pa 29,77 din, z upoštevanjem energije in minimalnih stroškov režije pa celo 42,90 din.

Božidar Lakota

Signiranje slabor v adjustači bluming (IK)

11. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Odbor za gospodarstvo TOZD HV Bela je imel svojo 11. redno sejo 26. aprila. Sklical in vodil jo je predsednik Franc Smolej. Pri pregledu sklepov so ugotovili, da so vsi sklepi zadnje seje izvršeni, oz. so v izvrševanju, razen sklepa, ki se nanaša na predlog koriščenja sredstev amortizacijske zamenjave, ki ga bodo obravnavali in potrdili na naslednji seji, ko bo zbran ustrezen material.

Obravnavali so tehnično izboljšavo št. 2467 in na predlog inovacijske komisije TOZD in v soglasju z avtorjem predlagali, da se avtorju dodeli enkratna nagrada v višini 5.000,00 din.

Predlog za razpis inovacij za leto 1980 je predložil vodja TOZD. Odbor je s predlogom soglašal in zadolžil vodje oddelkov, da pripravijo vso problematiko. Posebej so zadolžili vodja adjustaže Petra Muharja, da pripravi predlog inovacij, ki bi se lahko izvedle v adjustaži in jih po oceni vodstva posreduje odboru.

Odbor je obravnaval pritožbe Franca Seljaka v zvezi z oceno inovacijskega predloga št. 2305 (2293). Odbor je predlagal, da predlog ponovno obravnava elektro vzdrževanje, ki naj svoje ugotovitve posreduje komisiji za inovacije TOZD HVB, ki bo po ponovni obravnavi svoje ugotovitve posredovala odboru.

Vodja TOZD je odbor seznanil z organizacijskimi dopolnili, ki jih je na predlog vodstva TOZD posredoval sektor za ekonomiko in organizacijo, oddelek za organizacijo dela. Po podrobni obravnavi so bili prisotni mnenja, da bi se lahko pri previjanju trakov, z nadzorom stanja viličarjev, pri sestavljanju in brusenju opornih sklopov na ZRM ogrožju ter na odpremi s določenimi organizacijskimi spremembami znižali stroški ali pa bi se preprečila možnost nastanka večje škode in zato predlog podpirajo.

Seznanjeni so bili z dopisom poslovodnega odbora Železarnice, ki je razpravljal o nadurnem delu ter sprejeli ukrepe:

1. Odpravi se nadurno delo za vse delavce pri organizacijski administrativnih delih v delovnih skupnostih in temeljnih organizacijah (vodje proizvodnje, tehnologi, asistenti in vodje oddelkov in p.).

2. V izjemnih objektivnih primerih lahko nadurno delo odobri odbor za gospodarstvo temeljne organizacije ali delovne skupnosti. Pomeniski predlog poda vodja temeljne organizacije oz. vodja sektorja.

3. V temeljnih organizacijah, kjer značaj proizvodnje zahteva občasna dežurstva vodstvenih delavcev, se za

te uvede nadomestilo za opravljanje dežurstva. Višina nagrade temelji na višini veljavne neto urne postavke poprečne kategorije dežurnih, povečane za nadurni pribitek in poprečni delež variabilnega OD TOZD v preteklem letu, množeno s številom ur dežurstva, katerim ne sledijo proste ure oz. prosti dan.

4. Nadurno delo za proizvajalce v proizvodnih in storitvenih temeljnih organizacijah se planira vnaprej in sprejema na odboru za gospodarstvo kot sestavni del mesečnega operativnega programa temeljne organizacije, pri čemer je treba upoštevati proizvodni program, zaposlenost in odsotnost z dela in podobno.

Odbor se pridružuje stabilizacijskim ukrepom, ki jih je predlagal poslovodni odbor Železarnice s tem, da se točki 2. in 4. priredita možnostim organizacije, predvsem glede stanja vložka in količino medfazne zaloge proizvodnje. Planiranje nadur bo enkrat tedensko na sestanku, ko se planira delo za naslednji teden.

Člani odbora so menili, da je potrebno več časa posvetiti natančni obravnavi bilance stanja, zato se obrazložitev prestavi na naslednjo sejo.

Vodja priprave dela je člane seznanil s planom za mesec april, ki je bil sestavljen po gospodarskem načrtu in znaša v skupni količini 8.160 ton, od tega nizkoogljene jekle 4.390 ton, dinamno jekla 2.660 ton, nerjavna jekla 520 ton in ostala jekla 590 ton.

Odbor je potrdil predlog operativnega plana za mesec april s pripombo, da glede na stanje zaloge nerjavnih jekel ter na tehnološke zahteve, da se nerjavna jekla predeluje v količini 500 ton zaradi izboljšanja kvalitete, operativnega plana za mesec april po asortimentu ne bo možno doseči. Menili so, da bi bilo količinsko možno doseči izvoz na škodo jugoslovanskega kupca, vendar nastopajo določeni problemi, ki so vezani na odpremljanje z vagoni.

Vodja TOZD je članom odbora posredoval dopis Smučarske zveze Slovenije za pristop k podpornemu članstvu. Ker TOZD ne razpolaga z ustreznimi sredstvi, so predlagali, da se vloga rešuje na nivoju DO Železarna.

NK

REGIJSKO TEKMOVANJE TITO-REVOLUCIJA-MIR

V soboto, 12. aprila, je bilo v osnovni šoli Ivan Tavčar v Gorenji vasi regijsko tekmovanje v znanju Tito-revolucija-mir, ki postaja že tradicionalna oblika množičnega idejnopolitičnega izobraževanja mladih. Naslov letošnjega šampionata znanja je **Trideset let socialističnega samoupravljanja**. Posvečen je proučevanju zgodovine delavskega samoupravljanja, saj se izteka tretje desetletje, kar so v skladu z zakonom o upravljanju podjetij v družbeni lasti zaživel delavski sveti.

Tekmovanja, katerega glavni organizator je ZSMS, se je udeležilo 15 tekmovalcev iz srednjih in 15 tekmovalcev iz osnovnih šol. Našo občino so zastopale: Jasna Ličen, Mateja Ovsenak in Mirjam Katnik iz srednjih šol ter Slavko Budimir, Sandra Tušar in Alenka Burnik iz osnovnih šol.

Prvo in tretje mesto sta zasedli tekmovalki iz naše občine, in sicer **Sandra Tušar** in **Alenka Burnik**, obe iz osnovne šole Karavanski kurirji NOV – Koroška Bela, drugo mesto pa tekmovalka iz radovljiške občine.

Prvi trije tekmovalci se bodo udeležili republiškega tekmovanja, ki bo 26. aprila v Velenju.

Vsi tekmovalci so dobili srebrne značke Tito-revolucija-mir in knjige Ivo Lola Ribar. Najboljši trije iz

osnovnih in najboljši trije iz srednjih šol pa so prejeli diplome. Diplome so prejeli tudi mentorji in najboljši šole.

Ob koncu tekmovanja je bila še zaključna prireditev. Slavnostna govornica je bila Ivanka Šulgač.

ŠTAFETA MLADOSTI V JESENIŠKI OBČINI

Letošnje leto bomo v jeseniški občini sprejeli štafeto mladosti v petek, 25. aprila.

Ob 8.30 jo bomo prevzeli od radovljiških mladincev na Poljanah in jo ob 9.50 zopet oddali radovljiškim mladincem v Vrbi. Zvezna štafeta bo po jeseniški občini potovala po naslednji poti:

S Poljan bo šla do Iskre na Blejski Dobravi, od tam pa po desnem bregu Save v krajevno skupnost Podmežaklja, kjer bo srečanje delavcev in mladine iz temeljnih organizacij združenega dela, ki imajo svoj sedež na območju te krajevnne skupnosti. Štafeta bo nato nadaljevala pot skozi podvoz proti železniški postaji, kjer se ji bosta pridružili še obe lokalni štafeti. To sta Triglavsko štafeta in »po poteh karavanskih kurirjev«, ki jo bodo prinesli javorški mladinci. Osrednja prireditev bo na trgu Toneta Čufarja pred centrom srednjih šol.

predsednica medobčinskega sveta zveze sindikatov za Gorenjsko. V kulturnem programu so sodelovali tržiški mladinci in vokalni oktet iz Gorenje vasi. Gostitelji so pripravili tudi razstavo o Edvardu Kardelju.

Alenka Burnik, 8. c.
OŠ Karavanski kurirji NOV

V kulturnem programu bodo sodelovali:

- pihalni orkester Jeseniški železarji,
- mešani pevski zbor Blaž Arnič,
- mladinski pevski zbor OŠ Prežihov Voranc,
- mladinski pevski zbor OŠ Tone Čufar,
- recitatorji OŠ Tone Čufar,
- recitatorji centra srednjih šol Jesenice,
- skupina cicibanov iz jeseniških vrtcev,
- folklorna skupina DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice.

Kulturni program se bo začel že ob 8.30. S prireditvenega prostora bodo štafeto palico ponesli do jeseniške železarne, skozi martinarno in druge obrate. S križišča pri obratni ambulanti Železarne se bo štafeta odpeljala do hladne valjarne na Koroški Beli, kjer jo bodo mladi delavci nosili skozi novo in staro halo. Pot bo nadaljevala do spominskega parka padlim talcem na Koroški Beli, kjer bodo kulturni program pripravili učenci osnovne šole Karavanski kurirji NOV. Do Žirovnice bomo štafeto spet prepeljali z avtomobili. Izstopila bo pred osnovno šolo Gorenjski odred v Žirovnici, kjer bo krajši kulturni program. Od tam jo bodo nosili do tovarne Planika na Breznici. Nato jo bomo prepeljali do rojstne hiše dr. Franceta Prešerna, kjer jo bomo oddali radovljiški mladini.

Triglavsko štafeto bodo planinci in alpinisti z Jesenic in Mojstrane ponesli že 23. aprila. 25. aprila pa bodo to lokalno štafeto ob 8 uri v Mojstrani pričakali učenci OŠ Sestnajsti december in ji priredili svečan sprejem.

Štafeta »po poteh karavanskih kurirjev« bo odšla na pot 24. aprila ob 16. uri izpred spominskega obeležja prvega sekretarja SKOJ Dragoljuba Milovanovića v Završnici. Tudi tu bodo učenci OŠ Gorenjski odred pripravili krajši kulturni program.

K. Peternel

Del mladih jeseniških brigadirjev na sobotni, že tretji lokalni mladinski delovni akciji v KS Javornik-Koroška Bela, ki se je je udeležilo 122 mladih. (Foto Vasjo Hribar)

MLADI IZ FSPN V CENTRU SREDNJIH ŠOL

Fakultetni svet Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani je konec februarja sprejel sklep o usmerjenem vpisu na fakulteto v naslednjem šolskem letu. Osnovna organizacija ZSMS na fakulteti se je odločila, da bo obiskala srednje šole v naši republiki in mlade seznanila s študijem na fakulteti in ostalim, kar zanima mlade.

Na Jesenice bodo študentje fakultete prišli v petek, 18. aprila. Ob 12. uri se bodo pogovarjali z mladimi v centru srednjih šol. Rk.

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI

JEDRSKA ENERGIJA V ZAHODNI EVRÓPI

V pričetku marca je bilo v Zürichu zasedanje švicarskega združenja za jedrsko energijo, na katerem so obravnavali sedanje stanje in bodoče izgleda razvoja jedrske energije v državah Zahodne Evrope. Ker so bili navedeni zanimivi podatki, jih navajamo v glavnih obrisih.

MALO KONKRETNEGA NA SEVERU IN JUGU

V državah: Danska, Norveška, Irsko, Luksemburg, Portugalska in Grčija ni jedrskih elektrarn. Iz različnih vzrokov v teh državah ni mogoče računati na uporabo jedrske energije pred pričetkom prihodnjega desetletja.

Danska vlada je v letošnjem januarju za nedoločen čas odločila vse ukrepe, povezane z uporabo jedrske energije, kljub temu, da so na Gröndlandu velika nahajališča uranove rude. Lastne zaloge zemeljskega plina v Severnem morju bodo krile do pričetka prihodnjega stoletja manj kot 10% celotnih energetskih potreb. Čeže, da zaenkrat še ni jasno, kako bodo dolgoročno rešili energetski problem te države.

Norveška ima velike rezerve vodne energije, pomembne rezerve nafte in zemeljskega plina v Severnem morju in približno 200 milij. ton premoga na Spitzbergih. Zato ni nujne potrebe po gradnji jedrskih elektrarn.

Irsko je močno navezana na uvoz energetskih virov. Domači viri energije (šota, premog, zemeljski plin, vodna energija) krijejo le nekaj odstotkov celotne porabe. O jedrski elektrarni Carusore (650 MW), ki so jo pričeli načrtovati lani, bodo verjetno odločili letos. Z gradbenimi deli ne bodo pričeli pred letom 1983.

Luksemburg uvaža 70% potrebne električne energije. Leta 1973 je bila sklenjena z nekim zahodnonemskim podjetjem pogodba o gradnji jedrske elektrarne z močjo 1300 MW. Zaradi večjega nasprotovanja je bil leta 1978 ta projekt za nedoločen čas odložen.

Portugalska ima vedno več potreb po električni energiji. Zaenkrat rešujejo situacijo z gradnjo elektrarn na premog. Projekt jedrske elektrarne s 650 ali 950 MW zaradi političnih razlogov vedno znova odlagajo.

V Grčiji so še dva projekta gradnje jedrskih elektrarn odložili in zaenkrat situacija ni jasna.

SLABA SITUACIJA V AVSTRIJI, ITALIJI IN ZVEZNI REPUBLIKI NEMČIJI

V avstrijskem kraju Zwentendorf blizu Dunaja stoji najdražja industrijska razvalina na svetu: do konca zgrajena in nujno potrebna jedrska elektrarna z močjo 695 MW in vredna devet milijard šilingov. Zaradi negativnega izida referendumu 5. novembra 1978 ta dragi objekt ne sme pričeti z obratovanjem in so ga konzervirali. Če in kdaj bo pričela obratovati, je danes popolnoma nejasno. Kot izhod v sili uporabljajo elektrarne na premog, ki je uvožen iz Poljske. Na ta način pridobljena električna energija je ob onesnaževanju ozračja tudi za 70% dražja kot tista iz jedrske elektrarne.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

Tito

ZAŠČITA ŽIVALI V PRIMERU ABK NAPADA

Dolgotrajne, posebej pa prikrite mastitise, je včasih zelo težko ugotoviti brez laboratorijskih preiskav mleka, od katerih nekatere lahko opravimo v hlevu. To so različni testi, s katerimi ugotavljamo spremembe v mleku, ki jih je povzročilo vnetje. Če nimamo priprav in tekočin za druge natančnejše preiskave, si lahko pomagamo tako, da nekaj mleka namolžemo na gladko površino (črno), na kateri bomo ugotavljali različne primise, predvsem sivkaste kosmiče, ki jih v zdravem mleku ni.

Neenormalne primise v mleku bomo še lažje ugotavljali, če ga molžemo v kozarec, prek katerega je napeta črna ženska nogavica. Na nogavici bodo ostale vse grobe in neenormalne primise, ki so v mleku. Danes imamo bolj natančne preiskave mleka, ki jih lahko opravimo v hlevu. Med njimi je zelo znan »kalifornijski test za mastitise«, ki je precej enostaven in dokaj primeren za orientacijske preiskave. Zelo primerni za preiskave v hlevu so testni papirji, ki imajo po štiri okrogle oranžne površine v velikosti manjšega novca, na katere izmolžemo kapljico mleka iz posameznih četrti. Sprememba barve pomeni, da je test pozitiven oziroma da je mleko spremenjeno.

Potek mastitisov je zelo različen in odvisen od številnih dejavnikov. Pri hudih naglih mastitisih lahko krava pogine že v 12 do 24 urah po prvih znamenjih bolezni. Pri lažjih oblikah naglih mastitisov lahko bolezen traja več dni preden pojenjajo bolezenska znamenja.

Če ne zdravimo akutnih mastitisov, postanejo dolgotrajni in počasi uničujejo žlezo tkivo, ki postane brazgotinasto. Pri dolgotrajnih mastitisih lahko poleg tega ugotovimo večje ali manjše zatrdline. Vse te spremembe povzročajo zmanjšanje količine mleka in skrajšujejo laktacijsko dobo pri molznicah.

Škode zaradi mastitisa so zelo velike, saj so mastitisi skoraj povsod, kjer so krave molznice. Škoda bo še vsak dan večja, če ne bomo namenili vso skrb preprečevanju in zatiranju mastitisov. Največ škod povzročajo blage oblike dolgotrajnih mastitisov, ker so najštevilnejše in ker neopredeloma škodljivo delujejo. Mastitisi so veliko večji problem kot mnoge druge nalezljive in kužne bolezni.

Zdravljenje. Čeprav imamo za zdravljenje mastitisov številne vrste antibiotikov in sulfonamidov, je ta problem še vedno zelo zapleten. Največja težava je v tem, da brez bakteriološke preiskave ne vemo, katera vrsta klic je povzročila mastitis, še manj pa vemo, za katera zdravila je občutljiva.

Mastitise zdravimo praviloma tako, da dajemo antibiotike, sulfonamide in druga zdravila v sesek obolele četrti. Zdravila pa moramo dati tudi v preostale četrti, ki še niso obolele, da bi preprečili okužbo in razvoj mastitisa.

Pri zelo naglih oblikah mastitisa moramo začeti zdraviti čim prej, ker je tudi od tega odvisen uspeh zdravljenja. To pomeni, da pri katerikoli obliki mastitisa začnemo zdravljenje brez bakteriološke preiskave. Glede na večletne izkušnje moramo za vsako obolelo četrt uporabiti po 3 grame streptomocina in 1.200.000 internacionalnih enot penicilina. Oba antibiotika raztopimo v sterilni destilirani vodi, ki je ponavadi priložena zraven antibiotikov in vbrizgamo v sesek. Poleg tega dobimo že narejene mešanice antibiotikov v tubah ali plastičnih brizgah. Preden vbrizgamo zdravila, moramo sesek dobro umiti s pralnim praškom, posušiti in nato vrh ali odprtino dobro razkužiti z alkoholom. Vse to moramo opraviti zelo skrbno, sicer lahko naredimo več škode kot koristi.

Če je pri mastitisu prizadet ves organizem (krava je otožna, ne je, se trese, ima povečano telesno toploto), moramo vsakih 12 ur dati 3 grame streptomocina kot injekcijo v mišice. Injekcije ponavljamo, dokler se ne izboljša splošno stanje živali. V sesek pa dajemo antibiotike vsakih 24 ur. Vime moramo kar se da temeljito izmolsti pred začetkom zdravljenja, med zdravljenjem pa ga molžemo vsakih 36 do 48 ur, da ne bi prezgodaj izmolzili zdravila.

Posebej je treba omeniti, da so izkušnje pokazale, da če v 24 do 36 urah ni vidnega izboljšanja, uporabljena zdravila niso učinkovala. V takšnih primerih je priporočljivo uporabiti druge vrste antibiotikov in sulfonamidov ali celo druga zdravila, kot so na primer jodovi preparati, ki jih dajemo skozi usta ali v obliki injekcij v veno.

Vzorce mleka za bakteriološko preiskavo moramo zbrati pred začetkom zdravljenja in takoj poslati v laboratorij. Odgovor lahko pričakujemo v 24 do 48 urah.

Kronične oblike mastitisov zdravimo šele na podlagi bakteriološke preiskave, ki nam bo pokazala vrsto klic in njihovo občutljivost za antibiotike.

PREGLED SESTANKOV SDS

Minuli teden smo iz štirih temeljnih organizacij ter iz treh delovnih skupnosti prejeli spet le manše število zapisnikov (23). Skupine so skorajda izključno obravnavale le predlog delitve sredstev sklada skupne porabe. Tudi o ožji obratni problematiki na sestankih SDS ni bilo veliko govora.

V TOZD JEKLARNA so sklad skupne porabe obravnavale SDS vodstvo TOZD, SM peči 3 in 4, livna jama 4, staro železo 3 in 4 ter elektropeči 2 in 3. SDS vodstvo TOZD v zvezi z njim opozarja, da večji del prošelj raznih organizacij in šol še vedno prihaja na TOZD, zaradi česar si želi podrobnejšo obrazložitev točke 4. 4. v predlogu delitve. SDS staro železo 3 pa predlaga, da naj bi se, če je mogoče, več sredstev namenilo za gradnjo (cenejših) stanovanj. Drugih pripomb na sklad skupne niso imele. Dve izmed navedenih skupin sta obravnavali tudi osnutek sprememb in dopolnil sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo. SDS kontiliv 2 pa še sporazum skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe. Ta SDS se pritožuje tudi nad pomanjkanjem tople vode ob koncu dne. SDS elektropeči 3 pa je v zapisniku z dne 25. marca opozorila na slabo oskrbljenost z nekaterimi surovinami. Ugotavlja, da je še zlasti kritična preskrba s sinter dolomitom. Skupini je bilo pojasnjeno, da je kljub veliki prizadevanosti vodstvo TOZD dostikrat povsem nemočno pri reševanju tega problema.

SDS vodstvo TOZD JEKLARNA je v celoti podprla predlog delitve sklada skupne porabe.

SDS RTA IV (TOZD REMONTNE DELAVNICE) je podprla predlog sprememb normativ v RTA, posebej pa je razpravljala tudi o medsebojnih odnosih v RTA v zvezi s prevozom s kombijem. Skupina meni, da bi moral delavec, ki je zadolžen za koordinacijo prevozov, bolj elastično ukrepati v določenih primerih. Skupina opozarja, da se dogaja, na primer, da kombi v času, ko ga ima rezerviranega RMR, stoji nezaseden. Izkušnje kažejo, da se da marsikateri spor v zvezi z nujnostjo prevoza izgladiti z medsebojnim dogovarjanjem. Ker spori v zvezi s prevozi slabo vplivajo na medsebojne odnose — to je v zadnjem času močno čutili — skupina predlaga, da vodja oddelka VTKT predstavi problematiko obratovodski konferenci.

V TOZD ENERGETIKA so SDS parne naprave 2, 3 in 4 ter delavnica toplotne energije razpravljale izključno samo o predlogu delitve sklada skupne porabe ter ga brez pripomb potrdile.

Enak dnevni red ter isti rezultat razprave je bil tudi na sestankih SDS nabava 2 in 3 ter finance v DELOVNI SKUPNOSTI ZA KOMERCIALNE IN FINANČNE ZADEVE.

Nas sestankih SDS kadrovskega sektorja in CPSI v DELOVNI SKUPNOSTI ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE pa je bilo v zvezi s predlogom delitve sklada skupne porabe izrečenih več pripomb. SDS kadrovskega sektorja meni, da način združevanja in delitve sklada skupne porabe ni usklajen s samoupravnimi akti (združujejo se celotna sredstva in ne samo tista, ki smo jih s sporazumom določili). Skupina predlaga, da naj bi bile v bodoče posamezne postavke sklada prikazane v indeksni

primerjavi s prejšnjim letom. po njenem mnenju preveč sredstev sklada odteka direktno (ne preko interesnih skupnosti, ki so za to odgovorne) v klube in organizacije za razna sofinanciranja kulturnih in telesnokulturnih dejavnosti. Ponojnovno se je pojavilo tudi vprašanje, če smo v reševanje počitniških domov in rekreacijskih objektov dolgoročno usmerjeni in če so letne naložbe v posamezne objekte (dom na Mežakliji, pokrito kopališče) usklajene z dolgoročno usmeritvijo. V zvezi s sorazmerno velikimi sredstvi za prehrano delavcev je bilo postavljeno vprašanje, zakaj hitreje ne rešijo problema boljše in cenejše prehrane. Skupina je letošnji predlog potrdila v upanju, da bodo njene pripombe upoštevane ob oblikovanju predloga v naslednjem letu. Tudi SDS CPSI je bila mnenja, da je sklad skupne porabe potrebno, skladno s sporazumom o skupnih osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov ter dela skupne porabe ter ZZZ, oblikovati po TOZD in delovnih skupnostih, le del pa na ravni delovne organizacije. Kriterije in merila za delitev sklada pa naj bi opredelili že na osnovi devetmesečnega poslovnega poročila, ko je vsaj približno že znan letni poslovni uspeh, ob čemer pa je potrebno tudi ugotoviti, kakšni so interesi delavcev TOZD in delovnih skupnosti ter kakšni so interesi širše družbene skupnosti. Skupina razen tega meni, da bi več sredstev kazalo nameniti v poslovni sklad, manj pa za različne organizacije ter da bi bilo treba iz danih sredstev sklada zagotoviti kvalitetno prehrano delavcev. Postavljeno je bilo tudi vprašanje, če je potrebno oblikovanje solidarnostnega sklada OO sindikata po stopnji 0,36 % na osnovi neto osebnega dohodka. Na enem izmed naslednjih ostankov se bo skupina posebej pogovorila o problematiki informiranja.

Delitev sklada skupne porabe je predstavljala osrednjo točko tudi na sestankih SDS organizacija dela, priprava vzorcev ter oddelka za operativno planiranje v DELOVNI SKUPNOSTI ZA EKONOMIKO, TKR IN NOVOGRADNJE. Pripomba na predlog je imela le SDS organizacija dela, ki meni, da bi bilo treba sredstva, ki so namenjena za družbeno in individualno stanovanjsko gradnjo, prerazporediti tako, da bi več sredstev namenili individualni gradnji. Ne zdi se ji namreč prav, da ima Železarna nižje postavljeno mejo višine kreditov za gradnjo in nakup stanovanj v individualni lasti kot druge organizacije združenega dela. SDS priprava vzorcev pa je razpravljala o stabilizacijskem poslovanju ter ugotavlja, da je bolezenska odsotnost v njihovi skupini izredno visoka in da takšna odsotnost povečuje število nadur. Zato si je za cilj zadala nalogo, da zmanjša tako odsotnost kot nadure. Prizadevala pa si bo znižati tudi porabo potrošnega materiala (rezalne plošče itd.) ter za izboljšanje vzdrževanja in čiščenja strojev.

Že v prejšnji številki Železarnja smo najavili, da bomo v tej objavi tudi povzeli pripombo, stališče in mnenje SDS oddelka za študij dela, časa in nagajevanje v zvezi s »Predlogom elementov za pripravo samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD SZ«. Ta skupina se ne strinja, da je predlog elementov za pripravo navedenega sporazuma že sprejel delavski svet SOZD SZ in meni, da bi ga morali delegati na osnovi pripomb iz matičnih delovnih organizacij ponovno obravnavati. Skupina meni, da naloge, ki spadajo na področje SOZD, ne morejo imeti samo koordinacijske vloge ter da tudi ne morejo biti le nadgradnja izvajanju obstoječih funkcij v matičnih delovnih organizacijah. Kajti na ravni delovne organizacije in SOZD »se je najbrž potrebno dogovarjati in načrtovati delitev dela med SOZD in delovno organizacijo«. Dolgoročno, srednjeročno in

letno planiranje najbrž izgublja svoj smisel na ravni SOZD, če postane samo seštevek planov posameznih delovnih organizacij,» meni skupina.

»Najbrž je res«, piše v zapisniku, »da na ravni SOZD lahko koncentriramo vrhunske strokovnjake, ki bi znanstveno na višji ravni s povezavo marketinga, nabave in prodaje in z znanstvenimi metodami planiranja (pri tem mislijo predvsem na linearno programiranje) dosegli največjo možno uspešnost posameznih delovnih organizacij. SDS meni, da se v tem smislu ne moremo zgovarjati o delitvi delnega izvajanja funkcij, ker je treba celotno funkcijo izvajati na ravni delovne organizacije ali na ravni SOZD. V sklopu teh problemov spada tudi analiza poslovanja in organizacije.

Pripombe se nadalje nanašajo na projekt delovne organizacije, ki bi v sklopu SOZD izvajala inženiring investicijskih projektov ter na projekt delovne organizacije blagovnega prometa, prav tako v sklopu SOZD. V zvezi s prvo opozarja na dejstvo, da se v delovni organizaciji v izgradnji projektov bolj ali manj upoštevajo sodobna sredstva (predvsem za zasledovanje aktivnosti posameznih faz izgradnje po mrežnem planu ali v pripravi projekta, poleg poslovnih odločitev o nabavi kreditov), iskanje optimalne opremljenosti in lokacije ter notranje razporeditve opreme. SDS meni, da si je težko predstavljati izvajanje teh funkcij na dveh različnih ravneh. Glede delovne organizacije blagovnega prometa pa meni, da si je podobno težko predstavljati delno izvajanje nabavne kot tudi prodajne funkcije (doma in v tujini) v matičnih organizacijah in na ravni SOZD. Kot primer uspešnega delovanja take organizacije na področju metalurgije omenja »Columeta« v Luxemburgu.

Po mnenju skupine bi v strokovnosti in v številu zaposlenih dosegli pomembno racionalizacijo, če bi navedene funkcije združili na ravni SOZD, pri čemer pa bi jih morali opustiti v delovnih organizacijah. Toda pri tem bi morale novoustanovljene delovne organizacije na ravni SOZD prevzeti polno odgovornost za najmanj sedanjost, če ne celo boljše raven izvedbe, kot je sedaj v železarnah.

Skupina je razmišljala tudi o normativu kadrov v delovni skupnosti. Meni, da za koordinacijo dela med železarnami zadostuje zelo nizek normativ, da pa je, če bi izvajanje funkcij prenesli na raven SOZD, normativ (3.3.) prenizek. Normativ je namreč odvisen od obsega del in po mnenju skupine je polovičen, vmesna rešitev nesmiselna. Pri nedodelanem ali pomanjkljivo obdelanem projektu delitve dela med železarnami in SOZD je preuranjeno govoriti tudi o razširitvi prostorov za tri nadstropja (to je lahko premalo ali preveč).

Pripombe je imela tudi k opredelitvi prispevka TOZD za delovne skupnosti SOZD SZ. Skupina omenja, da se je osebni dohodek v SOZD v preteklem letu povečal za 39 %, dohodek pa je bil za 53 % večji kot v prejšnjem letu. Mnenja je, da bi morala biti gibanja v SOZD usklajena z gibanji v delovnih organizacijah oziroma, da je dohodek SOZD mogoče oblikovati v odvisnosti od izvedenih nalog. Za slednje pa bi morala biti SOZD projektno organizirana. Skupina opozarja, da ima v tem smislu iz preteklosti slabe izkušnje. Pri tem se sklicuje na to, da se je SOZD prav na področju dela, ki ga SDS pokriva, pred več kot dvema letoma obvezala za enotno metodologijo razvida del oziroma nalog, da pa te metodologije nikdar niso (SDS) prejeli v roke — še več, SOZD ni poskrbel niti za koordinacijo teh aktivnosti v železarnah.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD Jeklovlek

9. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V TOZD Jeklovlek je bila 27. marca deveta seja odbora za gospodarstvo, ki jo je sklical in vodil predsednik Anton Klemenc. V razpravo je predlagal: pregled sklepov, predlog o spremembah kategorij izmernih delovodij, problematiko nadurnega dela, analizo storilnosti in produktivnosti dela v letu 1979, problematiko vložka in izpolnjevanje plana proizvodnje ter tekoče zadeve.

Odbor je pri pregledu sklepov prejšnje seje ugotovil, da so izvršeni. Obravnavali so predlog o povišanju kategorij za izmenske delovodje in predlagali delavskemu svetu, da spremembo kategorij sprejme z obrazložitvijo vodstva, da je uskladev kategorij z izmenskimi delovodji v drugih TOZD nujna, zlasti glede razlik in večje odgovornosti, ki je povezana z modernizacijo jeklovleka.

Odbor je obravnaval okolišnico poslovnega odbora Železarn o izvršenih nadurah v letu 1979 in ugotovil, da je jeklovlek pri koristenju nadur v primerjavi z drugimi TOZD precej pod poprečjem. Nadure so bile povezane predvsem z nadomeščanjem odsotnosti z dela in uresničevanjem proizvodnih planov. Odbor je ugotovil, da je gibanje nadur utemeljeno s proizvodnimi nalogami in skladno s stabilizacijskimi ukrepi.

Po obravnavi analize storilnosti in produktivnosti dela v letu 1979 je

odbor ugotovil, da je bila stopnja rasti pozitivna.

Odbor je v nadaljevanju obravnaval težko situacijo glede polizdelka za nadaljnjo predelavo, zaradi česar prvič po nekaj letih ne bo dosežen plan proizvodnje. Vzroki so predvsem v pomanjkanju in slabi kvaliteti polizdelka.

Odbor je menil, da o tem mora razpravljati odbor za gospodarstvo

pri DS Železarni in sprejeti ustrezne ukrepe.

Odbor je presodil normativ zaščitnih sredstev in ga ustrezno dopolnil ter naročil vodstvu TOZD, da se vodi po dlinah evidenca o porabi zaščitnih sredstev.

Na znanje so vzeli seznam rezervnih delov, ki bi jih bilo potrebno uvoziti in ugotovili, da se diamantna poravnala, ki se uporabljajo na brusilnem stroju Schumag, lahko kupijo doma. Lamelna zračna sklopka z vodikom za pogon odvijalnega bobna pa se pri nas ne dobi, zato je to naročilo potrebno realizirati.

Odbor je ugotovil, da je bil zelo slabo izveden remont na brusilnem stroju Lidköping in sklenil, da se stroj ali naprava po vsakem opravljenem remontu strokovno prevzame in po potrebi reklamira. E.

9. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Predsednik Stane Rev je 26. marca sklical deveto seja odbora za delovna razmerja pri DS TOZD Jeklovlek. Pri pregledu sklepov je odbor ugotovil, da so izvršeni, razen nekaterih, ki pa se še izvajajo.

Odbor je soglašal z razporeditvijo novega delavca in vzel na znanje pregled del oz. nalog in zasedenost normativa. V zvezi s pritožbo glede premestitve Danice Zgonc so ponovno naročili, da se zadeva čimprej reši. Prošnjo za ponovni sprejem Redža Mešinovića so zavrnili, ker ni potrebe po novih delavcih.

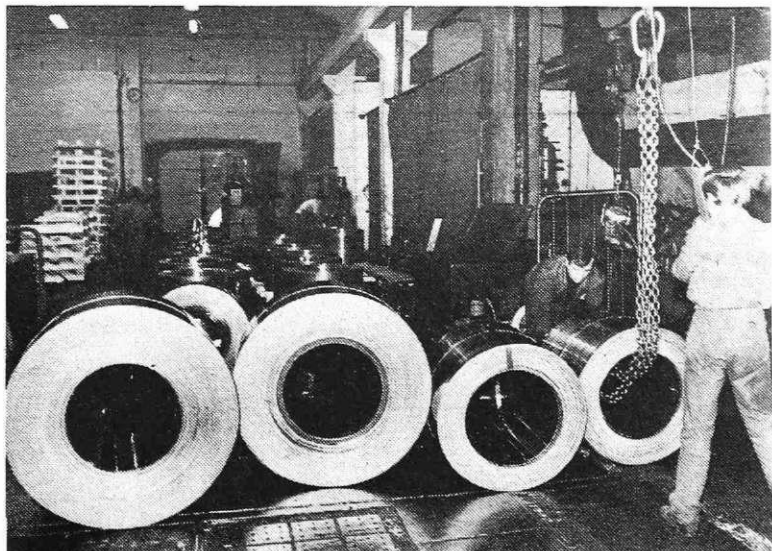
Na vlogo za premestitev Emina Šečkanovića v drugo TOZD je odbor dal soglasje.

Obravnavali so prošnjo za izredno plačan dopust Francu Razingerju za sodelovanje na hokejskem turnirju na Madžarskem od 10. do 15. marca.

Pri pregledu normativa zaščitnih sredstev so pri nekaterih delavcih ugotovili velike razlike pri uporabi. Odbor je naročil, da se nameni večja skrb in odgovornost varčevanju vseh vrst porabe in v zvezi s tem pripravi nov pravilnik o porabi zaščitnih sredstev.

Sklenili so, da se tečaj za hladno predelavo prične v začetku aprila in konča v maju. Pregledali so listo kandidatov, ki so obvezni obiskovati tečaj in sklenili, da se jih objavi in obvesti.

Naročili so, da je potrebno izdelati plan koriščenja rednega letnega dopusta v letu 1980. E.

V hladni valjarni na Jesenicah (TK)

TOZD Žičarna

12. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik Bogdan Marinkovski je v ponedeljek, 7. aprila, sklical dvanajsto seja delavskega sveta TOZD Žičarna. Najprej so bili člani seznanjeni z izvajanjem sklepov zadnje seje in ugotovili, da so bili vsi sklepi realizirani.

V prvi točki dnevnega reda je predsednik volilne komisije Stane Tramte seznanil delegate o poteku in rezultatih referenduma. Udeležba je bila 82,4 %. V nadaljevanju so delegati ugotovili, da so vse samoupravne delovne skupine obravnavale predlog oblikovanja in delitve sklada skupne porabe in ga sprejele z večino glasov v predloženi obliki.

Delavski svet je obravnaval zahtevo za varstvo pravic delavcev Husnija Turkušića. Bojana Marenčeta in Ešefa Berberja proti odločbi skupne disciplinske komisije. Za Bojana Marenčeta in Ešefa Berberja so delegati sprejeli sklep, da se zahteva zavrne in potrdi ukrep o prenehanju delovnega razmerja v TOZD Žičarna, za Husnija Turkušića pa je delavski svet sprejmenil ukrep skupne disciplinske komisije in izrekel ukrep prenehanja delovnega razmerja v TOZD Žičarna, pogojno za dobo enega leta.

Ob zaključku seje je delavski svet na predlog predsednika odbora za

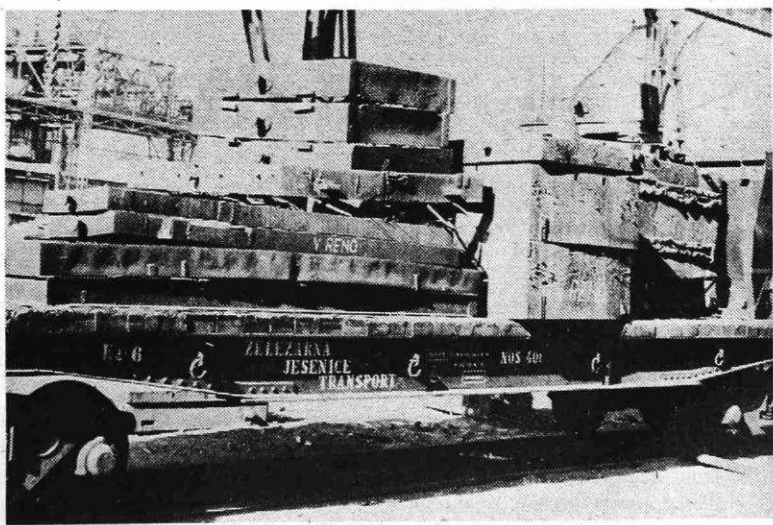
LO in družbeno samozaščito imenoval Franca Aleša za načelnika enote CZ v TOZD Žičarna. B.

4. SEJA ODBORA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

V sredo, 26. marca, so se pod vodstvom predsednika Mirka Vrbasa sestali člani odbora samoupravne delavske kontrole TOZD Žičarna. Seznanjeni so bili z izvajanjem sklepov zadnje seje. Ugotovili so, da so sklepi realizirani, razen tisti, ki so dolgoročnega značaja.

Podano je bilo tudi poročilo o službenih potovanjih in nadurnem delu v TOZD Žičarna. Nadurno delo se pokriva s proizvodnjo, službena potovanja pa so bila le tista, ki so bila predvidena ali nujna, zato člani odbora niso imeli pripomb.

Ob koncu seje so sprejeli sklep, da se na naslednji seji imenuje novi namestnik predsednika odbora, ker je prejšnji odšel na opravljanje drugih delovnih dolžnosti. B.

Dokaz uspešnosti mladih na sobotni prostovoljni delovni akciji v Železarni (SK)

Dopisujte v Železarnja

RAZGRNJEN JE ZAZIDALNI NAČRT JEKLARNE 2

(Nadaljevanje s 1. strani)

delavo v valjarnah. Zato je potrebna kapaciteta 450.000 ton, da bi s tem odpadel nakup polproizvodov jekla.

PROIZVODNI PROGRAM

450.000 ton jekla je namenjeno za ploščati program, to je za trakove in debelo pločevino.

Asortiment jekla bo ob polnem obratovanju obsegal pretežno kvalitativne in plemenite vrste. Te so:

- 86.000 ton dinamo jekla
- 35.000 ton nerjavnih jekel
- 28.000 ton nizko ogljikovega, nesiliciranega elektro tehničnega jekla
- 80.000 ton mikrolegiranih jekel
- 40.000 ton nizkolegiranih jekel
- 48.000 ton jekla za globoki vlek
- 133.000 ton raznih kvalitativnih in plemenitih ogljikovih jekel

Tako postavljen proizvodni program, ki je pogojen s programom hladne valjarne Bela, z valjarno trakov in debele pločevine, zahteva povsem drugačno tehnologijo, kakor enostavni masovni program.

Izbrana tehnologija zasleduje naslednje glavne smotre:

- zanesljivo izdelavo proizvodnega programa
- visoko produktivnost in odpravo fizičnega dela
- učinkovito zaščito okolja in delovnih mest.

HEMA TEHNOLOŠKEGA POSTOPKA

Na sliki 1 je osnovna tehnološka shema od priprave vložka do odpreme slabov. Jeklarna 2 se razlikuje od obstoječe jeklarnice, ki v glavnem daje bloke, odlike v kokile, ki jih je treba prevaljati na bluminu. Jeklarna 2 bo dajala 90% jekla iz naprave za kontinuirno vlihanje. Ker izločimo enkratno valjanje, je s tem izplen večji od 7,5 do 11,5% in prihranek na energiji za 250.000 kcal/t jekla.

Jeklarna bo dajala očiščene slabe, očiščeni bodo na modernih produktivnih napravah.

S tako tehnologijo je določen tudi obseg naprav, ki se bistveno razlikujejo od sedanjih naprav, ki smo jih razvijali in vgrajevali v daljšem obdobju.

Poleg glavnih proizvodnih naprav spadajo v sklop jeklarnice:

- razdelilna transformatorska postaja
- kemični laboratorij
- vzdrževalne delavnice
- remontne delavnice za jeklarsko opremo
- procesni računalnik
- čistilne naprave za vodo in zrak
- razvod energetskega medija
- železniški tir in vozila
- ceste in cestna vozila
- garderohe
- predelava žilindrov

ZASNOVA ZAZIDAVE JEKLARNE 2 NA BELŠKEM POLJU

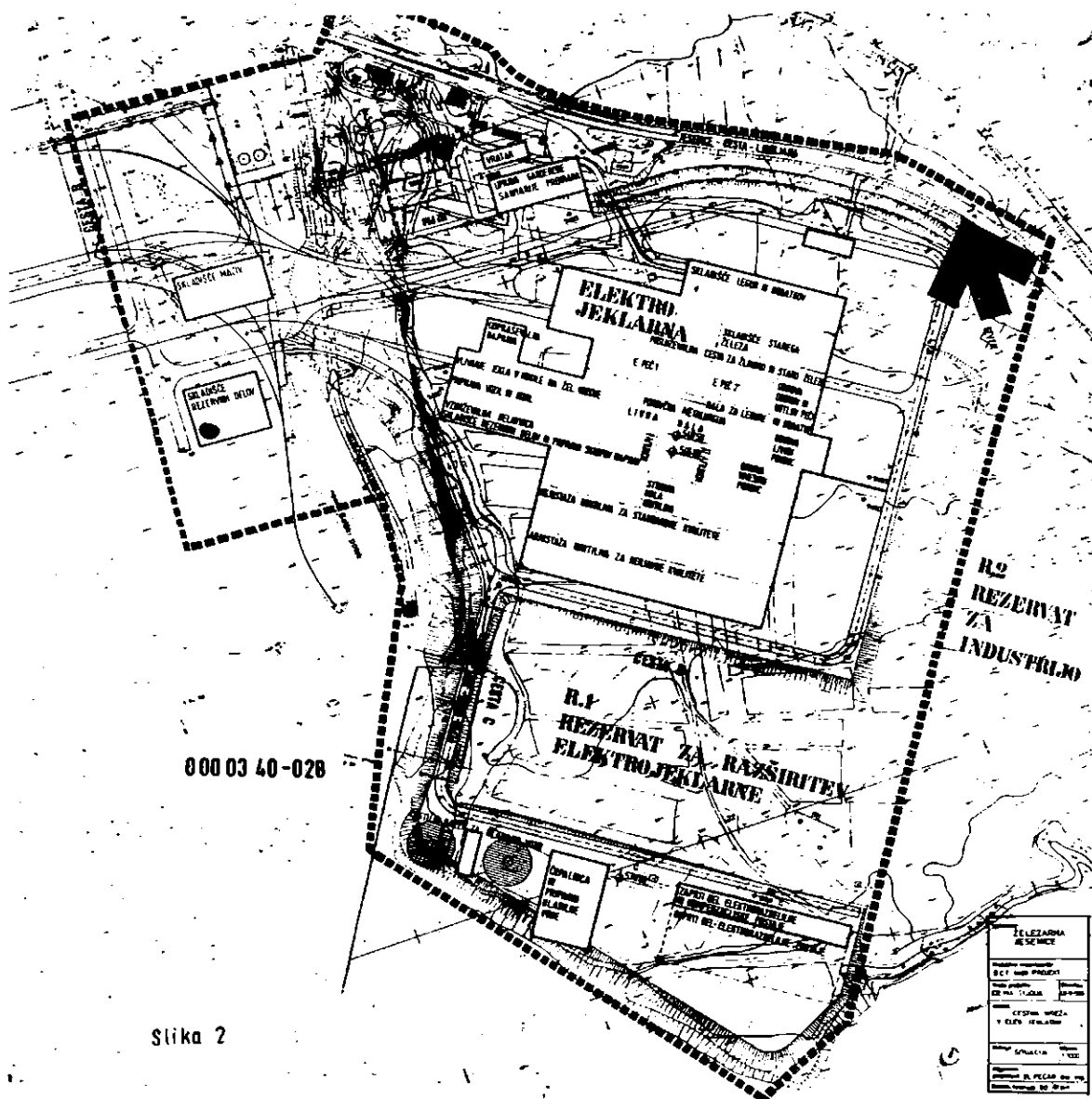
Razporeditev proizvodnih hal in pomožnih objektov jeklarnice 2 na Belškem polju je razvidna iz slike 2. Velikost območja zazidalnega predloga znaša 27,5 ha. Pri lociranju jeklarnice 2 na Belškem polju je treba predhodno regulirati, delno zasuti in kaskadno urediti potok Bela do izliva v akumulacijsko jezero.

Na bregu potoka Bela ob izlivu je treba zgraditi nov nasip in urediti brežine, da bo možno na novem platoju na koti 549,5 locirati objekte: skladišče maziv, skladišče rezervnih delov ter cestno omrežje jeklarnice 2. Objekte jeklarnice 2 je treba s cestnimi in železniškimi potmi povezati z valjarnami Bela in obrati ter skladiščem vložka na Jesenicah. Za prehod preko potoka Bela bo potrebno zgraditi propust dolžine okrog 150 m.

Proizvodne hale jeklarnice 2 so locirane pod kotom 30 stopinj na smer proizvodnih hal valjarn Bela, na levem bregu regulirnega potoka Bela. Rezervat za bodočo širitev jeklarnice 2 (širine 150 m) je predviden v podaljšku proizvodnih hal na južni strani. Vzhodni del Belškega polja ostane rezervat za kasnejšo širitev obratov Železarnice.

V smeri sever - jug si sledijo naslednje proizvodne hale:

- hala skladišča legur in dodatkov, velika 25x105 m

Slika 2

- hala vložka, velika 40x190 m
- hala peči, velika 25x160 m
- hala silosev, velika 7x160 m
- livna hala, velika 30x256 m
- hala 1 konti liva, velikosti 25 x 240 m
- hala 2 konti liva, velikosti 25 x 170 m
- hala termične obdelave, velikosti 30x170 m
- hala adjustaže, velikosti 30 x 170 m

Proizvodne hale so nameščene na dveh nivojih, in sicer na koti 549,5 (nivo obstoječih valjarn na Beli) in na koti 546,0.

Severno od proizvodnih hal jeklarnice 2 so locirani naslednji objekti:

- vzhodno križišče z magistralno cesto Ljubljana - Jesenice z obojestransko avtohusno postajo
- parkirni prostor za 182 osebnih avtomobilov
- vratarski objekt s prostori za prvo pomoč
- objekt garderob s sanitarijami, družbeno prehrano, laboratorijem in upravnimi prostori. Objekt je troetažen in povezan s pokritim hodnikom s proizvodnimi halami
- razkladalna postaja

Na skrajnem južnem robu Belškega polja je predviden plato za čistilne bazene hladilne vode, črpalnico, pripravo hladilne vode in elektro razdelilno transformatorsko postajo.

Prostor za predelavo žilindrov je predviden na sedanjem nasipu. Žilindro bo potrebno s cestnimi ali železniškimi vozili prepeljati na Jesenice.

Skladišče vložka za 30-40 dnevno zalogo je predvideno na nasipu, južno od tovarnega kolodvora Železarnice.

Poleg že znanih razlogov za gradnjo jeklarnice 2 - dotrajanost martinarnice, zaščita okolja in zagotovitev jekla iz lastne proizvodnje, predlog zazidalnega načrta zahteva tudi sanacijo obstoječega stanja cestne povezave med obrati Železarnice na Jesenicah in na Beli. Omogočena mora biti možnost priključitve bodoče industrijske ceste (Finžgarjeva cesta) na priključek avtoceste Hrušica - Zirovnica.

Sedanja notranja povezava obratov na Jesenicah in Beli poteka po železniški progi nasip - Bela. Notranje cestne medobratne povezave na tej relaciji ni, saj sedanja transport poteka po mestnih cestah oziroma v glavnem po cesti, ki ima značaj magistralne ceste. Z izgradnjo jeklarnice 2 se bo občutno povečal medobratni transport, pa tudi zunanji dovoz in odvoz materiala. Zaradi izrednih kadrovskih problemov in velikih stroškov mednarodnega železniškega transporta, namerava Železarna usmeriti medobratni transport v glavnem na cestna vozila (npr. Kamagi). Železniški prevoz naj bi v končni fazi uporabljali le še za transport vložka in blokov odlitih v kokile.

Obstoječi železniški povezovalni industrijski tir poteka po južnem robu sedanjega nasipa preko železniškega nadvoza nad Finžgarjevo cesto z izrazitim strnim vzponom do valjarn na Beli (24 promil), kar predstavlja velik transportni problem. Prostorsko si je nemogoče zamisliti cestno povezavo nasip - Bela drugače kot na vzporedni trasi s sedanjo železniško povezavo.

Obstoječi železniški nadvoz bi uporabili tudi na cestni nadvoz povezovalne medobratne ceste s posebnim prometnim režimom. V končni fazi bi morala biti ta medobratna cesta priključena na Finžgarjevo cesto in preko savskega mostu na novi priključek avtoceste na Lipcah. S tem bi zunanji cestni transport, ki bi prihajal po novi avtocesti, izločili iz notranjega mestnega prometa. Na priključnem križišču na Finžgarjevi cesti je predvidena lokacija vstopne vratarnice za tovorna vozila z objektom in napravami za industrijsko tehniko in špediterje ter prostorom za parkiranje petih avtovlakov in nekaj osebnih vozil za zaposlene ob vhodu.

Investicija medobratne cestne povezave nasip - Bela in novega križišča na Finžgarjevi cesti bi morala biti realizirana neodvisno od gradnje jeklarnice 2.

Preskrbovanje z električno energijo proučuje elektroinstitut Milan Vidmar. V zazidalnem načrtu so podane možnosti in variante daljnogoda 110 kV iz Most.

Priključek na zemeljski plin je možen iz obstoječe reducirne postaje.

Podane so porabe pare, komprimiranega zraka, tople vode, hladilne in tehnološke ter pitne vode. Za oskrbovanje s pitno vodo je VODOVOD Jesenice dal mnenje, da je potrebno dokončati četrto etapo vodovoda Peričnik od hriba Kozjek nad Trebežem skozi obratne Železarnice na Javorniku do 500 kub. m rezervoarja za Strano. Zgraditi se mora nov vodovod od rezervoarja za Strano do obstoječega jaska na vzhodnem delu valjarne Bela. V končni fazi bi bilo iz varnostnih razlogov potrebno zgraditi nov rezervoar nad novim naseljem Bela na koti približno 600 m. Omenjeni rezervoar bi se napajal iz vodovoda Završnica in bi bil povezan tudi z rezervoarjem za Strano.

Fekalne vode bodo speljane v zbiralnik, ki bo vodil v čistilno napravo za mesto Jesenice. Meteorne vode morajo biti preko čistilcev speljane v Savo.

REZERVNI IN POŽARNI VODOVOD

Skupni rezervni rezervoar v končni fazi mora biti dimenzioniran na 540 kub. m. Za gasilne hidrante mora biti zgrajeno triurno rezervno omrežje s pretokom 45 l/sek.

V primeru izpada električnega toka in za protipožarno zaščito mora biti zgrajen rezervoar dimenzije 1.150 kub. metrov.

Ogrevanje objektov naj bo zagotovljeno z gradnjo centralne kotlovnice.

ZAŠČITA OKOLJA

Po zakonu o varstvu zraka Ur. list SRS 13/75 je ožje območje mesta Jesenice razporejeno v tretje območje, za katerega bi moral biti določen sanacijski program, ki pa ni izdelan. Izdelan je le popis emisij škodljivih snovi v Železarni. Po Ur. listu SRS 12/76 je bil izdan odlok v Ur. listu SRS 3/77 o normativih za skupno dovoljenje in kritično koncentracijo škodljivih snovi v zraku, kar mora biti upoštevano pri gradnji elektrojeklarnice 2 na Jesenicah.

Protihrupna zaščita obratov elektrojeklarnice 2 mora biti izvedena v skladu z zakonom v Ur. listu SRS št. 15/76 in po odloku o maksimalno dovoljenih ravneh hrupa za posamezna območja naravnega in bivalnega okolja Ur. list SRS 3/77.

Meritve sedanjega stanja so bile izvedene na več mestih. Studija protihrupne zaščite za sanacijo stanja na Jesenicah ni bila izvršena, ker tudi UN za mesto Jesenice ni izdelan.

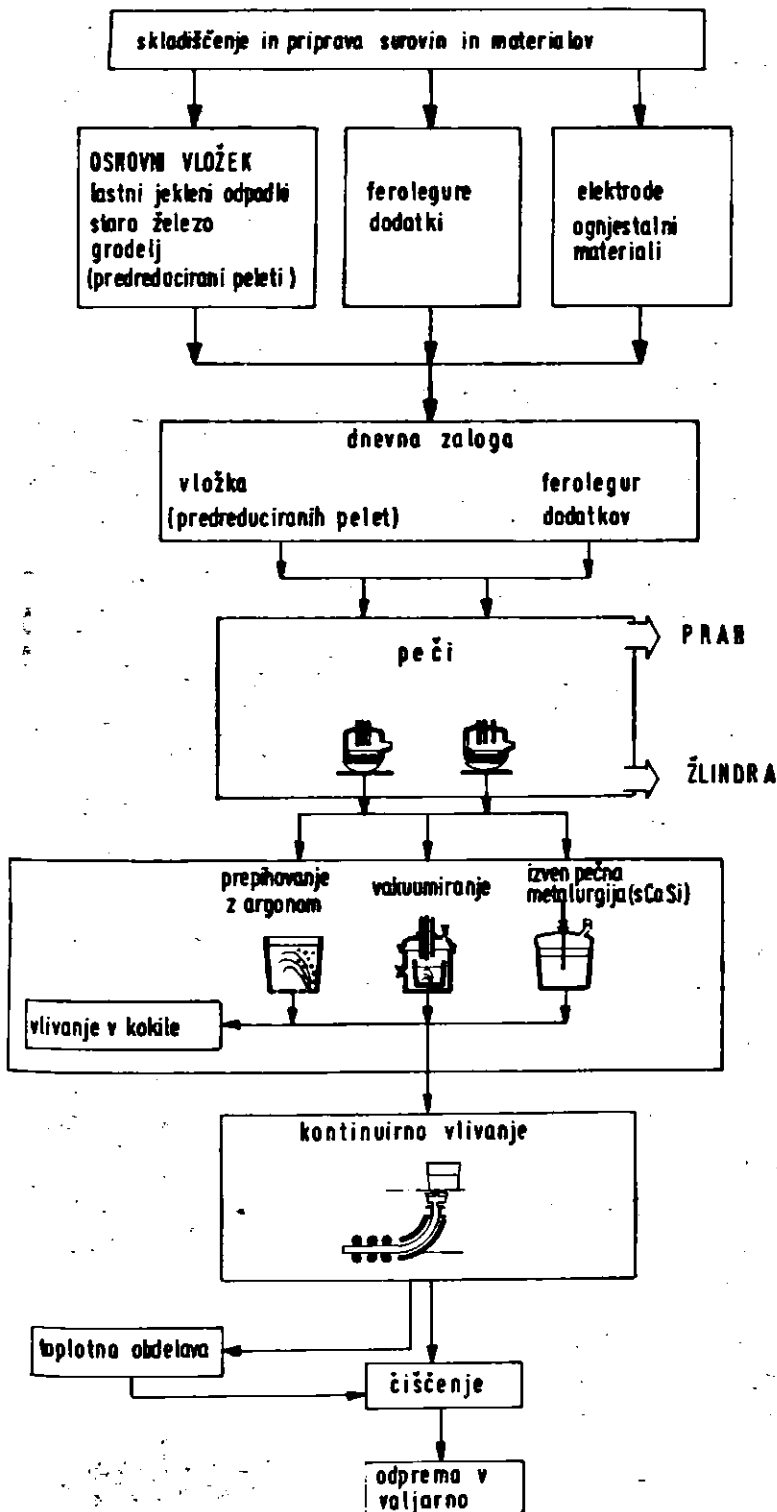
Projektant zazidalnega načrta bo podal izjavo o protihrupni zaščiti skladno s 7. členom odloka v Ur. listu SRS št. 15/76 in odloka v Ur. listu SRS 3/77, ko bo izdelana studija ocene hrupa in protihrupne zaščite, ki je v izdelavi pri SC-PNZ Ljubljana.

Na predlog zazidalnega načrta bomo po razgrnitvenem roku dali pripombe.

SEKTOR NOVOGRADENJ

Velikani (IK)

Slika 1 SHEMA TEHNOLOŠKEGA POSTOPKA

DELOVANJE DELEGATOV V ŽELEZARNI

ANALIZA
PRISOTNOSTI DELEGATOV NA KONFERENCAM DELEGACIJ
ZA SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI V OBDOBJU
OD 1. APRILA 1978 DO 31. DECEMBRA 1979

Minilo je že dve leti od volitev članov delegacij za delegeranje delegatov v skupščine družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti. V teh dveh letih drugega mandatnega obdobja delovanja delegacij smo pričakovali, da se bo s povečanjem števila članov delegacij izboljšala tudi kvaliteta njihovega delovanja. Vendar smo v analizi, ki jo v krajši obliki objavljamo v nadaljevanju, prikazali le prisotnost delegatov na konferencah delegacij v železarni Jesenice za delegeranje delegatov v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti v obdobju od 1. aprila 1978 do 31. decembra 1979 (marca 1978 so delovale še stare delegacije). Če bi namreč hoteli analizirati, koliko se je izboljšala kvaliteta delovanja delegacij in konferenc delegacij, bi bila to mnogo bolj obsežna naloga, ki je trenutno ne moremo izvesti. Med drugim otežuje temeljitejši in vsestranski analizo tudi dejstvo, da precej delegacij o svojih sestankih sploh ne piše zapisnika.

Od prvih volitev delegacij leta 1974 do danes smo imeli predvsem kvantitativni razvoj delegatskega sistema v železarni, saj se je število članov v delegacijah povečalo kar za 12,5 krat. Koliko je v tem obdobju vsebinsko napredovalo delovanje delegacij in konferenc delegacij, je težko reči. Prvega mandatnega obdobja od 1974 do 1978 namreč nismo analizirali na noben način, v drugem mandatnem obdobju (od 1978 do 1982) smo doslej enkrat analizirali le prisotnost delegatov na konferencah delegacij (julija 1978 smo namreč primerjali, kakšne so bile razlike v udeležbi na sejah konferenc delegacij zadnje tri mesece v prvem mandatnem obdobju in prve tri mesece v drugem mandatnem obdobju).

Leta 1974 so se v železarno Jesenice združevale štiri temeljne organizacije in delovna skupnost skupnih služb. Vsaka je oblikovala temeljno delegacijo za skupščine družbenopolitičnih skupnosti (zbor združenega dela) ter splošno delegacijo za skupščine vseh samoupravnih interesnih skupnosti, razen stanovanjske skupnosti (tu so bili stalni delegati) in skupnosti socialnega skrbstva (v zboru uporabnikov skupščine te skupnosti so bili le delegati krajevnih skupnosti, ne pa tudi temeljnih organizacij). Vsaka delegacija je imela več delegatskih mest v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti in v zboru združenega dela skupščine občine Jesenice. Ko smo leta 1977 preoblikovali samoupravno organiziranost temeljnih organizacij in delovne skupnosti ter ustanovili 22 temeljnih organizacij in tri delovne skupnosti, smo se odločili tudi za oblikovanje združenih delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti namesto prejšnjih splošnih. Vsaka temeljna organizacija in delovna skupnost je imela odsej po tri združene delegacije za naslednje samoupravne interesne skupnosti:

- otroško varstvo, izobraževanje in raziskovanje,
- zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje,
- kulturo in telesno kulturo.

Na ravni železarne pa so delegati oblikovali konferenco delegacij za vsako samoupravno interesno skupnost posebej.

Ob drugih splošnih volitvah marca leta 1978 pa je prišlo do korenitih sprememb. V 19 temeljnih organizacijah in vseh treh delovnih skupnostih (nad 150 delavcev) so izvolili po deset posebnih delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti (vsaka posebna delegacija za eno samoupravno interesno skupnost), v štirih temeljnih organizacijah s 70–150 delavci po dve združeni delegaciji (ena za samoupravne interesne skupnosti za socialno skrbstvo, otroško varstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zaposlovanje, stanovanjsko gospodarstvo in zdravstvo, druga pa za samoupravne interesne skupnosti za izobraževanje, kulturo, telesno kulturo in raziskovanje) ter le v eni temeljni organizaciji (Vratni podboji) splošno delegacijo za vse samoupravne interesne skupnosti. Vse te delegacije pa delegerajo po enega delegata v konferenco delegacij za ustrezno samoupravno interesno skupnost, konferenca pa po deset delegatov v skupščino vsake samoupravne interesne skupnosti.

Število članov delegacij za skupščine družbenopolitičnih skupnosti se je tako od leta 1974 do sedaj povečalo za skoraj trikrat, za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti pa za več kot dvajsetkrat. V vseh delegacijah v železarni smo imeli 1974. leta 124 članov, 1977. leta 660 članov, od 1978. leta dalje pa 1588 članov.

Sedaj pa pogledajmo, kakšna je bila prisotnost delegatov na sejah konferenc delegacij vseh samoupravnih interesnih skupnosti od 1. aprila 1978 do 31. decembra 1979. V tem obdobju je bilo namreč 68 sej konferenc delegacij za vse samoupravne interesne skupnosti, na katerih je bilo prisotnih skupaj 964 delegatov. (Pri podatkih smo upoštevali le po enega delegata iz temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti. Predvsem je od tega prišlo tam, kjer je poleg vodje konference delegacij prišel še delegat iz njegove temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti).

Povprečno število prisotnih delegatov na seji konference je bilo 14,2 delegatov. Ta podatek kaže, da je udeležba delegatov neustrezna, saj bi morali seji konference delegacij prisostvovati delegati vseh temeljnih organizacij in delovnih skupnosti (24), razen temeljne organizacije Monter, ki se delegatsko povezuje v občini Dravograd. Največ delegatov (povprečno) se je udeležilo sej konferenc delegacij za samoupravno interesno skupnost za raziskovalno dejavnost (17,5 delegatov na eni seji konference delegacij), za otroško varstvo (16,2) in zdravstveno varstvo (16,0), najmanj pa za samoupravno interesno skupnost za telesno kulturo (11,7) in zaposlovanje.

PRISOTNOST NA KONFERENCAM DELEGACIJ PO POSAMEZNIH SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTIH IN PO LETIH

	1978			1979			SKUPAJ		
SIS	1	2	3	1	2	3	1	2	3
izobraževanje	45	3	15,0	65	5	13,0	110	8	13,8
zdravstvo	110	5	18,3	98	7	14,0	208	13	16,0
kultura	62	4	15,5	44	4	11,0	106	8	13,2
raziskov. dej.	17	1	17,0	18	1	18,0	35	2	17,5
soc. skrbstvo	48	3	16,0	43	3	14,3	91	6	15,1
otroško varstvo	37	2	18,5	44	3	14,6	81	5	16,2
SPIZ	37	3	12,3	43	3	14,3	80	6	13,3
zaposlovanje	39	3	13,0	72	6	12,0	111	9	12,3
stan. gosp.	37	2	18,5	35	3	11,7	72	5	14,4
tel. kultura	49	4	12,2	21	2	10,5	70	6	11,7
SKUPAJ	481	31	15,5	483	37	13,0	964	68	14,2

LEGENDA:

- 1 – število prisotnih delegatov
- 2 – število konferenc delegacij
- 3 – povprečno število prisotnih na eni seji konference delegacij
- 4 – število mesecev na eno sejo konference delegacij

V letu 1979 je bila povprečna prisotnost na konferencah manjša kot pa v obdobju od 1. aprila do 31. decembra 1978. Prisotnost delegatov se je namreč lani povsod znižala, razen na konferencah delegacij za SIS za raziskovalno dejavnost in za skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

V zadnjem stolpcu (štev. 4) pa vidimo, kako pogosto (povprečno) so se sestajale konference delegacij – najbolj pogosto konference delegacij za SIS za zdravstvo (približno na mesec in pol), najmanj pogosto pa SIS za raziskovalno dejavnost (na deset mesecev in pol). V povprečju pa so se v preteklem obdobju sestale po tri konference delegacij mesečno (v povprečju so upoštevani tudi poletni meseci, čeprav se takrat konference praviloma ne sestajajo).

Na osnovi podatkov, omenjenih v analizi prisotnosti delegatov, seveda ni mogoče ugotoviti vzrokov, zakaj se v nekaterih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih delegati bolj redno udeležujejo sej konferenc delegacij za delegeranje delegatov v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, druge pa manj. Te vzroke bo treba poiskati v vsaki temeljni organizaciji in delovni skupnosti posebej ter z odpravo slabosti izboljšati delovanje delegacij in konferenc delegacij. Če pogledamo le temeljne organizacije in delovne skupnosti z največjo in najmanjšo udeležbo delegatov na sejah konferenc, namreč vidimo, da na to ne vpliva niti tehnologija dela, niti različni sistem dela, niti prostorska razdrobljenost, niti vrsta delegacij (npr. splošna delegacija v Vratni podboji je dosti boljša od marsikatero posebne delegacije). Ugotavljali smo tudi, ali so nekateri zunanji pogoji (npr. usposabljanje delegatov, povzetki gradiv) kaj vplivali na boljše delovanje delegacij. Vendar kaže, da prisotnost delegatov na inštrukcijskih, ki jih je center za proučevanje samoupravljanja in informiranje organiziral za vodje delegacij za samoupravne interesne skupnosti že aprila 1978 (torej kmalu po izvolitvi novih delegacij), ni bistveno vplivala na razlike pri delovanju delegacij. Tudi povzetki celotnih gradiv za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, ki smo jih za vse člane delegacij pripravljali na centru od septembra 1978 dalje, niso vplivali na boljše delovanje delegacij. Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti so bile v drugem mandatnem obdobju

(13,3 delegatov na eni seji konference delegacij). Največjo udeležbo na sejah konferenc (nad 73% prisotnosti glede na skupno število vseh sej konferenc) so zagotovili v: 1. delovni skupnosti za ekonomiko, TKR in novogradnje (88,2%), 2.–3. temeljni organizaciji Strojne delavnice in delovni skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje (79,4%), 4. temeljni organizaciji Jeklarna (75%) in 5. temeljni organizaciji Remontne delavnice (73,5%).

Najnižja prisotnost delegatov na sejah konferenc delegacij (manj kot 27% udeležbe) pa je bila iz temeljnih organizacij Željalnica in Kovinoservis (22%) ter Profilarne (26,5%). V teh treh temeljnih organizacijah imajo po dve združeni delegaciji. Taki delegaciji imajo tudi v temeljni organizaciji Livarna, vendar pa je bila udeležba njihovih delegatov na sejah konferenc delegacij precej boljša (55,9%).

Splošna delegacija v temeljni organizaciji Vratni podboji pa je zagotavljala skoraj 62%-no udeležbo svojih delegatov na sejah konferenc delegacij v železarni.

Izredno kritične so delegacije, ki še nikoli niso delegerale delegata na sejo konference. To so:

- v TOZD Valjarna žice in profilov – delegacija za SIS za izobraževanje,
- v TOZD Valjarna debele pločvine – delegacija za SIS za tel. kulturo,
- v TOZD Hladna valjarna Jesenice – delegacija za SIS za soc. skrbstvo,
- v TOZD Družbena prehrana – delegacija za SIS za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

V tabeli prikazujemo, kakšna je bila udeležba delegatov na posameznih konferencah delegacij po letih.

Jesenjska razglednica (IK)

MERSKE ENOTE IN MERILA

(3)

6. Metrični sistem osvaja svet

Metrsko konvencijo je leta 1875 podpisalo in ratificiralo 16 držav. Danes jo priznava 45 držav. Po podatkih mednarodnega biroja za uteži so to: Južna Afrika, ZR Nemčija, DR Nemčija, ZDA, Argentina, Avstralija, Avstrija, Belgija, Brazilija, Bolgarija, Kamerun, Kanada, Čile, Republika Koreja, Danska, Dominikanska republika, Egipt, Španija, Finska, Madžarska, Francija, Indija, Indonezija, Iran, Irsko, Italija, Japonska, Mehika, Norveška, Pakistan, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Romunija, Velika Britanija, Švedska, Švica, Čehoslovaška, Tajska, Turčija, ZSSR, Urugvaj, Venezuela, Jugoslavija in LR Kitajska.

Ljudska republika Kitajska je pristopila k metriski konvenciji leta 1977, kar je najpomembnejši dogodek v prid svetovni afirmaciji metričnega sistema v zadnjih letih. Treba pa je pripomniti, da je metrični sistem na kitajskem prisoten že od 1930. leta.

Metrični sistem so uvedle tudi države, ki še do danes te konvencije niso podpisale. V svoji knjigi Metrični sistem navaja uradni zgodovinar mednarodnega biroja za mere in uteži Henri Moreau spisek 176 držav, vključno s podpisnicami konvencije, ki so jo uvedle ali še uvajajo metrični sistem. Izrazito nemetrične države so samo: Bangladeš, Jemen in Liberijska.

Znaten prispevek k uvajanju mednarodnega sistema enot so dale tudi razne mednarodne organizacije, tako regionalne kot strokovne.

Mednarodna organizacija za zakonsko metrologijo (OIML) je objavila mednarodni dokument: Zakonite merske enote, ki je osnovan izključno na enotah SI.

Svet za vzajemno ekonomsko pomoč (SEV) je osvojil standard (standard SEV 1052–78) o merskih enotah, osnovan na SI, s katerim se po 1. januarju 1980 uporaba izvensistemskih enot ne dopušča. Ta standard so osvojile vse članice SEV: DR Nemčija, Bolgarija, Madžarska, ZSSR, Čehoslovaška in Poljska.

Evropska ekonomska skupnost (EES) je pozvala države članice, naj uskladijo svoje zakonodaje z uporabo SI in to tako, da bi se uporabe izvensistemskih enot tolerirale do 1985. leta, uporabe nemetričnih enot pa do 1989. leta.

Resolucije, ki prispevajo k uporabi SI so sprejele še mednarodna federacija za klinično kemijo in mednarodna zdravstvena organizacija, ki je izdala uporabno publikacijo: SI za poklice v zdravstvu.

S popolnim pregledom stanja o uvajanju SI v posameznih državah ne razpolaga niti mednarodni biro za mere in uteži. V glavnem zato, ker so zgodovinski, ekonomski in drugi faktorji pogojili različne pristope k doslednemu uvajanju SI.

Naravno je, da tradicionalno metrične države veliko lažje in hitreje prehajajo na izključno uporabo mednarodnega sistema enot. Karakteristično je, da so nekatere države v razvoju neobremenjene z navadami in ekonomsko in kulturno navezane na razvite, metrično orientirane države, zelo hitro in učinkovito dosledno prešle na SI. Po drugi strani pa se nemetrične države, ki so uporabljale kakršnekoli lokalne merske enote, na primer, britanski imperialistični sistem – spoprimajo z veliko večjimi težavami. Nerazvite države pod angloameriškim ekonomskim vplivom prehajajo na SI prav v takšni meri kot Velika Britanija in ZDA.

Tako je torej zelo težko prikazati sistematizirani pregled in tega ne bi

niti poizkušali, ampak bi samo navedli nekatere karakteristične primere.

V Evropi sta Avstrija in ZR Nemčija definitivno prešle na SI s 1. januarjem 1978. Švica je za datum prehoda odredila 31. december 1982.

Prostovoljen prehod na metrični sistem se je v Veliki Britaniji pričel 1965. leta. S pomočjo odbora za metrifikacijo (Metrication Board) so pomembni uspehi doseženi v mnogih gospodarskih panogah, posebno v industriji. Vendar se je prvotna ocena o desetletnem prehodnem obdobju pokazala za preveč optimistično. Metrični sistem so skoraj popolnoma sprejeli v šolstvu, javnih službah, kot so PTT, zdravstvo, carina. Od začetka letošnjega leta dalje bo označevanje na pakiranem blagu izključno metrično. Po drugi strani pa v gospodarstvu ni še ničesar storjenega in maja 1978. leta parlament ni sprejel vladinega predloga o obvezni uvedbi metričnih enot v mali prodaji.

Malta je v glavnem zaključila prehod na SI, Gibraltar, pa spremlja dinamiko prehoda Velike Britanije.

Na Irskem je neobvezna uporaba metričnih enot uzakonjena že 1897. leta. Na pobudo industrije je vlada sprejela sklep o prostovoljnem prehodu na metrične enote. Svetovni komite za metrifikacijo (Advisory Committee on Metrication), ki je osnovan 1971. leta, je sprejel program metrifikacije, ki naj bi bil izpolnjen okoli leta 1985.

Južna Afrika je pričela prehod na metrični sistem 1967. leta in ga zaključila v desetletnem obdobju. Že leta 1979 je v industriji obutve sprejel metrični sistem »Mondopoint« za označevanje velikosti čevljev.

Prehod na SI je v Botsvaniji (1974), Nigeriji (1977), Svaziju (1975) in v Zambiji (1975), nekoliko počasneje pa poteka ta proces v Gambiji, Gani, Keniji, Ugandi in Zimbabveju.

Kanadska metrična konvencija (Metric Commission) je predvidela uvajanje mednarodnega sistema v štirih fazah. Prva faza programa (proučevanje) je zaključena 1975. leta. Druga faza (planiranje) je 90% zaključena. Izvršili so tudi 85% tretje faze (predpisovanje). Četrta, zaključna faza (uvajanje metričnih enot) je v teku in ocenjuje se, da je realizirana 40%.

ZDA so izdale zakon leta 1975 (Metric conversion Act 1975), ki predvideva postopno uporabo metričnega sistema in osnovanje metričnega odbora ZDA (United States Metric Board), ki bo koordiniral prostovoljni prehod na metrični sistem. Kljub začetnim uspehom ni treba pričakovati uvedbe mednarodnega sistema enot v ZDA v bližnji bodočnosti.

Avstralija bo metrifikacijo zaključila verjetno 1980. leta, medtem ko je Nova Zelandija ta prehod opravila 1979. leta.

Na Kitajskem je mednarodni sistem enot popolnoma uveden v znanstvene, šolske, kulturne in tehnične dejavnosti. Treba pa je pripomniti, da je domači trgovski sistem enot »Si – Zi« še vedno v uporabi in se le postopoma ukinja.

V Indiji in Pakistanu je zamenjava britanskih enot z mednarodnimi zelo razvejana, čeprav še ni zaključena.

V Novi Gvineji je metrična konvencija zaključila delo že 1975. leta. Malezija bo prešla na SI 1981. Tonga pa v leto 1980.

Iz teh primerov lahko zaključimo, kako mogočno gibanje je mednarodni sistem merskih enot in ne bi bilo potrebno posebej poudarjati, da je tudi naša država del tega gibanja.

Prihodnjije: 1. Kaj je storjenega pri nas?

KAKO URESNIČUJEMO NAVODILA ZA ZBIRANJE IN KORIŠČENJE ODPADNIH OLJ

Po naročilu odbora samoupravne delavske kontrole Železarne na 5. seji 13. marca, da naj ustrezne strokovne službe preverijo, ali se izvršujejo navodila za zbiranje in koriščenje odpadnih olj, so sodelavci SEO pregledali stanje v TOZD in delovnih skupnostih, kjer v glavnem nastajajo odpadna olja. Pri tem so v posameznih TOZD in delovnih skupnostih ugotovili naslednje:

TOZD PLAVŽ: Vse odpadno olje porabijo sami, in sicer za obilvanje koluti.

TOZD JEKLARNA: Odpadno olje zbirajo v sodih in odvažajo na mazutno postajo na Beli.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL in TOZD VALJARNA ŽICE in PRODILOV: V obeh TOZD imajo zbiranje in odvoz odpadnih olj urejeno skupaj. Nekaj tega olja prodajo prek male prodaje, ostalo pa zbirajo v sodih v skladišču olj, kamor ga vozijo z viličarji. Od tu ga odpravljajo na mazutno postajo na Beli.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE: Tu so se ravnali po navodilu. Pri oddelku investicijske dokumentacije so naročili ustrezen načrt in po njem izdelujejo ustrezno posodo za zbiranje odpadnih olj. Imajo poseben problem zaradi centralnega mazanja, pri katerem olje izpira voda, ki nato odteka v

potok Javornik. Da se bo to uredilo, bo potrebno skladno z navodili urediti ustrezno čistilno napravo, s katero bodo izločali olje iz vode.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA: Tu vzdrževalci skrbijo za zbiranje in odvoz odpadnih olj. Odpadno olje zbirajo zaenkrat še v sodih, se pa pripravljajo na postavitev ustrezne posode (kontejnerja). Sode z odpadnimi olji odvažajo na mazutno postajo na Beli. Olje, ki steče v kanale, pobirajo in prečistijo s posebno filtrirno napravo — črpalko. Če v njem ni kislin, ga še porabijo, sicer pa ga odpeljejo na mazutno postajo.

Olje se včasih tudi nepredvideno zlije po tleh, ko pride do okvar mazalnih naprav, črpalk in podobno. Pri čiščenju seveda nastaja precej neprijetnega dela. Nekaj odpadnih olj so prodali tudi zasebnikom prek male prodaje.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE: Motorna odpadna olja prodajo Petrolu, tako kot je predpisano, netopna olja, ki jih ni veliko, pa zbirajo v sodih in odvažajo na mazutno postajo na Beli. Za emulzije pa še niso našli rešitve.

TOZD ŽICARNA: Zbiranje je enako urejeno kot v TOZD Hladna Valjarna Jesenice.

TOZD PROFILARNA: Tu z odpadnimi olji nimajo problemov. Kar ga pri njih nastane, ga porabijo za mazanje lamel. Tega olja jim za to še zmanjka in ga dobe od drugod.

TOZD VRATNI PODBOJI: Tu nastaja zelo malo odpadnih olj. Zbirajo jih v sodih in polne odvažajo na mazutno postajo na Beli.

TOZD JEKLOVLEK: Odpadna olja porabijo za premaze. Kar ga ostane, ga odvažajo na mazutno postajo na Beli.

TOZD ELEKTRODE: Tudi tu nastajajo le majhne količine odpadnih olj. Občasno ga nekaj prodajo prek male prodaje, drugega pa odvažajo na Belo.

TOZD ŽEBLJARNA: Tu nastajajo zelo majhne količine odpadnih olj. Zbirajo ga v sodu in ga občasno odpeljejo na mazutno postajo na Belo.

TOZD STROJNE DELAVNICE: Odpadna olja zbirajo v sodih, ki jih odvažajo na mazutno postajo na Beli.

TOZD ENERGETIKA: Ni še rešena stimulacija delavcev, ki skrbijo za porabo odpadnih olj, ker je pri tem delu na Beli nastalo dodatno delo. Predlog v zvezi s tem je v obravnavi v komisiji za usklajevanje pripomb na samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe v Železarni.

Pri mazutni postaji imajo dobro urejen sprejem odpadnih olj. Lahko se dovažajo v sodih, ki se s kamiona prek posebnega podesta zvalijo do jaska, lahko pa se dovažajo tudi s cisterno, iz katere olje izčrpajo z ustreznim črpalko.

Pritožili pa so se, da nekateri dostavljenci odpadnih olj ne pošljejo ob dovozu na Belo delavca, ki bi pomagal zvaliti sod in bi sporočil, koliko in kdo pošilja odpadno olje (ali pa, da bi vsaj odposiljatelj poslal po vozniku ustrezno pisno sporočilo). Na mazutni postaji namreč skladno z navodili natančno vodijo evidenco in vpisujejo ustrezne podatke zaradi plačila. Prazni sodi tako ostajajo na Beli in jih odtod pošiljajo v staro železo.

TOZD TRANSPORT: Sode z odpadnimi olji prevažajo na Belo po

naročilih. Njihovo odpadno motorno olje odvažata Petrol, strojno olje pa porabijo za mazanje kmetijskih strojev za prevoz odpadnih olj na Belo še nimajo, lahko pa si jo izposodijo, ko bodo prejeli naročilo za takšen prevoz.

RAZISKOVALNI ODDELEK IN OTK: Odpadna olja odpošljejo v sodih na Belo. Nekaj jih tudi prodajo prek male prodaje.

Prodaja odpadnih olj zasebnikom je po mnenju vodstva plinske in vodne energije ekonomsko upravičena in v skladu s stabilizacijskimi ukrepi. Vprašljiva pri tem je samo cena, ki pa mora biti stimulativna, sicer ne bi bilo povpraševanja. Mala prodaja sedaj to olje daje po 0,7 din za kg. Uporaba odpadnih olj na mazutni postaji na Beli ni ekonomična, če se računa prevoz in vsa dodatna manipulacija. Poleg tega se pri dodajanju teh olj mazutu dodajo tudi določene količine vode ter druga nesnaga, kar vsekakor poslabša njegovo kvaliteto. Ta olja se namreč sežigajo predvsem zato, da

se jih znebimo, ker bi sicer onesnaževala okolico.

O tej problematiki smo se pogovarjali tudi z vodjem oddelka investicijske dokumentacije. Povedal je, da so doslej, tako kot smo že navedli, le pri TOZD Valjarna debele pločevine, naročili izdelavo ustreznih dokumentacije za posodo za zbiranje odpadnih olj, od drugih pa naročil še nimajo.

V zvezi s tem moramo povedati, da so povsod seznanjeni in tudi skrbijo za to, da se odpadna olja ne zlivajo po tleh ali v vodo in da se zbirajo ter odvažajo na Belo. Bo pa, kot je že navedeno, treba rešiti še odplakovanje olj v vodo v Valjarni.

S to problematiko se redno ukvarjajo tudi sodelavci na oddelku za ekologijo in varstvo okolja, ki tudi tako ustrezno ukrepa. Objava v Železarni bo vsekakor pripomogla, da bodo s to problematiko seznanjeni vsi delavci in da bodo vsi skrbeli, da odpadna olja, ki nastajajo v Železarni, ne bodo onesnaževala naše okolice.

B.

PRODAJA V MARCU POD PLANOM

(Nadaljevanje s 1. strani)

višja od načrtovane, druge TOZD pa so za planom zaostale od 2 do 15 %. Precej nižjo prodajno ceno od planirane so dosegli v TOZD Hladna Valjarna Bela (16 % pod načrtovano), v ostalih TOZD pa je dosežena prodajna cena višja ali pa se je planirani zelo približala. Najvišjo prodajno ceno smo dosegli pri izdelkih TOZD Livarna (36,253 din/ton), najnižjo pa za žeblice (10,158 din/ton).

Kumulativni podatki o prodaji kažejo, da je bilo v letošnjem prvem tromesečju prodanih 112.371 ton naših izdelkov po povprečni prodajni ceni 16,174 din/t. Prinesli so 1.782,6 milij. din osnovne realizacije, ki se je z realizacijo storitvenih TOZD in ostalo realizacijo povečala še za nadaljnjih 34,8 milij. din.

Količinsko je prodaja za 7 % ali 8,679 ton manjša od plana, zaradi 2 % nižje dosežene prodajne cene od planirane so vrednostni rezultati še

nekoliko slabši, saj zaostajamo za planom za 9 % ali 174,9 milij. din. Odstopanje letošnjih rezultatov od lanskoletnih je nekoliko boljše, saj zaostajamo le količinsko, in sicer za 2 %, medtem ko smo vrednostno letos za 21 % nad lanskoletnim doseganjem.

Količinsko so plan v prvem tromesečju najbolj presegli v TOZD Hladna Valjarna Bela, nad planirano količino pa so še v TOZD Livarna, Hladna Valjarna Jesenice, Vratni podboji in Žebljarna. Manjša od plana je bila prodaja v sedmih TOZD, zaostanek pa se giblje med enim in 29 %. Prodajna cena je skoraj v vseh TOZD višja od načrtovane, zaostajata le TOZD Valjarna žice in profilov za 4,5 % in Hladna Valjarna Bela za 18,5 %. Vrednostno najbolj zaostaja TOZD Valjarna bluming-štekel, zaradi količinskih zaostankov, in Valjarna žice in profilov zaradi zaostankov v količini in prodajni ceni.

V patentirnici žice (IK)

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE V MARCU

TOZD	IZVRŠITEV MAREC 1979			DRUŽBENI PLAN MAREC 1980			IZVRŠITEV MAREC 1980			INDEKSI					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
Livarna	82,7	25,487	2.107.508	60	30,000	1.800.000	107,5	36,253	3.896.710	130,0	142,2	184,8	179,2	120,8	216,4
Valj. bluming-štekel	5.802,1	12,610	73.164.009	7,370	16,333	120.371.297	5,482,0	16,989	93.133.305	94,5	134,7	127,3	74,4	104,0	77,4
- bluming	689,5	10,643	7.338.307	400	10,930	4.372.000	506,2	15,134	7.660.418	73,4	142,2	104,4	126,6	138,5	175,2
- stekel	5.112,6	12,875	65.825.702	6,970	16,643	115.999.297	4,975,8	17,178	85.472.887	97,3	133,4	129,8	71,4	103,2	73,7
Valj. žice in prof.	3.131,4	7,934	24.843.954	2,630	10,630	27.956.240	2.272,3	10,469	23.789.067	72,6	132,0	95,8	86,4	98,5	85,1
Valj. debele pločevine	8.771,9	11,419	100.166.322	8,580	13,499	115.820.426	7,615,6	14,483	110.294.507	86,8	126,8	110,1	88,8	107,3	95,2
Hlad. valjarna Bela	8.276,8	12,305	101.846.745	8,060	18,574	149.703.507	9.341,5	15,576	145.502.290	112,9	126,6	142,9	115,9	83,9	97,2
Hlad. valjarna Jesenice	2.400,3	14,389	34.537.816	2,480	16,700	41.416.000	2.571,0	17,843	45.875.157	107,1	124,0	132,8	103,7	106,8	110,8
Žicarna	4.694,6	14,967	70.262.463	4,920	18,297	90.022.030	4.711,2	18,172	85.610.728	100,4	121,4	121,8	95,8	99,3	95,1
Profilarna	1.871,5	12,704	21.776.652	2,390	14,093	33.682.071	2.005,5	14,443	28.966.529	107,2	113,7	121,8	83,9	102,5	86,0
- HOP	1.718,7	11,477	19.725.601	2,240	12,779	28.625.681	1.873,4	13,593	25.465.322	109,0	118,4	129,1	83,6	106,4	89,0
- ronđele	15,8	30,904	487.472	20	34,229	684.580	16,5	35,898	592.781	104,4	164,2	121,6	82,5	104,9	86,6
- stebrič. + distančn.	45,5	17,149	781.313	10	20,781	207.810	30,4	11,089	337.393	66,8	64,7	43,2	304,0	53,4	162,4
- diski	91,5	30,397	2.782.266	120	34,700	4.164.000	85,2	30,179	2.571.033	93,1	99,3	92,4	71,0	87,0	61,7
Skladišče 38				170	29,050	4.938.500	89,5	24,139	2.161.619				52,6	83,1	43,8
Vratni podboji	116,9	24,010	2.806.838	110	27,236	2.995.996	114,2	34,210	3.905.629	97,7	142,5	139,1	103,8	125,6	130,4
Jeklovlek	1.806,5	20,729	37.448.236	1,840	24,716	45.478.916	1.709,0	26,118	44.635.865	94,8	136,0	119,2	92,9	105,7	98,2
Elektrode	2.539,2	13,317	33.813.672	2,320	17,251	40.021.980	1.962,3	18,824	36.938.626	77,3	141,4	109,2	84,6	109,1	92,3
- elektrode, var. žica,															
- prašek, masa, Emona Zgb.	2.330,8	14,421	33.612.655	2,320	17,251	40.021.980	1.797,7	20,459	36.779.275	77,1	141,9	109,4	77,5	118,6	91,9
- ognjevarilni mat.	208,4	965	201.017				164,6	968	159.351	79,0	100,3	79,3			
Žebljarna	977,6	8,288	8.102.362	1,040	10,384	10.799.390	1.178,0	10,158	11.966.064	120,5	122,6	147,7	113,3	97,8	110,8
OSNOVNA REALIZACIJA	40.471,5	(12,673)	512.876.577	41.970	(16,321)	685.004.353	39.159,6	(16,258)	636.674.847	96,8	128,3	124,1	93,3	99,6	92,9
Realizac. storitv. TOZD			4.209.293			3.902.552			3.336.592			79,3			85,5
Ostala realizac. vključno			9.262.215			9.736.245			8.856.044			95,6			91,0
Družbena prehrana															
SK. ZUNANJA REALIZACIJA	40.471,5	(13,006)	526.348.085	41.970	(16,646)	698.643.150	39.159,6	(16,570)	648.867.483	96,8	127,4	123,3	93,3	99,5	92,9

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE JANUAR—MAREC

TOZD	IZVRŠITEV OD I—III 1979			DRUŽBENI PLAN OD I—III 1980			IZVRŠITEV OD I—III 1980			INDEKSI					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	254,1	24.434	6.209.248	170	30.000	5.100.000	170,2	31.380	5.849.883	67,0	140,7	94,2	100,1	114,6	114,7
Valj. bluming-stekel	16.730,0	12.724	212.875.263	21.420	16.147	345.860.711	16.095,0	16.608	267.301.409	96,2	130,5	125,6	75,1	102,9	77,3
- bluming	1.804,1	11.048	19.931.300	1.200	10.831	12.996.800	1.460,6	13.742	20.071.138	81,0	124,4	100,7	121,7	126,7	154,4
- stekel	14.925,9	12.927	192.943.963	20.220	16.462	332.863.911	14.634,4	16.894	247.230.271	98,0	130,7	128,1	72,4	102,6	74,3
Valj. žice in prof.	8.472,2	7.991	67.703.004	7.580	10.131	76.794.870	5.353,5	9.673	51.784.332	63,2	121,0	76,5	70,6	95,5	67,4
Valj. debele pločevine	25.185,7	11.594	292.013.827	24.960	13.344	332.961.398	23.552,2	14.010	329.976.753	93,5	120,8	113,0	94,4	105,0	99,1
Hlad. valjarna Bela	23.831,2	13.022	310.329.126	23.480	18.524	434.954.781	26.885,2	15.103	406.050.429	112,8	116,0	130,8	114,5	81,5	93,4
Hlad. valjarna Jesenice	7.156,5	13.810	98.834.675	7.070	16.700	118.069.000	7.547,7	17.089	128.983.065	105,5	123,7	130,5	106,8	102,3	108,2
Žicarna	13.708,3	14.670	201.103.552	14.070	18.282	257.232.090	12.637,3	18.493	233.705.710	92,2	126,1	116,2	89,8	101,2	90,9
Profilarna	5.238,8	12.174	63.780.152	6.540	14.060	91.954.064	5.449,9	14.945	81.448.617	104,0	122,8	127,7	83,3	106,3	88,6
- HOP	4.856,2	11.136	54.079.577	6.100	12.645	77.131.894	4.992,0	13.899	69.384.138	102,8	124,8	128,3	81,8	109,9	90,0
- ronđele	60,3	27.157	1.637.559	60	34.229	2.063.740	60,5	35.280	2.135.084	100,3	129,9	130,4	100,8	103,1	104,0
- stebrič. + distančn.	120,3	15.990	1.923.028	30	20.781	623.430	166,7	16.169	2.695.606	138,6	101,1	140,2	55,7	77,8	432,4
- diski	202,0	30.394	6.139.988	350	34.700	12.145.000	230,7	31.363	7.233.789	114,2	103,2	117,8	65,9	90,4	59,6
Skladišče 38	1,8	26.814	48.775	500	29.050	7.950.942	102,2	24.327	2.487.018	567,0	90,7	5099,0	20,4	83,7	17,1
Vratni podboji	212,2	24.556	5.211.175	300	26.500	7.950.942	321,4	29.885	9.606.019	151,5	121,7	184,3	107,1	112,8	120,8
Jeklovlek	5.010,3	21.282	106.630.058	5.410	24.708	133.669.749	5.335,9	25.916	138.282.824	106,5	121,8	128,7	98,6	104,9	103,5
Elektrode	5.826,8	12.874	75.012.750	6.570	15.863	104.218.600	5.695,7	16.641	94.782.333	97,8	129,2	126,1	86,7	104,9	90,9
- elektrode, var. žica, proček, masa, Emons Zgb.	5.293,4	14.079	74.527.263	6.580	15.863	104.218.600	5.225,1	18.067	94.400.854	98,7	129,3	126,7	79,1	113,9	90,6
- ognjevzdržni mat.	533,4	910	485.487				470,7	811	381.479	88,2	89,1	78,6			
Željarna	2.981,5	9.288	27.690.577	2.980	9.439	28.128.290	3.225,0	10.035	32.362.035	108,2	108,0	116,9	108,2	106,3	115,1
OSNOVNA REALIZACIJA	114.609,4	(12.804)	1.467.442.182	121.050	(16.121)	1.951.118.585	112.371,3	(15.861)	1.782.620.427	98,0	123,9	121,5	92,8	98,1	91,3
Realizac. storitev, TOZD			12.823.396			12.507.038			10.186.562			79,1			81,4
Ostala realizac. vključno Družbena prehrana			24.175.351			28.362.105			21.635.632			101,9			105,0
SK. ZUNANJA REALIZACIJA	114.609,4	(13.127)	1.504.440.932	121.050	(16.158)	1.992.287.728	112.371,3	(16.171)	1.817.112.621	98,0	123,2	120,8	92,8	98,3	91,1

SKLEPI DELOVNE – VOLILNE KONFERENCE SINDIKATA ŽELEZARNE

I.

V sindikatu se bomo zavzeli, da preko svojih aktivistov ustvarimo tako politično klimo, da bomo v tej zaostreni situaciji naredili čim več doma, da bomo izkoristili vse razpoložljive kapacitete za doseganje planskih obvez. Nadalje moramo spodbujati delavce, da bodo enako zavzeto odločali o vseh problemih gospodarjenja, kot zavzeto razpravljajo in odločajo o delitvi osebnih dohodkov. To pomeni tudi dosledno in odgovorno uresničevanje sprejetih stabilizacijskih programov.

Vložiti moramo vse napore, da se zagotovi proizvodnim organizacijam reprodukcijski material, rezervni deli in energija.

Zaostri moramo tehnološko disciplino ter tekoče zasledovati problematiko izpolnenov.

V letošnjem letu je za delovno organizacijo odločilnega pomena količinsko izpolnjevanje planov in asortimenta. Poslovodni odbor je dolžan to problematiko tekoče spremljati in s svojimi ukrepi zagotoviti izvrševanje planov.

Glede na poostrene ukrepe zaradi deviznega primanjkljaja moramo dosledno spoštovati tehnološke normative, ki nam zagotavljajo izdelavo željenih kvalitet v vseh fazah proizvodnje. V sindikatu se bomo dosledno zavzemali, da bomo zahtevali osebno odgovornost od vodstev TOZD, če bomo zasledili, da se tehnološka disciplina zanemara.

Z boljšimi organizacijskimi ukrepi moramo omogočiti boljše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti. Posebno pozornost moramo posvetiti izkoriščanju današnih možnosti, predvsem na naslednjih področjih:

Zagotoviti moramo kvalitetne in učinkovite delovne naprave in pripomočke. Vso skrb moramo posvetiti ustreznim pripravljenosti naprav za proizvodnjo v daljših časovnih intervalih. Med planiranimi daljšimi ustavitvami naprav jih moramo usposobiti do take mere in tako kvalitetno, da bodo nepredvidene okvare minimalne. Le na ta način lahko zagotovimo pravočasno in kvalitetno izpolnjevanje planskih nalog.

Ob pomanjkanju vložnega materiala moramo skupno s poslovodnim odborom skrbeti, da bodo obratovale predvsem visoko produktivne naprave. Isto velja tudi, če bi morali del proizvodnje ustavljati zaradi pomanjkanja energije, rude, koksa oziroma drugih materialov ali višje sile. Za vse take primere mora poslovodni odbor imeti vnaprej pripravljene programe ukrepov.

Sedanji gospodarski trenutek zahteva veliko prilagodljivosti v proizvodni sferi. Zato naj poslovodni odbor odloča hitro, da bi izdelovali le tiste materiale, ki nam dajo večji dohodek.

Zahtevamo, da se delovne naloge, ki so bile samoupravno sprejete, dosledno izvršujejo. Podprli bomo vsa prizadevanja poslovodnega odbora, da se posamezniki, ki planov ne bodo izpolnjevali, primerno sankcionira.

II.

Od strokovnih služb zahtevamo, da morajo najti taka merila, da bodo spodbudno vplivala na delavca, to velja za individualno ali skupinsko delo. Ne sme biti dela in naloge, za katero ni vnaprej določenega merila vrednosti opravljenega dela.

III.

Sindikati podpira odločitev odbora za uresničevanje zakona o

zdrženem delu, da se imenuje nosilec in posamezne strokovne grupe za uresničevanje načrtov in programov pri izdelavi posameznih samoupravnih splošnih aktov, ki izhajajo iz sprejetega programa dela:

– samoupravni sporazum o enotni metodologiji za sestavo razvida del in nalog,

– katalogi del in nalog,

– samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev OD in dela sklada skupne porabe v delovni organizaciji železarna Jesenice,

– metodologija vrednotenja nalog in opravil,

– potrebno je dosledno urediti področje varstva pri delu, svobodno menjavo dela in stanovanjska vprašanja,

– dopolniti in spremeniti samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD oz. delovno skupnost.

V sindikalnih organizacijah moramo spremljati delo na teh področjih in aktivno s konkretnimi predlogi sodelovati pri oblikovanju in sprejemanju samoupravnih splošnih aktov. Kajti le s svojim aktivnim delom bomo pripomogli k boljšemu urejanju odnosov in razmerij na tem področju ter se zavzemali tudi za izvajanje sprejetih samoupravnih odločitev pri delu. Stalna naloga sindikata pa je uresničevanje že sprejetih samoupravnih splošnih aktov.

Zavzemati se moramo, da bodo zaziveli odbori za uveljavljanje zakona o združenem delu v vseh temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih ter jim s svojimi konkretnimi predlogi in stališči pomagati in jih spodbujati za čimprejšnjo realizacijo začrtanih nalog.

IV.

Na področju samoupravne organiziranosti je potrebno ugotoviti, ali obstajajo možnosti oziroma pogoji za morebitno ustanovitev novih temeljnih organizacij združenega dela.

V.

Za utrjevanje političnega sistema socialističnega samoupravljanja je posebnega pomena kvalitetno delovanje delegatskega sistema, kjer z doseženimi uspehi še ne moremo biti zadovoljni. Zato se moramo zavzemati za tesnejše sodelovanje med delegacijami in samoupravnimi organi. Krepitev pa moramo tudi odgovornost delegatov za prevzete naloge.

Predpogoj za nemoteno delovanje delegatskih odnosov je razvit sistem obveščanja. Zato moramo nameniti utrjevanju že uvedenih metod in oblik obveščanja večjo pozornost in se hkrati zavzemati za razvoj novih, še kvalitetnejših oblik.

VI.

V sindikatu se bomo tudi v bodoče zavzemali za širjenje množične inventivne dejavnosti. Vse večji meri moramo vzpodbujati novatorje, da s svojim prispevkom in znanjem prispevajo k boljšemu, varnejšemu in cenejšemu delu, da tudi nekatere rezervne dele naredimo doma in s tem prihranimo drage devize, ki so še kako potrebne za materiale, ki jih doma ni moč dobiti.

V vseh TOZD in delovnih skupnostih moramo v letu 1980 uvesti evidentiranje in nagrajevanje idej, kjer želi predlagatelj ustvariti korist delovni organizaciji. Sprito dovolj strokovnega kadra bi kaj hitro lahko ugotovili, ali je ideja koristna ali ne. Na ta način bi prav gotovo dobili več rešitev za boljše delo in s tem več inovacijskega prihranka.

VII.

Glede na slabe stanovanjske razmere naših delavcev v samostojnih domovih, kar velja predvsem za kadrovske domove v Ruparjevi 8, predlagamo, da se skupno z vodstvom TOZD Družbena prehrana pripravijo načrti adaptacije tega doma. V Železarni naj odgovorne službe v družbenem standardu razmislijo tudi o graditvi garsonjer za naše delavce ob gradnji družinskih stanovanj.

VIII.

V sindikatu podpiramo delovna tekmovanja kovinarjev, ki bodo v letošnjem letu deležna posebne pozornosti. Poudarek bo dan množičnosti, predvsem pa kvaliteti. Predlagamo odbor za izvedbo tekmovanja, da se tekmovanje izvede na izdelkih, ki so naročeni kot rezervni deli iz posameznih TOZD, s tem bomo istočasno pripomogli k hitrejši, kvalitetnejši izdelavi, pa tudi čas tekmovanja bo delovno izkoriščen.

Tekmovanja pa na predlog sindikata tudi letos razširjamo na TOZD v obliki čiščenja in nabiranja odpadnega materiala, ki ga uporabimo kot vložek za izdelavo jekla.

IX.

Največji poudarek v obdobju pred nami bomo torej namenili spremljanju izpolnjevanja planskih obvez in sproti mesečno in trimesečno obravnavali dosežene rezultate z namenom, da tudi tekoče rešujemo nastale probleme. Posebej zahtevamo od vodstev izvršnih odborov sindikata v TOZD in delovnih skupnostih, da sprejete akcijske programe zasledujejo in zahtevajo od vodstev TOZD in delovnih skupnosti, da jih dosledno uresničujejo.

Komisija za sklepe

Železarski globus

AVSTRALIJA

Po podatkih študije, ki jo je izdelala ameriška Chase Manhattan Bank, bo Avstralija letos največji izvoznik premoga za koksiranje na svetu. Vendar jo bodo do leta 1990 dosegli ZDA. Leta 1978 so avstralski premogovniki izvozili 37 milij. ton premoga za koksiranje in do leta 1990 se bo ta količina predvidoma povečala na 70 milij. ton. Tudi premogovniki v ZDA, ki so leta 1978 izvozili 30 milij. ton, računajo v letu 1990 na enako količino kot Avstralija oziroma 70 milij. ton. Študija tudi pravi, da bo Azija uvozila leta 1990 79 milij. ton premoga za koksiranje (leta 1978 60 milij. ton), Evropa 49 milij. ton (1978 – 24 milij. ton) in Latinska Amerika 42 milij. ton (1978 – 4 milij. ton).

IRAK

Ob koncu preteklega leta je pričela obratovati v prvi iraški železarni, zgrajeni v bližini mesta Basrah, zadnja obločna električna peč. S tem je bila zaključena izgradnja te železarnice, v kateri obratujejo: dve napravi za proizvodnjo železove gobe z letno zmogljivostjo 438.000 ton, dve napravi za kontinuirno vlivanje gredic dimenzij 80–150 mm kvadrat s po šestimi žilami vsaka ter valjar na za žico, palčasto jeklo in profile. Kot vložek za obločne električne peči uporabljajo 80% železove gobe, ki jo zakladajo kontinuirno. Za proizvodnjo železove gobe po HYL postopku uporabljajo brazilsko železovo rudo in kot reductent domači zemeljski plin.

BOLGARIJA

V mestu Pernik, ki leži 50 km jugozahodno od Sofije, bosta dve japonski podjetji zgradili novo livarno in kovačnico. V proizvodnem programu bodo valji za železarsko in drugo industrijo, strojni deli za ladjedelništvo in rudarstvo ter električne in še drugi liti ter kovani proizvodi.

BIORITEM IN NESREČE PRI DELU

V prejšnji številki Železarja sem skušal pokazati in prikazati vpliv nekaterih najosnovnejših oblik bioritma na človekovo zdravo in uspešno delo. S tem člankom pa želim bralce seznaniti z izidi obsežne raziskave, ki ugotavlja vpliv kritičnih dni fizičnega, intelektualnega ter emocionalnega bioritmičnega cikla na nesreče pri delu.

Ta enostavna bioritmična teorija je bralcem znana, saj je bila obsežno predstavljena v 13. številki Železarja. Zaradi tega tudi ne mislim ponavljati njenih izhodišč, pač pa bom skušal opozoriti na nekatere nevarnosti posploševanja nerazčiščenih dejstev. Raziskovalna metodologija si je pač enotna in ugotovitvi, da je potrebno osnovne predpostavke oziroma hipoteze neke teorije na ta ali oni način eksperimentalno potrditi na zadostnem številu primerov, kar omogoča posploševanje (generalizacija). Oh tem moramo, poleg ostalega, kontrolirati še večje ali manjše število tistih dejavnikov, ki bi lahko izkrivili rezultate našega raziskovanja. Iz povedanega jasno izhaja, da je vsako posploševanje na osnovi lastnih izkušenj, oziroma omejenega (pristranskega) števila opazovanj, za raziskovalno prakso in preverjanje teorije nedopustno. Oglejmo si sedaj

povezanost kritičnih dni bioritmičnih parametrov z nesrečami pri delu v luči eksperimentalne prakse.

Ker je bioritmična teorija razlage nesreč postajala v tisku bolj in bolj popularna in so bila mnenja o njeni upravičenosti silno deljena, pravih dokazov pa ni bilo na razpolago, sta D. W. CARWEY in R. G. NIBLER (Personnel Psychology: Biorhythmic cycles and the incidence of industrial accidents, No. 3, 1977 str. 447) opravila obsežno raziskavo z namenom, da potrdita ali ovržeta predpostavke o vplivu kritičnih dni na nesreče pri delu.

V ta namen sta zbrala podatke nekega podjetja o nesrečah pri delu in prometnih nesrečah za dobo dveh let (1973 in 1974). Kako so nesreče »razporejene« po oddelkih podjetja, njihovo število in povprečna starost, je prikazano v tabeli 1.

ZNAČILNOSTI SUBJEKTOV GLEDE NA ORGANIZACIJSKI PRINCIP

ODELKI	NESREČE PRI DELU		PROMETNE NESREČE	
	Število	Povpr. starost	Število	Povpr. starost
Gasilci	4	34	17	34
Policija	5	40	46	33
Komunalna dela				
Sposoja opreme	17	43	1	53
Vzdrževanje	33	43	34	50
Odpadki	64	38	38	39
Kanalizacija	17	47	3	36
Promet	23	49	—	—
Ostali	47	38	11	38

Vsak primer je bil analiziran, da bi določili, ali se je nesreča pripetila na kritičen dan z vidika bioritma. Ko so bili rezultati tabelirani, je postalo jasno, da ni nikakršne zveze

med pojavljanjem nesreč in kritičnimi dnevi. Situacija je bila enaka, ne glede na to, ali so obravnavali cikle skupaj (tabela 2) ali ločeno (tabela 3).

PRIČAKOVANO PROTI RESNIČNEMU POJAVLJANJU NESREČ NA KRITIČNE DNI

SKUPINA	ŠTEV. PRIČAKOVANE	RESNIČNE	X ²
NESREČE PRI DELU			
1973	122	27	31
1974	88	19	16
PROMETNE NESREČE			
1973	84	18	15
1974	66	15	18

(1) 22 % vseh nesreč: to število smo dobili tako, da smo delili celotno število kritičnih dni, ki se pojavijo na delovni dan v enem letu (153) s povprečnim številom delovnih dni v enem letu (240)

(2) 5 % nivo pomembnosti = 3,84
1 % nivo pomembnosti = 6,64

Z nadaljnjo analizo so ugotavljali ali je pomembno več nesreč:
a) v pozitivni nasproti negativni fazi cikla

b) v najvišji točki nasproti najnižji točki cikla
Kot lahko vidimo iz tabel 4 in 5, niso našli pozitivne zveze ne v tem in ne v drugem primeru.

PRIČAKOVANO PROTI RESNIČNEMU POJAVLJANJU NESREČ NA KRITIČNE DNI – RAZDELJENO PO CIKLIH

SKUPINA	Število	23 dni		28 dni		33 dni	
		Pričak.	Resnič.	Pričak.	Resnič.	Pričak.	Resnič.
NESREČE PRI DELU							
1973	122	11	14	9	9	7	8
1974	88	8	4	6	6	5	6
PROMETNE NESREČE							
1973	84	8	8	6	5	5	2
1974	66	6	7	5	5	4	6

Opomba: Niti ena izračunana vrednost X² ni dosegla nivoja pomembnosti.

30 LET SAMOUPRAVLJANJA V ŽELEZARNI

USTANOVITEV EKONOMSKIH ENOT
PO OBRATIH ŽELEZARNE

April je značilen po tem, da so v tem mesecu v preteklih 30 letih največkrat razpisovali volitve v samoupravne organe, da so v teh mesecih bile večinoma konstituantne sej izvoljenih samoupravnih organov in da so v teh mesecih bile največkrat tudi volitve. To pa pomeni, da so prav v teh mesecih največkrat razpravljali in spremljali nove organizacijske oblike delovanja samoupravnih organov. Tako je bilo tudi v aprilu 1962. leta, vendar s to razliko, da so tedaj na konstituantni seji obravna-

vali uspešnost že uveljavljene reorganizacije ekonomskih enot v obratih in delovanje samoupravnih organov v teh ekonomskih enotah.

Na volitvah 13. aprila 1962 so izvolili naslednje organe samoupravljanja:

Članov
47
23
35
9
17
17
35
29
23
17
7
7
35
17
17
13
23
17
17
13
23
17

Centralni delavski svet
Delavski svet ekonomske enote (DS EE) plavž
DS EE martinarna
Upravni odbor ekonomske enote (UO EE) elektropeč
DS EE samotarna
DS EE livarna
DS EE Javornik I.
DS EE Javornik II.
DS EE valjarna 2400
DS EE žična valjarna
DS EE jeklovlek
UO EE Javornik IV.
UO EE strugarna valjev
DS EE hladna valjarna – žičarna
DS EE cevarna
DS EE žebljarna
DS EE elektroodni oddelek
DS EE mehanična delavnica
DS EE konstrukcijska

UO EE elektrodelavnica
DS EE gradbeni oddelek
DS EE promet
DS EE transport
DS EE Javornik III
UO EE elektro in toplotna energija
UO EE plinska in vodna energija
UO EE plinski generatorji
UO EE energetsko gospodarstvo
UO EE projek tivni biro
UO EE O T K
DS EE komunalni oddelek
UO EE upravne službe
Iz pregleda je razvidno, da smo takrat v Železarni imeli centralni delavski svet, po številu članov sorazmerno majhen, oziroma najmanjši, kar smo jih imeli v 30-letni dobi in pa 31 ekonomskih enot, od katerih jih je 20 imelo delavske svete od 13 do 35 članov, 11 ekonomskih enot pa upravne odbore s 5 do 11 člani. Takšna oblika organiziranja samoupravljanja je zanimiva zlasti zato, ker so v majhnih ekonomskih enotah neposredno volili upravni odbor kot organ upravljanja. Čeprav ne kaže teh upravnih odborov istovetiti z upravnim odborom centralnega delavskega sveta, ki je bil izvršilni organ, vendar ne dovolj opredeljen, pa nas to vseeno lahko moti. Res da v tistih majhnih ekonomskih enotah ni bilo pogojev za izvolitev delavskih sve-

CIKEL	PRIČAKOVANO	RESNIČNO	
		Pozitivna faza	Negativna faza
23 dni	16	16	17
28 dni	13	12	13
33 dni	11	10	12

Opomba: Niti ena izračunana vrednost X^2 ni dosegla nivoja pomembnosti.

PRIČAKOVANO PROTI RESNIČNEMU POJAVLJANJU NESREČ V NAJVIŠJI IN NAJNIZJI TOČKI CIKLA

CIKEL	PRIČAKOVANO	RESNIČNO	
		Najvišja točka	Najnižja točka
23 dni	16	20	18
28 dni	13	10	9
33 dni	11	5	8

Opomba: Niti ena izračunana vrednost X^2 ni dosegla nivoja pomembnosti.

Najbolj zanimivo je to, da so bili podatki sistematično analizirani glede na obstoj nebiornitmičnih period od enega do 66 dni (dvakrat 33) z enodnevnim ali poldnevnim pristranskost. Znana je predpostavka, po kateri naj bi se ciklični pričetki z rojstvom, zato je bil izdelan algoritem, s katerim so ocenjevali vsak cikel, kot če bi se pričel prvi, drugi, tretji itd. dan po rojstvu. To obsežno analizo so izvajali s predpostavko pravilnosti teoretičnega koncepta (obstoja ritma) ter nepravilnostjo (neugotovitljivostjo) njegovega začetka. Rezultati niso pokazali nobene pomembne zveze: praktično za kakršnokoli ritmično kombinacijo ni bilo večje verjetnosti pojavljanja, kot bi jo pričakovali po slučaju.

Celotna analiza je jasno pokazala, da ni mogoče govoriti o kakršnemkoli ritmičnem nihanju, ki je povezano z nesrečami. Zdi se, da so vzroki nesreč dosti bolj kompleksni in jih ne moremo pojasnjevati s preprosto zvezo na osnovi teorije bioritma. Raziskava kaže tudi na nevarnost pristranskega izbora vzorcev in neprimerno kontroliranih raziskav, ki lahko privedejo do napačnih zaključkov. Po drugi strani pa lahko rečemo, da kakšne posebne škode uporaba te teorije ne naredi; če nekoga občasnno spomni na potrebo po večji varnosti, potem je v določeni meri koristna za uporabnika, čeprav je njen koncept neveljaven.

Bojan Erjavšek

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

TOZD TRANSPORT

Člani izvršnega odbora OOS TOZD Transport so se zbrali na 4. redni seji 25. marca.

Predsednik je seznanil navzoče z obravnavami temami in programom dela volilne konference sindikata železarne Jesenice.

Ob izvedbi referenduma ima sindikat pomembno in odgovorno nalogo, da obvešča delavce. Razložiti jim mora, za kaj glasujejo na referendumu.

Imenovali so tričlansko komisijo, ki bo v imenu sindikata podajala mnenje o vsakem kršilu delovnih dolžnosti.

V petek, 28. marca, so organizirali rekreacijsko smučanje na Voglu. Vsem udeležencem so plačali celodnevne karte za smučanje.

Za brezplačno letovanje na morju so predlagali šest sodelavcev.

Za poživitev dela mladinske organizacije izvršni odbor zahteva sestanek mladincev s sekretarjem OOK TOZD Transport in sekretarjem mladinske konference železarne Jesenice. Že prejšnji izvršni odbor je odobril mladinski organizaciji 2000 din. Ker tega denarja še niso porabili, so člani IO predlagali, da se sedaj nakaže mladinski organizaciji.

TOZD PLAVŽ

Druga seja izvršnega odbora OOS TOZD Plavž je bila 4. aprila.

Predsednik IO je člani seznanil s smernicami za bodoče delo sindikata, ki jih je dobil na seminarju v Kranjski gori.

Naročili so dva izvoda knjige Razvijanje revolucionarnih tradicij NOB v slovenskih občinah.

Referent za oddih je obvestil odbor, da je za letovanje prostih še nekaj mest. Rok prijave je do 10. aprila.

Sestavili so štiričlansko komisijo, ki naj do prihodnje seje pripravi predlog pravilnika o razdeljevanju socialne pomoči. Pomoč so na seji odobrili štirim sodelavcem.

Vse ostale sodelavce, ki so že dalj časa bolni, bodo obravnavali za dodelitev pomoči že po novem pravilniku.

TOZD ELEKTRODE

Seja IO OOS TOZD Elektrode je bila 4. aprila.

Pregledali so seznam prijavljenih za oddih na morju in ga potrdili. Tri sodelavke so predlagali za brezplačno letovanje.

Analizirali so uspeh referenduma. Nove delavce bodo morali bolj informirati o namenu referenduma. V vsaki temeljni organizaciji je komisija za preprečevanje in odpravljanje izrednih razmer. V njej je tudi predsednik IO OOS. Sindikat bo moral več pozornosti nameniti narodni obrambi in družbeni samozastiti, zavzemati pa se bo moral tudi za pravočasno in objektivno obveščanje delavcev. Bolj bodo morali sodelovati s krajevno skupnostjo Sava.

Po dveh mesecih nemotenega dela je v marcu pričelo primanjkovati vložka na Curto liniji, premalo pa je bilo tudi delavcev. Da bi stanje normalizirali, so sklenili, da bodo ustavili oplasčevalnico za dva dni: en dan bodo koristili dopust, delovno soboto pa bi prenesli na naslednjo, če bo zagotovljene dovolj žice. Predvidevajo, da bodo v letošnjem letu še težave z vložkom, posebno z žico, ker uvoza ni. Domačega vložka pa je premalo. Imajo tudi premalo delavcev, čeprav odsotnost zaradi bolezni in dopustov ni velika. Tudi Curto stroji so preveč obremenjeni in zato je tudi več okvar. Da bi se izognili okvaram, bi moral biti vsak teden remont Curto linije.

Naročili so knjigo Razvijanje revolucionarnih tradicij NOB v slovenskih občinah.

Za vsa rekreacijska tekmovanja in prireditve je potrebna naročilnica, ker drugače ne bodo poravnali računov.

Sklenili so, da v celoti plačajo zbirko knjig o Titu.

REVMATIZEM – TEGOBA DANAŠNJEGA DNE

Revmatizem je star kot človeški rod. Izkopali so tisočletja stara zivalska in človeška okostja, na katerih so še danes vidni znaki prebolelega revmatizma. Take izkopanine so našli tako na hladnem severu, kakor v toplih južnih predelih. Noben del sveta ni bil in ni brez revmatičnih bolezni, le njihova razporejenost je specifična.

Splošno je znano, da revmatiki večinoma skoraj že za »prave vremenarje«, saj zelo dobro občutijo vremenske spremembe. Rumatiki slabo prenašajo nagle vremenske spremembe, tako da se ob takih spremembah ves razboli, je nerazpoložen, težje dela. Osnovni vremenski faktorji so naslednji: temperatura, vlažnost, pritisk, gibanje (vetrovi) in ionizacija zraka.

Znanstveniki so raziskovali vpliv podnebja na revmatika, oziroma sploh na človeka v posebnih prostorih, kjer so lahko umetno spreminjali prej naštet faktorje vremena po programu ter opazovali učinek takih sprememb na revmatika. V splošnem je znano, da je večina revmatikov občutljiva na hlad, posebno, če je prisoten še prepri ali veter. Slabo prenašajo vlažno in hladno vreme, tudi nizek zračni pritisk. Pri mnogih revmatikih že sama osnovna bolezen moti krvni obtok, te spremembe pa ga motijo še močneje. Klimatsko zdravljenje za revmatika nima tako velikega pomena, kakor misli večina.

Rumatična obolenja v najširšem pomenu besede so vse bolezni sklepov, kosti in mehkih delov gibalnega sistema (kit in njihovih ovojnic, živcev in mišic). Te bolezni imajo le en skupni znak – revmatično bolečino. Bolečina »steče iz možgan v periferijo«: tako so si predstavljali stari Grki, zato so dali vsem boleznim z bolečino in togostjo sklepov in mišic ime »rheuma«.

Revmatizem ne zajame in okvari zgolj sklepov, ampak lahko prizadane tudi številne druge organe in skupine organov, posebno srce. Veliko skupino revmatičnih obolenj predstavlja vnetni revmatizem. Pri tej obliki bolezni gre za vnetno dogajanje, ki se lahko burno začne in se po določenem času pomiri. To je akutno vnetje. Mnoga revmatska vnetja pa ne potekajo tako. Začnejo se počasi z zelo majhnimi težavami, pozneje pa se stalno ponavljajo in puščajočasne, velikokrat pa trajne spremembe na sklepih udov, hrbtenici ter na drugih organih, ki jih je med drugim zajel vnetni proces.

Pri akutnih vnetjih opazimo, da je sklep bolj tople, otečen, koža na njem je pordeča, sklep je boleč na dotik in ga zaradi bolečin ne moremo pregibati. Vnetje lahko zajame en sam sklep ali večje število sklepov. Poleg že naštetih sprememb na samem sklepu spremljajo akutno vnetje še drugi znaki. Bolnik je nerazpoložen, slabo se počuti, hujša, močno se znoji, lahko ima vročino, nespособen je za gibanje in delo.

Pri kroničnem sklepnem vnetju sklep zateče, kmalu dobi nepravilno obliko in postaja vse okornejši; lahko popolnoma zatrdi.

Vnetja spremljajo poleg vidnih znakov na samih sklepih še določene spremembe v krvi in urinu.

Tudi revmatska vnetja se razlikujejo med seboj, vendar ne samo po tem, ali potekajo akutno ali kronično. Ločimo jih po vzroku nastanka, glede na razvoj bolezni in posledice ponavljajočega se vnetja.

Naslednja velika skupina revmatičnih procesov so degenerativna (izmalicevalna) sklepna obolenja. Že samo ime nam pove, da v teh primerih ni v ospredju vnetje, temveč propadanje hrustanca in sklepne dela kosti. V takih primerih kostno sklepno obolenje navadno obolijo le posamezni sklepi. Sklep se začne deformirati in zadebeli, izgubi svojo prožnost, je boleč pri gibanju in obremenitvi. Za to boleznijo najpogostejše obolijo sklepi, ki so že po svoji legi najbolj obremenjeni: kolki, kolena, gležnji. V drugih sklepih so vnetja redkejša in tudi povzročajo manj težav kot na nosilnih sklepih. Tak proces imenujemo artroza. Tudi hrbtenico podobno prizadene izmalicevalno revmatsko obolenje, najpogostejše ledveni in vratni del, čemur pravimo spondilozo.

Za nastanek izmalicevalnih sklepnih sprememb je zelo mnogo različnih vzrokov. Neredko so vzrok prirojene nepravilnosti razvoja kosti (prirojeni izpah kolkov, skrajšana okončina, spremembe v hrbtenici). V kasnejših letih, ko začne otrok močnejše obremenjevati kostnosklepni sistem, nastopijo zaradi neenakomernih obremenitev prirojeno okvarjenega sistema izmalicevalne spremembe, kot sta artroza oziroma spondilozo. S pravočasnim odkritjem prirojenih hih na sklepih in kosteh ter izboljšavo teh se lahko izognemo kasnejšim izmalicevalnim spremembam. Take degenerativne spremembe lahko sledijo tudi poskodbam okostja in sklepov, pogostejše jih srečamo tudi pri bolnikih s sladkorno boleznijo, pri prekomerni telesni teži...

Razen vnetnega in izmalicevalnega revmatizma poznamo še presnovni (metabolični) revmatizem, kamor spada predvsem protin. Za to obliko revmatizma so značilni napadi nenadnih bolečin v posameznih sklepih z burno vnetno reakcijo, ki čez nekaj časa popolnoma izginejo in vsaj v začetku – sklep normalno deluje. Protin najpogostejše zajame sklepe na nožnih prstih, kolena, komolce. Pri kroničnih oblikah protina pa nastanejo na sklepih hude spremembe trajnega značaja, ki lahko prizadejajo gibljivost sklepa. Tudi pri protinu so prizadeti še mehki deli, ob sklepna veziva, tvorijo pa se lahko tudi ledvični kamni. Z dieto in z zdravlili to presnovno obolenje vodimo in pre-

prečimo napade akutnega sklepnega vnetja.

Da bi bilo zdravljenje lahko uspešno in racionalno, je potrebno čim hitreje in čim boljše spoznati revmatične bolezni. Osnova hitre in pravilne diagnoze so dobri bolnikovi podatki o bolezni, zdravniški pregled in dodatne preiskave (laboratorijske, rentgenološke, včasih mikroskopske preiskave kože, mišic, sklepne ovojnice, pregled sklepne tekočine, ledvične raziskave in druge).

Večina razume pod zdravljenjem jemanje različnih zdravil. Res moramo mnogokrat poklicati na pomoč zdravila in to celo več vrst. Zdravila so samo ena od oblik sodobnega zdravljenja revmatizma. Fizikalno zdravljenje je del vsakega protirevmatičnega zdravljenja. Tako ohranimo delovno sposobnost mišic in skrbimo za dober krvni obtok, preprečimo zatrdjevanje sklepov, vplivamo na pomiritev vnetja, mnogokrat pa zmanjšamo potrebo po zdravlilih. Podobno vlogo igra toplotsko zdravljenje, kadar je to mogoče. Tam poteka fizikalno zdravljenje v obliki hospitalne rehabilitacije. Kadar je potrebno, je bolnik deležen istočasno več načinov protirevmatičnega zdravljenja, ki drug drugega dopolnjujejo. Kadar revmatični proces sklep razkroji ali če sklep zarasa, ga ne moremo več z nobenim zdravilom usposobiti. V takih primerih pa lahko ortoped z operativnim posegom vrne sklepu gibljivost.

Z razvojem človeške družbe, ob sodobnem načinu življenja in povečanju človekovih življenjskih potreb imata zdravje in sposobnost za delo vedno večjo vrednost. Trajna invalidnost in nesposobnost za delo pomeni večje breme za obolenega, njegovo ožjo okolico, nič manjšega pa za družbo, v kateri živi. Da bi to bolezen čim popolneje spoznali in jo najuspešneje zdravili ter zmanjšali invalidnost, so organizirali po vsem svetu revmatološko službo.

Tudi v bogatejših državah so revmatske bolezni velik in dostikrat težko rešljiv socialno-ekonomski problem. Večina kroničnih revmatičnih bolezni traja dolgo, lahko tudi vse življenje. Postavljanje diagnoze ali ugotavljanje vrste in razvojnega stopnje revmatizma je mnogokrat zahtevno in drago (zdravila, fizikalno zdravljenje – ohlajevanje, gretje, masaža, uporaba upornic, toplotsko zdravljenje, ortopedski pripomočki, palica, bergle, proteze, invalidski voziček...). Drugo je tudi operativno zdravljenje, prešolanje ali došolanje mladih revmatikov, prežgodnja upokojitev in socialno ekonomska skrb za ostale družinske člane kroničnega revmatičnega invalida.

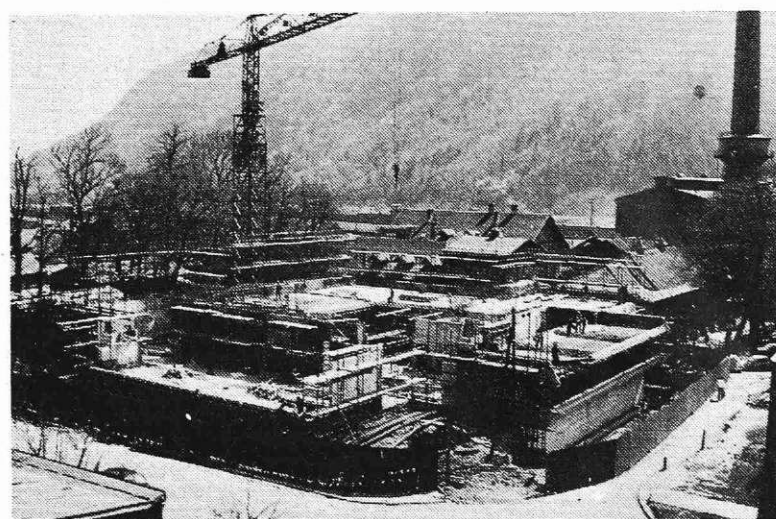
Revmatik živi svoje življenje. V sebi nosi prgišče upanja. Svoj mali svet lahko doživlja bogato in se veseli življenjskih radosti, morda še bolj kakor zdravi. Vedrino mu prinaša razumevanje doma, na delovnem mestu, skratka povsod, kjer živi in ustvarja. Zdravi ljudje moramo revmatičnemu invalidu olepšati življenje in ga vsebinsko obogatiti.

Delavec, ki dela ob stroju z revmatikom, lahko s prijazno besedo in z majhno uslugo temu delavcu olepša delovni dan. Potnik v avtobusu ali vlaku lahko z mnogo razumevanja in humanosti olepša revmatiku naporno potovanje, če mu odstopi svoj sedež. Avtomobilist, ki drvi po naših cestah, naj pravočasno ustavi svoje vozilo pred prehodom za pešce, kjer se muči revmatik.

Takih dnevnih srečanj med revmatiki in zdravimi je mnogo. Živimo v veliki družini in vežejo nas skupni cilji. S solidarnostjo in razumevanjem lahko kroničnim revmatikom v marsičem olajšamo njihovo gorje in ugodno vplivamo na njihovo počutje v tem drvečem času in omejenem prostoru.

Viri:
Ivan Krampač: Rumatizem
Bojan Varl: Notranje bolezni

T. J.

Bodoči računski center Železarne (IK)

tov, ekonomske enote so bile samostojni obrati ali oddelki in jih tudi ni kazalo kar tako združevati v večje ekonomske enote, že zaradi izkušnje grup obratov ne. Vzporedno s to organizirano stjo so dali večji poudarek tudi zborom ekonomskih enot, ki naj bi prav v teh majhnih ekonomskih enotah imeli več vpliva pri odločanju. V tej povezavi bi upravni odbor lahko bil tudi izvršilni organ zbora delavcev ekonomske enote oziroma celotnega kolektiva ekonomske enote, ki zaradi majhnega števila zaposlenih opravlja tudi funkcije delavskega sveta.

Kakorkoli bi že imenovali organe upravljanja v ekonomskih enotah, v katerih je sodelovalo 535 članov, je njihovo delovanje v tisti kratki dobi takole ocenil predsednik centralnega delavskega sveta Zdravko Črv na konstituantni seji 25. aprila 1962.

Za utrjevanje delavskega samoupravljanja v obratih so v njihovi mandatni dobi napravili več, kot pa je predvideval program, ki so ga sprejeli v oktobru 1960. Temeljito so decentralizirali samoupravljanje in ustanovili 31 ekonomskih enot, v katerih so ustanovili delavske svete in upravne odbore kot organe upravljanja in zbore proizvajalcev. Zbore ekonomskih enot so šteli kot najvišje in temeljne organe samoupravljanja v ekonomskih enotah, njihove pristojnosti pa so temeljele na ekonomski osnovi in so imeli odločilno besedo pri oblikovanju in delitvi osebnih dohodkov. Menil pa je, da so se premalo pogovarjali o ekonomskih vprašanjih in da bi bilo treba začeti gospo-

dariti, pa ne pri oblikovanju in delitvi osebnih dohodkov, temveč pri oblikovanju skupne realizacije. Najprej bi treba sredstva ustvariti, šele potem jih bodo lahko delili. Predvsem je mislil na gospodarjenje z materialnimi stroški, z režijskimi stroški, s skladi in podobno. Če bodo v ekonomskih enotah začeli tako gospodariti, potem bodo tudi osebni dohodki sami po sebi večji.

Kritično je ocenil ozkost v gospodarjenju v nekaterih ekonomskih enotah, kjer so priporočila centralnega delavskega sveta večinoma naletela na gluha ušesa, zlasti kar je zadevalo enotno reševanje vprašanj za znižanje materialnih stroškov in da dajo več ustvarjenih sredstev v izravnalno sklado za takrat, ko bi iz kakršnihkoli razlogov finančni uspeh bil slabši. Večina teh ekonomskih enot, ki ne oblikuje izravnalnega sklada, zahteva ob slabšem ekonomskem rezultatu, ko zmanjkuje sredstev za izplačilo osebnih dohodkov, dodatna sredstva od centralnega delavskega sveta. Zaradi boljšega razumevanja naj povemo, da se ekonomske enote oblikovale maso osebnega dohodka po ceni in vložnem delu. To pa je pri vsaki manjši proizvodnji ali večjih materialnih stroških povzročilo manjšo maso osebnega dohodka. Nihanja so bila mogoča in so jih tudi predvidevali, da pa jih delavci ne bi preveč občutili, so priporočili oblikovanje izravnalnega sklada, iz katerega bi ekonomska enota v takšnih primerih lahko črpala določena manjkajoča sredstva. Izravnalni sklad naj bi imela vsaka ekonomska enota in bi z

njim tudi samostojno razpolagala. Takšen izravnalni sklad pa je oblikoval tudi centralni delavski svet na ravni delovne organizacije, iz tega sklada pa so ekonomskim enotam nudili ali posojila ali pa dotacije, odvisno pač od tega, kaj je bil vzrok za slabše oblikovanje mase osebnega dohodka v ekonomski enoti.

V zvezi z oblikovanjem 31 ekonomskih enot je predsednik centralnega delavskega sveta ocenil tudi razvijanje nagrajevanja po enoti proizvoda (ceniki). Menil je, da so napredovali, da je sistem zastavljen pravilno in da so po začetnih težavah krenili na pot napredka proizvodnje, to pa pogojujejo povečana produktivnost in izplen, zmanjšanje škarta in izmečka. Finančni uspehi prvega četrtletja tega leta in pa doseženi dnevi ter mesečni rekordi v večjih ekonomskih enotah so bili po mnenju predsednika centralnega delavskega sveta najboljši dokaz za to trditev.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

UPORNIKI GORNJESAVSKE DOLINE

JOŽE VIDIC

5

V vasi sem se najraje družil s tridesetletnim Kristjanom Dolžanom, po domače Blaževim. Po decembrski vstaji je Kristjan ostal v partizanih. Marca 1943. leta so ga ujeli in julija istega leta ustrelili na Kraljevem polju v Begunjah.

Nekoga dne mi je Kristjan rekel: Karel, dobro bi bilo zbrati malo orožja.

Seveda bi bilo dobro... toda le kje naj ga dobimo, sem odvrnil. Tudi njemu nisem povedal, da imam že pripravljeno puško.

Veš, je nadaljeval, morda bo splošni upor ali pa kapitulacija Nemčije. Pomažali bi razorožiti Nemce.

Kako preprosto smo si zamišljali upor! Verovali smo v skorajšnji konec vojne, ko je Hitler zmagoval na drvel proti Moskvi. Kakšno slepilo!

Moj stric Leon Kosmač-Brolh, kmet z Doujega, mi je zaupal, da ima še iz prve svetovne vojne avstrijsko puško in 200 nabojev. Brolh mi je še povedal, da so za Lengarjevim rovtom v Mojstrani skrite štiri puške in druga vojaška oprema. Orožje so skrili domačini, ki so bili na začetku vojne poklicani k pomožni zandarmeriji. Orožje in opremo so skrili za primer, če bi se vrnila jugoslovanska vojska. Boli so se, da bi jih razglasili za dezertarje. Ob koncu vojne bi se takoj oblekli v uniforme in si oprtali orožje.

Drugi dan je bila nedelja. Stric Leon mi je posodil konja in voz. Nabasal sem rjuho in jo vrgel na voz, kot da grem prevažat les. Z menoj je šel Jakob Legat, ki še živi na Doujem; vedel je namreč, kje so skrite puške.

Lengarjev rovt je za nekdanjo cementarno v Mojstrani. V bližini tega rovta je stala stara votla bukev, v njej je bilo skriti orožje. Z Legatom sva puške skrila v seno in se vrnila na Douje. Spetoma sva srečala vojaški patrulji. Če bi odkrili orožje, bi takoj oba ustrelili. Igrala sva se z življenjem.

Zvečer sva s stricem Brolhom temeljito očistila in namazala vse puške. Z doma sem prinesel italijansko karabinko, ki sem jo zaplenil Italijanom prve dni vojne, stric je prinesel svojo avstrijsko karabinko in strelivo, tako da sva imela skupno šest pušk (štiri so bile iz skrivališča v buki).

Naslednje jutro sem s konjem in vozom odpeljal puške na naš Pehtov rovt nad Doujami. Domačo senožet sem dobro poznal. Puške, bombe in strelivo sem skrila v suho votlino pod skalo. Za to orožje so vedeli še trije, in sicer:

Janez Jamar, kajzar z Doujega, ki je delal pri železnici, Jakob Legat, upokojenec z Doujega in stric Leon Kosmač. Toda nihče ni vedel, kam sem skrila orožje.

Nekoč sem delal pri Blašču, kjer je bil doma Ivan Dolžan. Kristjan mi je na seniku pokazal popolnoma novo avstrijsko karabinko. Žal ni-

mam streliva, je potožil, ko je v rokah vrtel puško.

Nekaj dni pozneje sem Kristjanu na njegovem rovtu pomagal obsekati drevesa za živino. Po delu sem ga povabil na naš rovt in mu pokazal skrito orožje. Saj je tudi on meni pokazal puško. Tako sva oba imela pred Nemci enak greh in ni bilo nevarnosti, da bi kdo od naju kaj izdal. Povedal sem mu, čigave so puške. Strelivo strica Leona za avstrijsko puško je ustrezalo tudi Kristjanovi puški, zato sem mu dal nekaj nabojev.

Glede oborožitve drugih vaščanov sem bil v zmoti. Predvideval sem, da imajo Rabičevi in Ivan Dolžan, Kristjanov brat, veliko več orožja kot jaz. Kristjan je mojo skrivnost zaupal bratu Ivanu, ki je bil tedaj pri vaški narodni zaščiti in odgovoren za zbiranje orožja. Novica o skrivališču orožja mu je bila dobrodošla. Ivan je o tem obvestil Maksa Rabiča-Mlakarjevega. Odšla sta na naš rovt in mi odnesla vse puške in naboje.

Čez 14 dni sem spet šel k živini na planino. Precej razburjen sem opazil, da k skali vodijo sledovi. Še bolj sem bil presenečen, ko sem videl, da pod skalo ni več orožja. Ob misli, da so morda Nemci odkrili skrivališče, mi je šinilo v glavo: Kaj če me opazujejo? Morda so skrili v bližini in čakajo, da bo kdo prišel po orožje! Pogledal sem okrog senožeti, toda nikjer ni bilo čuti ljudi.

Zaradi tega orožja je prišlo v vasi do tihe vojne. Na glas se nismo smeli niti skregati. Če bi za prepričali Nemci, bi nas zaradi orožja vse postrelili. Sumil sem strica Leona in Jakoba Legata. Zaradi tega je bil stric Leon užaljen, Legat pa jezen.

Saj sploh nisem vedel, kje imaš skrito orožje, mi je stric zabrusil v nekem prepričanju. Saj res, sem pomislil, stric in Legat sploh nista vedela za skrivališče. To je storil lahko samo Kristjan, saj sem le njemu pokazal skrivališče!

Končno sem posumil, da je Kristjan povedal bratu Ivanu, kje je skrivališče. Premišljeval sem, kam naj bi ga skrila, če ga je res vzel.

Neko nedeljsko jutro sem zgodaj vstal in odgnal živino na pašnik za vasjo. Kot domačin sem v otroških letih pasel živino in dobro poznal zemljišče nad vasjo. Vedel sem za vsako skalo, za vsako luknjo, grmičevje in drevesa. Od jutra do večera sem hodil od skale do skale in iskal orožje. Končno sem pod neko skalo le dobil tri puške in nekaj streliva, ki jih je skrila Maks Rabič. Ivan Dolžan si je zadržal dve puški. Tiste tri puške, ki sem jih dobil pod skalo na Urbasovem rovtu, sem skrila doma. Tu so ostale do decembrske vstaje.

Na dan vstaje sem na zbornu mesto prišel s puško v rokah; dve puški sem dal vaščanom, ki so bili brez orožja. Ponoči sem bil v zasedi, ki je branila jeseniško smer. Nemci

so dvakrat prišli s tovarnjaki do podrtih dreves in dvakrat smo jih s strelji pregnali nazaj na Jesenice.

Z Vrs, kjer je bilo uporiško taborišče po vstaji, sem se vrnil na božič 1941. Aretirali so me 6. januarja v gostilni pri Blažju na Doujem. Tu so takrat aratirali skoraj vse navzoče moške. Policija je hitro zvedela, da sem bil na dan vstaje oborožen.

Nasilno so me mobilizirali, sem se zagovarjal, dali so mi puško na rame, toda nisem streljal. Bil sem le za vasjo in ne vem, kaj se je dogajalo v vasi in na cesti.

Pri zasliševanju drugih vaščanov so gestapovci zvedeli, da sem imel več pušk. Po upor na Doujem in v Mojstrani, v bohinjskem kotu in v Poljanski dolini so se gestapovci hudo znašali nad zaprtimi udeleženci vstaje. Tudi od mene so hoteli priznanje, da sem imel na dan vstaje več pušk. Priznati bi pomenilo podpisati smrtno obsodbo. Ponovno so me pripeljali v sobo za zaslišanje. Ob zidu sem zagledal devet vaščanov. Vsi so klečali in gledali proti zidu; imeli so gole zadnjice, vse krvave od bičja. Pod za njimi je bil daleč naokrog oškropljen s krvjo. Nihče od klečečih zapornikov se ni smel obrniti, da bi videl, koga zaslišujejo. Seveda so domačini vsakega prepoznali po glasu. Od teh je živ samo še Jože Pezdinik z Belce, drugi so bili zaradi vstaje ustreljeni v Dragi.

Gestapovec me je približno takole nagovoril:

Paulus, vemo, koliko ste imeli skritega orožja. Povejte, kako se imenuje tisti gozd, kjer ste imeli skrito orožje?

Nekdo je moral med mučenjem povedati za moje orožje. Na dan vstaje, ko smo mislili, da bo kmalu konec vojne, so o orožju in skrivališču zvedeli še nekateri vaščani. Prej taka skrivnost ni bila več skrivnost. Strmel sem v krvave zadnjice vaščanov in komaj izdahnil: To mora biti huda pomota. Nikoli nisem imel orožja... Več nisem utegnil povedati. Kaj se je zgodilo z menoj, pa lahko še danes pokažem: na plečih so še sedaj vidni sledovi bičja. 47 dni sem bil zaprt v samici. Marca 1942 so me poslali v Dachau. Vrnem se z drugimi interniranci iz domače vasi novembra istega leta.

Aprila 1944 se je Karel Paulus spet priključil partizanom. Sprva je bil pri varnostno-obveščevalni službi za jeseniško okrožje, nato pri vojski državne varnosti na Primorskem, odkoder so ga poslali v šolo državne varnosti v Črnomelj. To navajam zaradi zapleta okrog njegovega primka.

Med vojno se je v partizanih veliko govorilo o stalingrajski bitki in generalu Paulusu, ki se je tam udal rdeči armadi. Pred šolanjem so varnostni organi temeljito izprašali vsakega kandidata za službo in šolo državne varnosti. Paulusa so spraševali, če ni morda sorodnik tistega nemškega generala. Vse do neke bitke, v kateri je Karel Paulus pokazal veliko junaštvo, mu niso zaupali.

Paulusov oče je bil oficir v avstrijski konjenici, sicer pa doma iz Indihovega Gradca, 135 km od Prage na Češkoslovaškem. V prvi svetovni vojni je bil na oddihu na Doujem. Tu je spoznal in poročil Brenčeto Anu. Paulusovi sorodniki še vedno živijo na Češkoslovaškem in večkrat obiščejo Slovenijo. Karel pa njih.

»To bo pa hudo. Zdaj je pariznanov veliko in dobro so oboroženi.«

Jarman je pokimal. Neka misel, ki jo ni hotel povedati, ga je vznemirjala. Ni bil razpoložen za pogovor. Tudi Kristina ne. Nagnosko je čutila, da mora zdaj delovati. Poskusiti rešiti, kar je še mogoče. Prvo — Ludvik!

Poklicala je Atnona v kuhinjo in mu naročila, naj si sposodi Erjavčev staro kobilo. Navidez koščeno, grdo žival, ki pa je bila kljub starosti še močna in zdržljiva. Ko je Anton le gledal in čakal na pojasnilo, je ostro rekla, naj se podviza, da ona nima veliko časa. Potem je vzela dvajset tisoč lir, nakit, začela je pripravljati hrano, pijačo.

Anton je pripeljal konja in voz. Nekam žalostno, posmehljivo jo je gledal. Ko ni odgovorila, je le povprašal.

»Kaj bo s tem kljugetom?«

»Po Ludviku grem. Naša konja bi mi vzeli. Saj si videl, da jih potrebujejo za ježo.«

Anton ni ugovarjal. Opazila je strah v njegovih očeh. Brigada partizanov, ki je šla skozi vas, ga je prestrašila. Trepetal je zase. Jezilo jo je, da ni bolj v skrbeh za sina.

»Glej, da bo vse v redu.« je naročala požu, ko se je vzpenjala na voz. »Morebiti se nekaj dni ne vrnem. Poiskala bom Ludvika. Našla ga bom, tudi, če bi morala v Ljubljano.«

Le skomig z rameni, povešen pogled. Niti srečno pot ji ni voščil, ko se je pripravljala, da suhljatega konja ošine z bičem. Le kimmil je. Tak mož, se je zgrazala, ko je spodbodla konja. Vaščani so strmeli. Nič manj kot v partizansko brigado. Šele zdaj se je domislila, da jo v življenju še niso videli, da bi se peljala s tako zanikrim konjem, na tako slabem vozu.

Mislite si, kar hočete, si je odgovarjala na začudene poglede. Ludvika bom našla! Če je ena sama rahla možnost, pripeljala ga bo nazaj v vas. Ludvik je bil le zraven, ni streljal po partizanih. Zato ga lahko pustijo v miru.

S spretnostjo trgovke, ki vztrajno povprašuje, kar želi dobiti, se je vijugavo približevala Turjaku. Kot je razbrala, so proti Turjaku in dalj proti Ljubljani držale glavne poti legijašev. Novomeški pa so jo menda udarili proti Gorjancem, proti meji.

Pri Svetem Gregorju je zvedela za boj, tudi za padle. Začela je vztrajno poizvedovati. V nezaupljivosti, ki jo je tajala s tem, da je pripovedovala o sinu, ki mora biti v eni od čet legijašev, jo je pot pripeljala do cerkvnika. Suh možak s sivo kocinasto bradico in živimi, globoko vsajenimi očmi, je bil najbolj nezaupljiv. Sprva ni hotel nič vedeti. Le sprenevedal se je, ona pa je pripovedovala vse, kar je ve-

VINKO TRINKHAUS

41

IZDAJA

dela o četi, kjer naj bi bil Ludvik. Opisala je komandanta. Žana, podčastnika v komandi. Ko tudi to ni odtajalo cerkvnikove nezaupljivosti, je potegnila zadnjo Ludvikovo fotografijo. Cerkovnik jo je dolgo gledal.

»Ste videli Ludvika?« je nestrpan vprašala Kristina.

»Premišljam. Menda sem ga videl. Ampak veste, kako je to. Toliko novih obrazov. Nisem videl vseh, čeprav so bili okrog cerkve. Ampak dozdeva se mi. Če je pravi, potem je bil zadržan, žalosten. Morebiti sem si ga zato vtisnil v spomin.«

Kristino je spodbodlo novo upanje. Našla je sled. In zdaj bo nadaljevala, dokler ne najde sina.

»Hvala za obvestilo. Zdaj imam sled, šla bom za njim, v Turjak. Ljubljano. Ga bom že našla.« je srečna vzklikala. Ponujala je cerkvniku bankovce z lirami, ki pa jih ni hotel sprejeti. Naš človek, je pomislila. »Kar vzemite. Ni zadnji denar.«

Cerkovnik se je žalostno kremžil. Imel je trpeč obraz, kot ob pogrebi. Solz ni bilo v očeh, le žalosten, ubit pogled. Dolgo je odmajeval z glavno.

»Nisem hotel povedati, a vidim, da ste vztrajni in bi šli naprej. Vaš sin je padel. Pokopan je prav tukaj, na tem pokopališču. Ni imel sreče. Glavnina se je prebila, vaš sin ni ubral prave poti. Ali pa se je pritažil in so ga tako ubili.«

Pretesena je Kristina strmela v izžeti cerkvnikov obraz. Nobenega razloga nima, da bi lagal. Saj se lahko prepriča. Vendar smrt, čeprav boleča, je bila še nestvarna. Se zmerom je upala, da se morda cerkvnik moti, da se bo Ludvik le pojavil. Naj se zadovolji s tem, se vrne in čaka? Bila je prestvarna. Ni se predajala sanjarjenju, željam. Zanj je imelo veljavo vse trdno, stvarno, tudi če je ob tem trpela.

»Prosim, odkopljite grob, toliko da vidim sinov obraz. Ne zahtevam odkopa. To opravi po vojni. Le videti ga moram. Zdaj, ko sem tako blizu groba in je šele nekaj dni, odkar je sina zadelo. Dobodite moje, plačam, kolikor boste zahtevali. Pomolim in precej odidem. To morate napraviti. Tudi vi bi želeli, da nekdo drug to napravi za vas.«

Cerkovnik ni dolgo premišljeval. S priprtimi vekami ji je poki-

mal in se tiho kot senca izmuznil iz hiše. Čez dobre pol ure je Kristina stala na pokopališču in gledala tri može — dva sta stražila — kako so naglo odkopavali sveži grob.

O RAZVOJU TOPNIŠTVA V IX. KORPUSU NOV IN POS

JOŽE ČEPIN-MARKO

31

O PARTIZANSKEM TOPU

Nekoga dne me pokličejo, da bom izvajal streljanje. Prišli so komandant divizije, pokojni narodni heroj Vasja, komandanti brigad, komisarji, skratka nekaj cvet kadra. Po kratki razlagi sistema in eventualnih težav pri streljanju sem poudaril brezpogojno disciplino in zahtevo, da se na poziv vsi navzoči skrijejo v zaklone. Tov. Vasja je šegavo dejal: »Le uredi jih, saj danes te bodo ubogali, no dajmo. Če ho počil zid, fantje, deset litrov šnopsa in dva kilograma tobaka! Dajmo!«

Uredimo vse, aktiviramo in se umaknemo v zaklon. Tov. Vasja stoji ob steni ob podboju in se ne premakne niti za pol koraka za podboj. Vlečem ga za suknjo, pa me le besno pogleda. Nekaj hoče reči, ko vleče iz prsnega žepa srebrno dozo, ko zagrmim. Mina je eksplodirala nekako pet metrov pred cevjo. Posledice: zdrobljena roka v zapetju, precej ran po prsih in trebuhu, večji kos staljene čelade pa mu je prestregla doza, natančno v višini srca. Niti kriv niti dolžan sem moral prenesti ves njegov gnev in jezo, verjetno tudi sebi ni prizanesel, ker ni stopil pol koraka v stran, s čemer bi bil obvarovan vsake poškodbe. Eksplozija je bila na popolnoma odprtem dvorišču, raztopljeno železo pa je obrizgalo okrog 30 metrov v krog.

Sodelavec inž. Stanič me je ponovno prepričeval za izvedbo francoskega načina zaklepa. Takrat sem bil že malce

nejevoljen, ker to bi se reklo narediti že top, za kar ni bilo ne časa, ne opreme, pa še kljub temu ne bi bil rešen sigurni vžig mine pri udaru.

Komandanta nekaj časa nisem videl, bilo pa je vedno več zahtev raznih funkcionarjev, da prisostvujejo poizkusom. V tej neučakanosti je ponovno prišlo do hude nesreče. Tovariš Pemc, menda takrat načelnik ali komandant divizije, je na lastno roko, ob prisotnosti 40 starešin, sam, brez vednosti in objave preizkušal partop. To je bilo neodgovorno, kar je delal z menim neznano posadko ob prisotnosti številnih starešin, za katere ni zahteval varovanja v zaklonih. Partop je razneslo, trije može iz posadke so bili mrtvi, skoraj vsi prisotni (v špalirju 20 m stran) ranjeni. Na srečo lažje.

Preiskava in zaslišanja o tem so trajala šest dni.

Ko sem govoril s konandantom korpusa, sem omenil mali minomet z vsemi značilnostmi. Morda ni bil pravi čas za to. S tov. Savom sva bila zavrnjena, da se ne bomo šli »otroških igrac«. Partop, tak kot je, gre v formacijo!

Tov. Sava je k sebi poklical major Strela in ostal sem sam. Tudi jaz sem bil trmast. Hotel sem priti do dna vzroku nesreče. Pretehtali smo vse možne vzroke: ekscentričnost napolnjene čelade večje številke s tem, da je pri sunku čelado snelo s kola, skoraj istočasno pa je bil udar po detonatorjih (zato izvedba centričnih min pri glavnem štabu); lom kola pri izstrelitvi; zadnji del zaradi večje začetne hitrosti prehitel zavrt čelado; udar po detonatorju; eksplozija pred cevjo v letu; netočna toleranca trnov za nasaditev detonatorja; slaba toleranca premera kola (plamen zajame čelado), vžig detonatorja; eksplozija tik pred cevjo in še ostale verjetne hipoteze.

Šel sem na ogled vskladiščenih min. Na prvi pogled je izgledalo v redu, prostor je bil suh in polmračen. Čez nekaj časa pa sem le opazil, da so robovi čelad za eksplozivom rosnji. Po okusu sem spoznal, da so masne in sladke kapljice. Kaj, če pregneteni Nobel 808 po določnem času izloča nitroglicerol ali kakšno drugo kemično eksplozivno spojino. Kako se temu izogni: čelade polniti pred uporabo, eksploziv oviti v stare cunjce? Ali bomo s tem povečali zanesljivost? To mi je bunilo misli, toda do dokončnega odgovora se do danes nisem dokopal.

O tem so bili opozorjeni orožarji, nekateri starešine pa so na to gledali kot na neverjetno verzijo in smehljaje poslušali vse kot pravljico. Naročil sem jim, da naj z vato obrišejo kapljice in jih zažgo.

Izvršni svet OS Radovljica je na 90. seji 7. aprila uvrstil na dnevni red obravnavo predloga za vskladitev prihodkov proračuna občine Radovljica za resolucijo v 1980. letu, analizo gospodarstva OZD za leto 1979 s področja gospodarstva in negospodarstva, analizo investicijskih vlaganj v občini za 1979. leto in spremembo prispevnih stopenj za financiranje SIS družbenih dejavnosti v 1980. letu. Obravnavali so pripombe na dopolnitve urbanističnega načrta Radovljica - Lesce - Begunje, ki so jih ob razgrnitvi zapisali občani zlasti glede sanitarne depenije v Dvorski vasi. Na seji so razen tega obravnavali predlog za spremembe cen oskrbnega dne v Domu Dr. Janko Benedik in predlog za povišanje cen dimnikarskih storitev. Člani izvršnega sveta so bili seznanjeni tudi s poročilom oddelka za gospodarstvo in finance OS Radovljica o spremljanju dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka za mesec februar 1980.

Predsedstvo občinske skupščine Radovljica je na seji 7. aprila sprejelo predlog dnevnega reda skupnega zasedanja in ločenih sej zborov, ki bodo 23. aprila. Na skupni seji bodo obravnavali poročilo o problematiki varstva vojaških vojn invalidov in udeležencev NOV za 1978. in 1979. leto, poročila vseh občinskih in regionalnih pravosodnih organov za 1979. leto, poročilo postaje milice Radovljica in poročilo delegatov iz SR Slovenije v zveznem zboru skupščine SFRJ. Skupaj bodo delegati obravnavali tudi družbeni dogovor o financiranju lokalne radijske postaje Triglav. Na ločenih sejah pa bo osrednja pozornost veljala analizam in oceni gospodarjenja OZD v 1979. letu ter razpravi o proračunu občine za 1980. leto.

Komite OK ZK Radovljica je na 31. seji 8. aprila razčlenil potek akcije ocenjevanja zaključnih računov in gospodarjenja za 1979. leto ter poročilo o uresničevanju stabilizacijskih ukrepov na osnovi obiskov strokovno političnih skupin v OZD in TOZD, ki so jih opravile v februarju. Beseda je tekla tudi o predlogih kadrovske spremembe v organih OK ZK Radovljica, ki jih je posredovala kadrovska komisija za volilno konferenco OK ZK.

Na posvetu predstavnikov občinskih družbenopolitičnih organizacij, skupščine, izvršnega sveta, upravnih organov ter stanovanske skupnosti Radovljica in Zavoda za urbanizem Bled, ki je bil v začetku aprila v Radovljici, so spregovorili o problematiki prostorskega planiranja. Podrobno so razčlenili zlasti pomanjkljivosti v načrtu pridobivanja in komunalnem urejanju zemljišč, programiranju stanovanske gradnje, oblikovanju in spremljanju urbanistične in gradbene dokumentacije. Opozorili so na prepočasne upravne postopke pri izdajanju dovoljenj in reševanju zahtev občanov in OZD. Ko so ocenjevali stanje po posameznih KS, so poudarili potrebo za podružbljanje te dejavnosti in sklenili, da je potrebno čimprej ustanoviti stavbno zemljiško skupnost. Že ta mesec bo strokovna služba, ki jo opravlja ALPDOM Radovljica pripravila osnutek gradiv, ki bodo v javni razpravi do junija, ko naj bi se ustanovila ta skupnost.

Žirija za podeljevanje priznanj OF pri predsedstvu OK SZDL Radovljica je prejšnji teden obravnavala pravilnik o podeljevanju občinskega priznanja OF in o delu žirije ter na osnovi prispelih predlogov iz krajevnih organizacij SZDL oblikovala končni predlog o letošnjih dobitnikih občinskih priznanj OF. Sklep o podelitvi teh priznanj bo sprejelo predsedstvo OK SZDL Radovljica na seji konca tega tedna.

Komisija za mednarodne odnose pri OK ZK Radovljica je prejšnji teden ocenila svojo dejavnost v preteklem letu. Iz poročila je razvidno, da so člani komisije sodelovali na vseh posvetih o mednarodni dejavnosti ZKS in ZKJ, ki so bili sklicani na Gorenjskem. Močno se je uveljavila redna oblika informiranja članov osnovnih organizacij ZK o vseh aktualnih mednarodnih dogodkih. Na seji so sprejeli program dela za 1980. leto, spregovorili pa so tudi o problematiki naših delavcev na začasnem delu v tujini ter o odnosih SFRJ in Italije po izvajanju osimskega sporazuma.

Na Bledu je bilo 7. aprila celodnevno delovno posvetovanje predsednikov in sekretarjev gorenjskih občinskih konferenc SZDL, ki so se ga udeležili tudi predstavniki republiške konference s podpredsednikom Vladom Klemenčičem in predsednikom medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko Janezom Varlom. Beseda je tekla o letošnjih gospodarskih nalogah in o stabilizaciji ter o organiziranosti in delu občinskih in krajevnih organizacij SZDL.

V marcu mesecu so v vseh 20 krajevnih organizacijah ZB NOV opravili letne skupščine, razen v Gorjah, kjer so to storili v nedeljo, 6. aprila. Povsod so pregledali svojo doletno dejavnost, ponekod pa so zamenjali vodstva organizacij. Oceno opravljenih skupščin bo obravnavalo predsedstvo občinskega odbora ZB NOV Radovljica na prihodnji seji še pred koncem aprila.

V skladu s sprejetimi stališči o rednem spremljanju izvajanja resolucijskih določil o porabi sredstev za osebne dohodke je oddelček za gospodarstvo pri OS Radovljica pripravil povzetek pojasnil uporabnikov sredstev o prekoračitvah v izplačevanju osebnih dohodkov. Na področju gospodarstva so te prekoračitve ugotovili v 4 TOZD in OZD in prav toliko na področju negospodarstva. V večini primerov se uporabniki sklicujejo na to, da so lani izplačevali akontacije, končne delitve pa so opravili po zaključnem računu. Ponekod je nastalo nesorazmerje med lanskimi in letošnjimi OD tudi zaradi novih zaposlitev.

Na predlog OK ZSMS Radovljica je izvršni svet OS obravnaval predlog družbenega dogovora o mladinskih delovnih akcijah in predlog samoupravnega sporazuma o mladinskih delovnih brigadah v letu 1980. O možnostih za organiziranje lokalnih delovnih akcij se bodo predstavniki izvršnega sveta, samoupravne interesne komunalne skupnosti in ZSMS Radovljica dogovorili na posebnem sestanku, kjer bodo sprejeli tudi program teh akcij.

Prejšnji teden so Kurirčkovo pošto na poti po Gorenjskem sprejeli od jeseniških nosilcev torbice pionirji radovljiške občine. Po celodnevskem prenašanju pošte po skritih poteh in skozi naselja so jo begunjski pionirji oddali svojim vrstnikom iz trške občine. Po vseh krajih, kjer se je ustavila, so kurirčkovo pošto sprejeli na priložitostnih slovesnostih, za katere je šolska mladina pripravila kulturne programe.

V začetku aprila so na predsedstvu OK SZDL Radovljica predstavniki občin Buje in Radovljica na osnovi predhodnih razgovorov in pobud za medsebojno sodelovanje sprejeli besedilo osnutka skupne izjave o trajnem sodelovanju na gospodarskem in družbenopolitičnem področju ter v interesnih dejavnostih. Beseda je tekla tudi o konkretnih programih sodelovanja. Osnutek izjave bo v razpravi do junija, ko ga bodo potrdile OK SZDL obeh občin, svezan podpis pa bodo opravile občinske skupščine v drugi polovici leta.

Občinski svet Zveze sindikatov Radovljica je na osnovi zbranih poročil strokovno političnih skupin, ki so obiskale vse OZD in TOZD v februarju in marcu, izdelal analizo uresničevanja politike gospodarske stabilizacije v občini. Podatki se nanašajo na priprave planov za 1980. leto, na uresničevanje dogovora o razporejanju dohodka, način izvajanja stabilizacijskih ukrepov in na organizacijo družbenopolitične aktivnosti sindikatov in drugih DPO v izvajanju zastavljenih gospodarskih ciljev v 1980. letu. Gradivo sta obravnavala razen občinskega sveta ZSS tudi komite OK ZK in koordinacijski odbor za izvajanje stabilizacije pri OK SZDL Radovljica.

V marcu in aprilu na sestankih vseh osnovnih organizacij ZK v radovljiški občini obravnavajo zaključke februarskega seminarja za sekretarje osnovnih organizacij in člane OK ZK. Na osnovi teh gradiv oblikujejo delovne programe, v katerih imajo prednostni pomen idejno-politično usposabljanje komunistov, sprejem novih članov, ocene delovanja članov ZK v delegacijah in drugih družbenopolitičnih organizacijah ter redno informiranje članov osnovnih organizacij o aktualnih političnih dogodkih doma in o mednarodnih odnosih.

Izobraževalna skupnost Slovenije je v hotelu Svoboda na Bledu od 7. do 10. aprila organizirala seminar za učitelje, ki poučujejo otroke naših delavcev v tujini na slovenskih dopolnilnih šolah. Razen o strokovno pedagoških vprašanjih so na seminarju govorili tudi o kulturnem organiziranju naših delavcev in dejavnosti slovenskih klubov za mladino v tujini.

Iz analize gospodarjenja v občini Radovljica za leto 1979 je razvidno, da je bila rast celotnega prihodka občine lani za 33,7% večja v primerjavi z letom 1978, medtem ko je znašala stopnja rasti za celotno Gorenjsko 27%. Na visoko rast celotnega prihodka je kot drugod vplivalo tudi naraščanje cen.

Poprečno izplačani neto osebni dohodki zaposlenih v radovljiški občini so znašali v 1979. letu na posameznika 6.804 din, kar je za 26% višje poprečje kot 1978. leta. V gospodarstvu je znašalo poprečje 6.681 din, v negospodarstvu pa 8.065 din.

Na novo urejenem prometnem poligonu pri osnovni šoli A. T. Linhart v Radovljici je bilo v soboto, 5. aprila, dopoldne XII. občinsko prometno tekmovanje »Kaj veš o prometu«. V sodelovanju s šolskimi vodstvi vseh šestih osnovnih šol in šole Matevž Langus je to vsakoletno prireditev organiziral svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri skupščini občine Radovljica. Udeleženci tekmovanja, učenci vseh šol, so bili razdeljeni v štiri skupine. Najprej so morali opraviti test, nato pa so se s kolesi pomerili v ocenjevalni vožnji na poligonu. Najboljše pripravljeno, večino in znanje so pokazali učenci osnovne šole dr. Janez Mencinger iz Bohinjske Bistrice, ki bodo 19. aprila nastopili v Ptuj na republiškem tekmovanju.

O POTEKU OBČNIH ZBOROV OSNOVNIH ORGANIZACIJ IN KONFERENC ZVEZE SINDIKATOV

Občinski svet zveze sindikatov Jesenice je začel s pripravami na občne zore osnovnih organizacij sindikata in sindikalne konference že aprila lani. Predvsem so tedaj opozorili na pravočasno evidentiranje kadrov za izvršne odbore in na sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami. Pripravili so tudi vsa navodila za izvedbo, v katerih so podrobno opredelili vsebinske, kadrovske in organizacijsko-tehnične priprave na zore. Izdelali so tudi rokovnik, posamezni člani predsedstva občinskega sveta, predsedniki občinskih odborov in člani nadzornega odbora pa so bili zadolženi za spremljanje zborov. Oktobra so priprave še enkrat temeljito obdelali na seminarju s predsedniki in tajniki osnovnih organizacij in sindikalnih konferenc, občni zbori pa so se začeli 15. novembra lani.

Pokazalo se je, da so temeljite priprave obrodile sadove, razen v petih primerih, ko so morali v štirih osnovnih organizacijah in eni sindikalni konferenci občne zore oziroma konference ponoviti. Sicer pa so bili občni zbori dobro pripravljeni, tudi sodelovanje z osnovnimi organizacijami zveze komunistov je bilo dobro, nekaj slabše pa je bilo z osnovnimi organizacijami ZSMS. Ob tem so tudi opazili, da dobivajo sindikalne skupine vse večjo veljavo in da se njihovo število večja.

V približno 40 odstotkih osnovnih organizacij so gradivo pripravljeno za občni zbor, posredovali članom sindikata, v 45 odstotkih osnovnih organizacij so o teh gradivih kot osnutkih razpravljali v sindikalnih skupinah. Tudi udeležba - 75 odstotkov - je bila dobra, povedati pa je treba, da je bilo obnašanje na občnih zbora stabilizacijsko.

Med 115 osnovnimi organizacijami so do 31. januarja imeli občni zbor v 109 osnovnih organizacijah, v šestih pa do 29. februarja. Med petimi sindikalnimi konferencami pa so volilno konferenco do 29. februarja opravile štiri, ena pa je bila do

10. marca. Največja udeležba je bila 96 odstotkov, najmanjša pa 51 odstotkov.

V jeseniški občini deluje pet sindikalnih konferenc, ki združujejo 43 osnovnih organizacij sindikata. V te konference so izvolili skupaj 93 članov, od tega 85,7 odstotka iz neposredne proizvodnje, 34,7 odstotka žensk, 16,3 odstotka mladih do 27 let in 53 odstotkov članov zveze komunistov. 111 osnovnih organizacij je imelo redni občni zbor, štiri osnovne organizacije pa so imele ustanovni občni zbor. V osnovne organizacije sindikata je od 14.894 zaposlenih delavcev v občini vključenih 99,7 odstotka.

V občini je ustanovljenih 536 sindikalnih skupin, v izvršne odbore pa je bilo izvoljenih 1035 članov, med njimi 82,5 odstotka neposrednih proizvajalcev, 42,9 odstotka žensk, 18,5 odstotka mladih in 26,2 odstotka članov zveze komunistov.

V osnovnih organizacijah so izvolili 115 predsednikov, med njimi je 76,5 odstotka neposrednih proizvajalcev, 38,3 odstotka žensk, 11,3 odstotka mladih do 27 let in 54,8 odstotka članov zveze komunistov. Podatki kažejo, da je struktura ugodna, razen premalo vključenih mladih.

Na občinskem sindikalnem svetu tudi ugotavljajo, da bodo nova vodstva osnovnih organizacij in konference po opravljenih izobraževalnih oblikah v zadostni meri usposobljene izvajati svoje naloge.

Postopoma pa se bo vsekakor uveljavilo tudi kolektivno delo in odgovornost, več sodelovanja pa bo potrebno tudi z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, s strokovnimi službami in poslovnimi organi. Veliko nalog pa čaka osnovne organizacije zveze komunistov tudi na področju sodelovanja s krajevnimi skupnostmi. Formalna povezanost sicer obstaja, čaka pa še veliko vsebinskega dela.

Osnovni finančni vir osnovnih organizacij je članarina, ki jim je osta-

ne 35 odstotkov. V nekaterih primerih osnovne organizacije razpolagajo tudi z namenskimi sredstvi iz sklada skupne porabe.

Osnovne organizacije in sindikalne konference so sprejele tudi okvirne programe dela za prihodnje obdobje. Vanje so vključile vprašanja: dohodkovni odnosi, planiranje, delovanje delegatskega sistema, kolektivno vodenje in odgovornost, ljudska obramba in družbena samozaščita, uresničevanje politike gospodarske stabilizacije, šport in rekreacija.

V analizi izvedbe občnih zborov pa so v občini tudi ugotovili, da so bili zbori in konference ob tako zahtevnih nalogah v nepravem času, kar je povzročalo tudi določene težave. Zato bi kazalo v prihodnje te zore organizirati v času, ko je manj drugih pomembnih akcij.

Rk

22. APRILA VOLILNA KONFERenca OOS

Na zadnji seji predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov Jesenice so obravnavali tudi izkoriščanje podnajemnikov in sprejeli sklep, da predlagajo izvršnemu svetu skupščine občine, da v skladu z 81. členom zakona o stanovanjskih razmerjih prouči možnost sprejema odloka o urejanju podstanovanjskih razmerij. Predsedstvo je ugotovilo, da je problematika na tem področju zelo pereča.

Predsedstvo je spregovorilo tudi o obvoznici mimo Jesenic, ki naj bi jo zgradili zaradi karavanskega predora. Izgradnjo te obvoznice je potrebno vključiti v planske dokumente občine za naslednje srednjeročno obdobje. Predsedstvo je podprlo tudi prizadevanja, da bi za potrebe delavcev, ki bodo gradili karavanski predor, zgradili stanovanjske objekte, ki bi kasneje lahko služili delavcem, ki bodo delali ob predoru.

Na seji so precej časa posvetili tudi kadrovskim zadevam ter se dogovorili, da bo volilna konferenca občinskega sveta zveze sindikatov v torek, 22. aprila.

Rk

KRITIČNO O DELU AKTIVA KOMUNISTOV - NEPOSREDNIH PROIZVAJALCEV

V jeseniški občini dela aktiv komunistov-delavcev neposrednih proizvajalcev od leta 1972. V preteklem letu in v prvih mesecih letošnjega leta je aktiv med drugim obravnaval naloge komunistov pri analiziranju in planiranju v gospodarstvu, naloge komunistov in trenutno stanje na področju razvoja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, gospodarjenja in ocenil delovanje samoupravne delavske kontrole v temeljnih oziroma delovnih organizacijah. Posebno pozornost so posvetili tudi peti seji centralnega komiteja ZKS, politični situaciji doma in v svetu ter ekonomski stabilizaciji in akciji zaključni računi.

Aktiv, ki sicer nima neposredne povezave z osnovnimi organizacijami zveze komunistov, sestavlja 44 članov, med njimi šest žensk in 23 mladih do 28. leta. Med člani je pet polkvalificiranih delavcev, deset ne-kvalificiranih in 30 kvalificiranih delavcev ter pet članov s srednješolsko izobrazbo.

V občini ugotavljajo, da aktiv komunistov delavcev iz neposredne proizvodnje v zadnjem času ni imel skoraj nobenega vpliva na sklepe občinske konference ZKS. Na sejah so

sicer zahtevali, da se konferenca oziroma komite bolj vključuje v delo aktiva, vendar je bilo to vključevanje vezano bolj na pripravo in podajanje gradiv, o katerih je razpravljaj aktiv. Prav tako osnovne organizacije zveze komunistov v celoti še niso razumele vloge aktiva, kar pa v večini primerov velja tudi za same člane aktiva.

To se je pokazalo tudi pri zadnjih volitvah, ko so OO ZK zelo formalno razumele izvolitev članov aktiva. Iz te nezainteresiranosti OO ZK izhaja tudi obiskovanje sestankov aktiva. Poprečno je prisotnih manj kot polovica članov aktiva. Pri tem je tudi nekaj objektivnih vzrokov (delo članov aktiva v času sestankov), vendar OO ZK skorajda ne čutijo potrebe, da bi moralno-politično ocenile tako obnašanje članov aktiva. Za neizpolnjevanje dolžnosti v aktivu še nobena OO ZK oziroma njeno vodstvo ni vzgojno-politično ukrepalo.

Sestanki aktiva so potekali v glavnem v obliki poslušanja predavanj, ki so se ob koncu razširila tudi na postavljanje vprašanj. Zelo malo pa je bilo pogovorov o tem, kako stvari, razprave potekajo v osnovnih sredinah, oziroma kako se le-te vključujejo v reševanje problemov.

In kako je bilo z usposabljanjem članov aktiva? Izrednih oblik lani ni so organizirali, letos pa naj bi na sestanku aktiva spregovorili o delovanju aktiva glede na statutarna določila in sklepe predsedstva CK ZKS.

Člani aktiva so se vključili tudi v stabilizacijska prizadevanja in se tudi obvezali za uspešen potek te akcije, v priprave letnih in srednjeročnih planov pa se razen seznanitve aktiv ni vključeval.

Prav gotovo čaka na tem področju komuniste - neposredne proizvajalce - veliko dela, osnovna naloga pa je, da predvsem v osnovnih sredinah posvetijo vso pozornost kadrovanju članov v aktiv in prevzemanju odgovornosti ter ocenjevanju dela članov aktiva. Le tako lahko pričakujemo, da bo delo res zaživel tudi v praksi in ne le na papirju.

Rk

Gradnja poslovnih prostorov v stolpnici na Plavžu (IK)

ANALIZA GIBANJA GOSPODARSTVA V LETU 1979 IN OSNUTEK TEMELJEV DRUŽBENEGA PLANA 1981-85

Predsedniki zborov skupščine občine Jesenice sklicujejo prihodnji teden seje zborov, in sicer družbenopolitičnega zbora v petek, 25. aprila, zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti pa v ponedeljek, 28. aprila. Vsi trije zbori bodo na ločenih sejah obravnavali naslednje zadeve:

ANALIZA GIBANJA GOSPODARSTVA V OBČINI V LETU 1979

Informacijo o gibanju gospodarstva v občini v letu 1979 smo objavili že v prejšnji, 14. številki Železarka. V tej informaciji smo v uvodu poudarili, da se je celotni prihodek jeseniškega gospodarstva v letu 1979, v primerjavi z letom 1978, povečal za 31 %, dohodek za 20 % in družbeni proizvod za 19 %. Analize zaključnih računov za leto 1979 kažejo, da razporeditev dohodka in čistega dohodka v jeseniškem gospodarstvu ni potekala skladno s predvidevanji resolucije. Delitvena razmerja v razporeditvi so se povsem spremenila in poslabšala, in sicer ne le v primerjavi z razporeditvijo po devetih mesecih lani, temveč tudi v primerjavi z razporeditvijo v letu 1978. Informacija v nadaljevanju obravnava vse značilnosti gibanja gospodarstva v lanskem letu in daje zadostno osnovo za razprave v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih.

PREDLOG SPREMEMB IN DOPOLNITEV SMERNIC IN NALOG ZA IZVAJANJE DRUŽBENEGA PLANA OBČINE 1976-1980 V LETU 1980

Z namenom, da se uresniči usmeritve, sprejete v resoluciji o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976-1980, v letu 1980 in dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporeditve dohodka v letu 1980, izvršni svet skupščine predlaga vsem trem zborom nekatere dopolnitve in spremembe smernic in nalog za izvajanje družbenega plana občine za obdobje 1976-1980 v letu 1980, ki so jih zbori sprejeli decembra lanskega leta.

Izvršni svet predlaga, da se v tretjem delu smernic dodajo še naslednje usmeritve:

— **POČASNEJŠA RAST VSEH VRST PORABE OD RASTI DOHODKA, IN Sicer:**
— sredstva za osebne dohodke v organizacijah združenega dela materialne proizvodnje morajo naraščati za 25 % počasneje od rasti dohodka;
— osebni dohodki na zaposlenega v neproizvodnih dejavnostih morajo rasti v skladu z rastjo osebnih dohodkov v materialni proizvodnji, vendar v masi največ za 16 %, z izjemo splošne bolnišnice Jesenice ter področja izobraževanja in otroškega varstva zaradi aktiviranja novih kapacitet postopnega prehoda na usmerjeno izobraževanje in nadaljevanja učenja celodnevnega šolanja;

— sredstva za skupno porabo v organizacijah združenega dela se bodo povečala največ za 13 % glede na leto 1979;

— sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb v občini (razen sredstev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje) bodo porasla največ za 16 %;

— sredstva za zadovoljevanje splošnih potreb se bodo povečala največ za 16 %.

V besedilo resolucije je predlagana tudi dopolnitev, da naj organizacije združenega dela izvršijo ponovni pregled vseh investicijskih projektov in jih uskladijo z materialnimi možnostmi ter izločijo planirane investicije v neproizvodne objekte.

V predlogu sprememb in dopolnitev smernic je tudi predlagano, da se peto poglavje nadomesti z naslednjim besedilom:

Splošna poraba mora biti usklajena z rastjo družbenega proizvoda s tem, da bo njena rast za 25 % počasnejša od rasti družbenega proizvoda, vendar največ do 16 % glede na realizacijo v letu 1979. Pri tem pa so izvzeta potrebna sredstva za zagotovitev blagovnih rezerv in kompencij. Iz sredstev splošne porabe se bodo financirale enake naloge kot v letu 1979 in posebne obveznosti po sklepu skupščine.

V zvezi s predlogom sprememb in dopolnitev smernic izvršni svet poudarja, da je že v letošnjem prvem

tromesečju sprejel vrsto ukrepov, ki se nanašajo na področje razporeditve dohodka. Izvedeno je bilo tudi usklajevanje med združenim delom in samoupravnimi interesnimi skupnostmi, ki so znižale prispevno stopnjo, tako da globalni sredstev za skupno porabo v letu 1980 ne bo presegel 16 % sredstev iz leta 1979. Tudi področje splošne porabe je usklajeno z določili resolucije (ukinitve občinskega davka iz osebnega dohodka delavcev).

OSNUTEK DOGOVORA O TEMELJH DRUŽBENEGA PLANA OBČINE ZA OBDOBJE 1981-1985

Izvršni svet skupščine občine predlaga delegatom vseh treh zborov v razpravo osnutek dogovora o temeljih družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1981-1985, ki je nastal v različnih fazah in nivojih dogovarjanja. Osnutek dogovora bo po razpravi v vseh treh zbora predložen v javno razpravo vsem delovnim ljudem in občanom in vsem podpisnikom, to je štirinajstim samoupravnim interesnim skupnostim in enajstim krajevnim skupnostim in potem ponovno, po usklajevanju pripomb in dopolnitev, v sprejem vsem tem organom.

Osnutek dogovora, ko bo opredeljeval našo občinsko politiko in temeljne smeri razvoja, bo nedvomno široko publiciran, zato ne bi opredeljevali podrobnosti. Pač pa bi kazalo že sedaj opozoriti, da bomo s tem dogovorom za naslednjih pet let morali konkretno opredeljevati pluralizem konkretnih družbenih interesov delovnih ljudi in občanov v naši občini in da bomo zato morali o njem razpravljati v vseh temeljnih sredinah, to je v temeljnih organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih. Morda bi morali že sedaj razmišljati o tem, da bi se za to še posebno v krajevnih skupnostih dobro organizirali in morda prav ob osnutku dogovora našega nadaljnjega petletnega razvoja uveljavili v okviru krajevnih konferenc SZDL sekcijsko obravnavanje.

O DELU DELEGATOV SRS V ZVEZNEM ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Poročilo o delu delegatov iz SR Slovenije v zveznem zboru skupščine SFRJ Jugoslavije je bilo objavljeno v skupščinskem Poročevalcu skupščine SR Slovenije števil. 2. aprila. Poročilo zajema delo zveznega zbora v letu 1979, delo delovnih teles zveznega zbora in sklepe ugotovitve, v katerih so zajeti predlogi za izboljšanje programiranja dela zveznega zbora.

POROČILO O DELU TEMELJNEGA SODIŠČA IN TEMELJNEGA JAVNEGA TOŽILSTVA V KRANJU IN JAVNEGA PRAVOBRANILSTVA GORENJSKE V LETU 1979

Predsedstvo TEMELJNEGA SODIŠČA KRANJ predlaga v razpravo vsem trem zborom svoje letno poročilo za leto 1979, to je za prvo leto svojega poslovanja, ko so bila na osnovi zakona odpravljena občin-

ska, okrožna in okrožna gospodarska sodišča, in je njihove pristojnosti prevzelo temeljno sodišče, ki svojo funkcijo izvršuje v enotah, ki so jih določile skupščine občin na Jesenicah, v Radovljici, Škofji Loki in v Kranju.

Kranjsko temeljno sodišče, eno izmed osmih v Sloveniji, deluje za območje občin Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin po naslednjih pristojnostih:

— opravlja preiskavo in sodi na prvi stopnji o kaznivih dejanjih iz gospodarskih prestopkih;

— sodi in odloča na prvi stopnji o vseh premoženjsko pravnih sporih, gospodarskih in premoženjskih sporih;

— odloča o sporih iz rodbinskih razmerij;

— odloča o sporih, če odločanje o njih ni pridržano samoupravnim sodiščem;

— odloča o izvršilnih in drugih nepravdnih zadevah;

— odloča o postopku o prisilni poravnavi in stečaju in postopku redne likvidacije;

— vodi sodni register;

— opravlja druge zadeve in naloge, ki so določene v zakonu.

Za odločanje o pritožbah zoper sodbe in odločbe temeljnih sodišč so bila v SR Sloveniji ustanovljena štiri višja sodišča v Celju, Kopru, Mariboru in Ljubljani, ki poslujejo za območje temeljnih sodišč v Ljubljani, Novem mestu in Kranju.

Enote na Jesenicah, v Kranju, Radovljici in Škofji Loki sodijo in odločajo na prvi stopnji o vseh kazenskih, civilnih in nepravdnih stvareh iz območja enote. V enoti na sedežu temeljnega sodišča v Kranju se opravlja preiskava, sodi v kazenskih zadevah zoper mladoletnike, gospodarskih sporih, gospodarskih prestopkih, opravlja postopek v prisilni poravnavi ter stečaju ter vodi sodni register za območje temeljnega sodišča.

Te korenite organizacijske spremembe so prvo leto otežile sodno poslovanje, ker je bilo potrebno notranje organizacijsko poslovanje sodišča na novo organizirati, poleg tega pa še prevzeti nove zadeve gospodarskega sodstva. Temu pa so se pridružili še kadrovske, prostorske in druge težave. Kljub tem težavam je sodišče opravilo programirano sodno delo, saj je od 7.060 programiranih pomembnejših glavnih zadev, rešilo 7.185 zadev.

Poročilo podrobno obravnava celotno problematiko in statistično utemeljuje napredek v delovanju sodišča kljub navedenim težavam. Poročilo je sklenjeno z navedbo programa temeljnega sodišča v Kranju za leto 1980.

TEMELJNO JAVNO TOŽILSTVO V KRANJU je prav tako začelo delovati s 1. januarjem 1979, in sicer namesto bivših treh javnih tožilstev — okrožnega v Kranju in dveh občinskih v Kranju in v Radovljici, ki sta sedaj enoti temeljnega javnega tožilstva v Kranju. Reorganizacija, poudarja poročilo, ni bila izvedena samo formalno, temveč tudi vsebinsko v smeri ustavne preobrazbe javnega tožilstva, ki se kaže v intenzivnejšem spremljanju družbenih odnosov in pojavov. Ustvarjeni so bili tudi boljši pogoji za kvalitetnejše opravljanje javnotožilskih nalog.

Osnovna naloga javnega tožilstva je, po zakonu o javnem tožilstvu, pregled storilcev kaznivih dejanj in gospodarskih prestopkov. V preteklem letu je bilo na območju temeljnega javnega tožilstva prijavljenih zaradi kaznivih dejanj 1.455 polnoletnih in 156 mladoletnih oseb. Ker je ob koncu leta 1978 ostalo neregistriranih 567 polnoletnih oseb in mladoletnikov, je temeljno javno tožilstvo v lanskem letu obravnavalo 2.022 polnoletnih oseb in 169 mladoletnikov.

Na enoto v Radovljici odpade po podatkih 644 polnoletnih in 33 mladoletnih oseb, kar kaže, da so lani obravnavali 95 polnoletnih oseb več in šest mladoletnikov manj kot v letu 1978. Od tega odpade na jeseniško občino 386 dejanj, ki jih je storilo 378 obdolžencev. Približno v tem okviru pa se gibljejo podatki že nekaj let. Struktura kaznivih dejanj

na Gorenjskem ostaja enaka in so le neznatna odstopanja v smeri povečanja ali upadanja posameznih kaznivih dejanj.

To velja tudi za jeseniško občino, kjer so še vedno na prvem mestu kazniva dejanja zoper družbeno in zasebno premoženje. Od tega odpade na kazniva dejanja tatvine 60 primerov, velike tatvine deset primerov in 36 goljufij. Sem sodijo tudi kazniva dejanja nezakonitih vselitev, ki jih je bilo v jeseniški občini v lanskem letu trideset.

Na drugem mestu so v jeseniški občini kazniva dejanja ogrožanja javnega prometa. 34 dejanj je bilo z lažnimi telesnimi poškodbami in manjšo materialno škodo, 31 dejanj s hudimi telesnimi poškodbami in večjo materialno škodo in tri dejanja, ki so povzročila smrt. Poleg tega je bilo šest primerov ogrožanja železniškega prometa.

Iz poglavja kaznivih dejanj zoper upravljanje družbenih sredstev, kamor sodijo zlorabe položaja, poverbe, neupravičene uporabe, zatajitve davčin, so obravnavali sedem poverb, dve zlorabi položaja iz koristoljublja, eno neupravičeno uporabo in štiri primere nedovoljenega razpolaganja s stanovanji. Poleg tega so obravnavali še dva primera grabeža.

Iz kazenskega zakonika SFRJ je temeljno javno tožilstvo obravnavalo sedem dejanj, za lahko telesno poškodbo prizadejano z nevarnim orodjem ali sredstvom pa 14 dejanj. Poleg tega je treba omeniti še 13 primerov ogrožanja z nevarnim orodjem pri pretepu ali prepiru. Šest primerov je bilo kvalificiranih kot nasilniško obnašanje.

V jeseniški občini je bilo glede na to, da je to občina z mejnimi prehodi, obravnavanih 71 primerov ponarejanja listin, predvsem potnih listov, katerih lastniki so bili pretežno naši državljani iz drugih republik in pokrajin.

Na celotnem območju temeljnega javnega tožilstva je bilo lani obravnavanih 12 gospodarskih prestopkov iz republiških zakonov in 58 iz zveznih zakonov. Za jeseniško občino ni bila podana nobena ovadba za gospodarski prestopki iz republiške zakonodaje, iz zvezne zakonodaje pa je bil dvakrat kršen zakon o zagotovitvi plačil med uporabniki družbenih sredstev, enkrat zakon o zveznih blagovnih rezervah in enkrat zakon o merskih enotah in merilih.

Na področju družbene samozastite je bilo lani poslanih šest opozoril posameznim delovnim organizacijam zaradi premajhne zaščite družbenih sredstev in premajhne skrbi zanje, slabega varovanja družbenega premoženja, malomarnega odnosa do dela in podobno.

JAVNO PRAVOBRANILSTVO GORENJSKE — KRANJ izvršuje za vseh pet gorenjskih občin dolžnost s področja varstva družbenega premoženja in drugih pravnih obveznosti, ki so opredeljene z zakonom o javnem pravobranilstvu in drugimi predpisi. Javni pravobranilec je samostojni organ družbenopolitične skupnosti, ki zastopa te skupnosti, njene organe in organizacije ter krajevne skupnosti pred sodišči in drugimi organi v premoženjsko pravnih zadevah. Zaenkrat imajo tudi poblastilo, da v premoženjsko pravnih zadevah zastopajo samoupravne interesne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva ter vse tiste organizacije, ki imajo v navedenih samoupravnih interesnih skupnostih status izvajalcev. Vsem tem na njihovo zahtevo daje pravna mnenja in strokovno pomoč. Poblastila in dolžnost ima tudi po zakonu o kmetijskih zemljiščih, po zakonu o razpolaganju z nezazidanim stavbnim zemljiščem in po drugih predpisih s področja urbanizma, po zakonu o prometu z nepremičninami in po ostalih predpisih, ki urejajo pravni promet z nepremičninami.

Javno pravobranilstvo v svojem poročilu v nadaljevanju navaja nekatere negativne pojave pri prodaji nezazidanih stavbnih zemljišč zasebnih lastnikov občanom, ki imajo pravico do prednostnega nakupa. Občani, ki nameravajo prodati nezazidano stavbno zemljišče, ga ponudijo občini po zelo visoki ceni. Ta se giblje tudi po 250,00 din za kvadratni meter, to je celo dvajsetkrat višja cena, kot jo, na primer, dobi občan, če prodaja kmetijsko zemljišče. Javno pravobranilstvo meni, da bi bilo zaradi tega nujno spremeniti ustrezen predpis in za odkup opredeliti realno tržno ceno.

Javno pravobranilstvo navaja tudi problem odkupa kmetijskih zemljišč. Po zakonu lastnik kmetijskega zemljišča za odkup zemljišča zaradi potreb urbanizacije dobi odškodnino iz tržne cene zemljišča plus povračilo, da z dodatnimi vlaganji to nadomesti na drugem območju. To se pravi, da bi sredstva, ki jih dodatno dobi, moral investirati nazaj v kmetijsko proizvodnjo. Po sedanjih predpisih pa lahko to porabi za povsem druge namene (zidavo hiše, nakup avtomobila in podobno). V poročilu ugotavljajo, da tako predpis, ki je imel dober namen, da zaščiti kmetijsko proizvodnjo, ni dosegel učinka.

Poročilo navaja tudi vrsto oblik pravne in strokovne pomoči krajevnim skupnostim.

Javno pravobranilstvo Gorenjske je v lanskem letu zastopalo družbeno pravne osebe v 130 pravnih zadevah pred sodišči. Vrednost sporov je znašala 1.245.558,90 din. Poleg tega so se udeležili tudi 169 drugih nepravdnih postopkov pred sodišči in posredovali 72 različnih drugih pravnih mnenj in stališč.

ZAKLJUČNI RAČUN DAVKOV OBČANOV ZA LETO 1979

Delegatom vseh treh zborov je predložen v razpravo in sprejem sklep o potrditvi zaključnega računa davkov občanov občine Jesenice za leto 1979, ki zajema:

— predpisi prispevkov in davkov	45.443.304,45 din
— predpis stroškov, obresti, kazni	119.787,65 din
— odpisi	76.537,20 din
— plačila	42.328.644,15 din
— saldo zaostankov	3.157.910,75 din

STAROSTNO ZAVAROVANJE KMETOV

— predpis	278.669,65 din
— plačilo	217.399,95 din
— zaostanek	61.269,70 din

Izkazani zaostanki v znesku 3.971.145,15 din in preplačila v znesku 751.964,70 din se prenesejo v leto 1980.

FINANCIRANJE KRAJEVNIH SKUPNOSTI V LETU 1979

Skupna komisija podpisnikov samoupravnega sporazuma za financiranje krajevnih skupnosti predlaga delegatom zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti v razpravo in potrditev poročilo o delu komisije v letu 1979. Komisija navaja v svojem poročilu vrsto težav, ki jih je imela pri svojem delu, saj niti organizacije združenega dela, ki naj bi po samoupravnem sporazumu vsako leto prispevale po 300,00 din na zaposlenega, niti krajevne skupnosti, ki bi morale ta sredstva pridobiti na podlagi posredovanih programov, niso v celoti in dosledno izpolnjevale svojih obveznosti. Vendar pa je bil v lanskem letu zaradi nekaterih intervencij izvršnega sveta skupščine občine in obinske konference SZDL dosežen določen napredek.

Krajevnim skupnostim je bilo lani razdeljeno 1.247.795 din, od tega 596.795 din z upoštevanjem števila prebivalcev v posamezni krajevni skupnosti in 651.000 din za osnovi posredovanih programov. Samoupravna komunalna skupnost občine je od zbranih sredstev prejela 1.360.000 din in je ta sredstva namensko uporabila za projektno rešitev kanalizacijskih sistemov v vseh krajevnih skupnostih.

Z letošnjim letom se izteka veljavnost samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za krajevne skupnosti in komisija v svojem poročilu navaja, da je že sedaj potrebno razmišljati o boljšem sistemu združevanja sredstev, kajti sedanji zaradi neupoštevanja samoupravnega sporazuma ni bil najbolj primeren.

Komisija je k svojemu poročilu priložila pregled zbranih sredstev po organizacijah združenega dela.

SREDSTVA SOLIDARNOSTI SR SLOVENIJE V LETU 1979

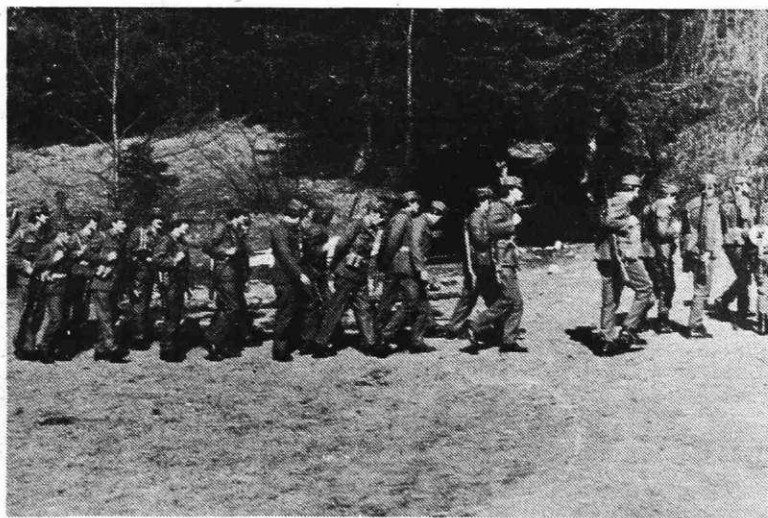
Delegti zbora združenega dela bodo na svoji seji obravnavali in sprejeli tudi poročilo o delu odbora podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti in o zaključnem računu sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji (račun številka: 50100-655-5009 0) za leto 1979.

Prvega januarja 1979 je bilo na računu sredstev solidarnosti 31. milijonov 439.086,75 din, kot presežek prihodka v letu 1978. Celotni prihodek, dosežen na računu sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji pa je v letu 1979 znašal 534 milijonov 822.822,10 dinarjev. Razen tega je bil izvršen prenos sredstev iz ukinjenega računa v višini 9 milijonov 959.069,45 din, tako da so znašala celotna razpoložljiva sredstva 566.261.908,85 din.

Poročilo navaja, da so skupni odhodki iz tega naslova v lanskem letu znašali 534.345.149,25 din in tako znaša presežek dohodkov 31 milijonov 916.759,60 din.

Poročilo podrobno obravnava, iz kakšnih virov se združujejo sredstva solidarnosti, vplačila posameznih občin in kam so bila sredstva nakazana. Največji delež je bil nakazan za odpravo katastrofalnih posledic potresa v Črni gori, in sicer 368 milijonov dinarjev, 94.240.010,00 din za odpravo posledic neurja in toče v Pomurju, 31.335.000,00 din za odpravo posledic poplav v Ajdovščini, Brežicah, Idriji in Tolminu itd.

Jeseniška občina je v sredstva solidarnosti SR Slovenije v lanskem letu vplačala 9.239.884,15 dinarjev. Poleg navedenega dnevnega reda bodo vsi trije zbori sklepali o nekaterih razrešitvah in imenovanjih v skupščini občine.

Teritorialna enota občine Jesenice na pohodu (J. Urh)

ŽELEZNIČARSKÉ STAVKE 60-LETNICA

Splošna železničarska stavka aprila 1920 je bila pomembna v revolucionarnem gibanju delavstva, predvsem pa železničarjev in je pomenila začetek revolucionarne preusmeritve razrednega boja. Zadušitev stavke in spopad na Zaloški cesti je pomenil za železničarje hud udarec, ki ga niso mogli preboleti vsa leta pred drugo svetovno vojno. Kljub temu, da je vlada izvajala različne ukrepe, da bi razbila napredno gibanje na železnici, je ostal živ spomin na stavko in je močno odmeval med delavstvom, saj so se železničarji in delavstvo vsako leto ob obletnici spominjali padlih z različnimi manifestacijami. Železničarji so 24. april praznovali s shodi ob grobovih padlih kot z raznimi spominskimi listi, članki v tedanjem časopisu in podobno. Spomin na dogodek med stavko ni zamrl niti po drugi svetovni vojni in tedaj so železničarji v novi Jugoslaviji lahko prvič po vseh teh letih svobodno praznovali in začetek stavke, 15. april, je postal praznik jugoslovanskih železničarjev.

Poleg odlokov, ki so se nanašali neposredno na železnico, je vlada izdala Obznano, ki je bila širšega pomena in s katero je bilo prepovedano delo komunističnih organizacij, propaganda, tisk in pozivi k stavki. Avgusta 1921 je narodna skupščina izglasovala zakon o zaščiti javne varnosti in reda v državi, s tem pa je bila prepovedana vsakršna dejavnost komunistične partije. Posledica teh ukrepov je bila, da je stavkovno gibanje na železnici skoraj prenehalo, saj so po letu 1920 železničarji le z javnimi shodi, mirno rezistenco in enodnevnimi stavkami poskušali doseči boljše življenjske in delovne pogoje. Po letu 1920 je značilen tudi razkol v sindikalnem in političnem gibanju železničarskih organizacij in kljub močni stanovski organiziranosti železničarjev niso več mogli doseči enotnosti železničarskih strokovnih organizacij.

Vsi vladni ukrepi, da bi zadušili in razbili revolucionarno gibanje železničarjev in delavstva, niso mogli izbrisati spomina na stavko, predvsem na padle na Zaloški cesti. Ob prvi obletnici je krajevna organizacija JSDS v Ljubljani izdala spominske liste posvečene žrtvam proletarske solidarnosti in pridelala žalno svečanost na pokopališču pri sv. Križu, kjer je pevski zbor zapel tri žalostinke. Kratak nagovor padlim žrtvam naj bi imel delavski zaupnik Rudolf Golouh, kar pa je policijski ravnatelj prepovedal.

Tudi vse tedanje časopise je ob obletnici pisalo o žrtvah na Zaloški cesti. Medtem ko so klerikalni časopisi še vedno valili svo krivdo na »komunistične hujšakače«, ki so »zapeljali maso«, so časopisi naprednejše usmerjenih strank pozivali, da se v spomin na žrtve proletarskega boja združijo ves razredno-zavedni proletariati v enotno fronto in se bori proti reakcionarnemu sistemu za socialistično revolucijo. Železničarji niso samo počastili spomina na žrtve z raznimi manifestacijami, marveč so zbirali tudi denarno pomoč za sirote trinajstih žrtv Zaloške ceste in za odpuščene delavce v stavki, ki jih je bilo samo v Sloveniji nad 400. Na vseh postajah so imeli takojenonovane nabiralne pole in pobirali prostovoljne prispevke pri izplačilih plač. Sirotam žrtv je bil namenjen tudi del dohodkov nekaterih prodanih časopisov. Avgusta 1920 so organizirali celo veliko vrtno veselico na Kozljevem vrtu v Ljubljani, katere dohodek je bil tudi namenjen rednemu podpiranju sirot žrtv.

Položaj železničarjev je bil iz leta v leto slabši. V veljavi je bil še vedno le začasni pravilnik, vendar tudi tega vlada ni upoštevala. Ob šesti obletnici stavke je ing. Dragutin Gustinčič zapisal: »Železničarji so bili prvi, ki so si bili postavili enotno organizacijo. Dobro organiziran proletariati pa je mogel biti mladi jugoslovanski buržoaziji gospodarsko zelo nevaren. Zato je bilo treba zlomiti delavsko gibanje v Jugoslaviji v prvem, mladem zametku. Na Zaloški cesti ni padlo samo 14 (13! op.p.) nedolžnih žrtv, ni bilo ranjenih samo 40 drugih delavcev. Na Zaloški cesti so padle vse njegove strokovne organizacije, je padla avtonomija Slovenije. Na nji se je napravila »Obznana«, zakon o zaščiti države in vse polno drugih reakcionarnih zakonov. Na Zaloški cesti so se pričele redukcije delavskih mezd in delavcev samih. Na Zaloški cesti se je rodila korupcija, proti kateri se baje danes bori Slovenska ljudska stranka. Na nji se je zlegla brezposelnost v Sloveniji in po nji mora bežati slovensko delavstvo v Ameriko in francoske rudnike. Na nji se je rodil 1. junij (spopad hrboveljskih rudarjev z orjunaši — op. p.) in ves politični teror nad delavstvom. Na nji se je vodila vsa mizerija in jetika nešteti delavskih družin v Sloveniji in Jugoslaviji.«

Leta 1927 je bila pred deželnim sodiščem v Ljubljani razprava proti publicistu Ivanu Grahorju, ki je bil obtožen, da je na obletnico zaloških žrtv položil na grob venec z napisom »KSJ (komunistična stranka Jugoslavije — op. p.) žrtvam kapitala«, vendar je bil zaradi pomanjkanja dokazov izpuščen.

Leto kasneje so komunisti, ki so izdajali glasilo Delavsko kmečki list, organizirali množično proslavo na grobovih žrtv. Maja 1928 je uredništvo Enotnosti dalo Petru Uzarju v razpečevanje razglednico »Ljubljanski proletariati na grobu ene izmed 14 padlih žrtv Zaloške ceste, 22. april 1928«. S šestojanuarsko diktaturo so se leta 1929 poosttrili vsi vladni ukrepi v boju proti delavski množici. Kralj je razveljavil vidovdanske ustave, razpustil narodno skupščino in se razglasil za edino najvišjo oblast v državi. Z novimi zakoni je bilo onemogočeno vsakršno delovanje prepovedanih političnih strank. Vendar so železničarji z novim upanjem ob diktaturi, ko je bilo vzpostavljeno novo politično stanje, celo apelirali na vlado, naj omogoči sprejem na delo nad 3000 železničarjev iz vse države, ki so bili odpuščeni zaradi stavke leta 1920. Železničarji s svojo zahtevjo niso uspeli, kajti minister za promet je odgovoril, da je to nemogoče, ker je delavcev že tako preveč in da bo še tako potrebno ponovno zmanjšati število zaposlenih delavcev.

24. aprila 1929 sta krajevni komite komunistične stranke Jugoslavije in Zveza komunistične mladine — Ljubljana pozvali proletariati, naj revolucionarno vrenje kljub diktaturi ne zamre. Izdali so letak »Devetletnica Zaloške ceste 24. aprila. Proletariatu Ljubljane!«, ki se glasi: »Devetletno proslavimo letos obletnico krvavega pokolja za Zaloški cesti dne 24. aprila 1920. 14 (13!) mrtvih žrtv tistega dne pomenja neizbrisen spomenik proletarskega boja... Od takrat naprej, ali ni vsako leto slabše? Ali ni npr. letos še slabše od lani? Ali nimamo letos povrh vsega izkoriščanja, druginje in dolgov še generalsko kapitalistično diktaturo, ki sploh vse zatira? Da, delavci, delavke in nameščenci, vedno je slabše in toliko časa se bo poslabševalo, dokler se ne vzdramimo in dokler zopet ne začnemo z bojem... Delavci, delavke, nameščenci Ljubljane! Vsako leto Vas poziva Komunistična Stranka Jugoslavije na grobove Zaloških žrtv. Ona edina je dedič razrednega boja, ona edina spoštuje delavske žrtve, jih priznava za svoje in vsako leto znova kliče Ljubljanskemu proletariatu, da je bila pot 24. aprila pravilna: Naprej po Zaloški cesti v center borbuazije, zavzeti oblast in ustvariti delavsko kmečko republiko Slovenijo! Proletarci Ljubljane! Obiskujte grobove žrtv Zaloške ceste! Naj se z grobov čujejo naše zahteve!«

Medtem ko so železničarji do leta 1927 le izgubljali nekdanje pravice, je bilo po tem letu, posebno pa po uvedbi diktature, stanje vse slabše, predvsem z odpuščanjem delavcev, zniževanjem plač, ki so v nekaj letih padle tudi za 50 %. Z brezplačnimi dopusti, zmanjševanjem in ukinjanjem premij. Ob vsem tem pa stavka, posebno pa žrtve, niso ostale pozabljene. Čeprav zaradi poosttrite cenzure časopisi niso več pisali o stavki in padlih, so se vsako leto železničarji in ostali delavci 24. aprila zbirali ob grobovih padlih. Aprila 1940 je bila komemoracija ob grobovih padlih žrtv Zaloške ceste na Žalah v nedeljo dopoldan, popoldne pa so nesli venec na grob Jakoba Črneta v Polje.

S stavko železničarji niso dosegli izboljšanja življenjskih pogojev. Kljub temu, da po letu 1920 niso več tako organizirano nastopili v boju za svoje pravice, je bila stavka aprila 1920 važen zgodovinski dogodek, saj je pokazala in vzpodbujala organiziranost in odločnost železničarjev v boju proti nasilju kot tudi solidarnost delavskega razreda. Tako so se železničarji, politično in sindikalno sicer razcepljeni, a stanovsko enotni, množično vključevali v narodno-osvobodilno gibanje že kmalu po napadu fašističnih sil na Jugoslavijo. Jože Sluga, udeleženec pohoda na Zaloški cesti, se spominja, da sta se s tovarišem v partizanih pogovarjala o stavki železničarjev in ugotovila, da je bila ravno Zaloška cesta prvi korak k njenemu revolucionarnemu delovanju.

Po končani vojni in zmagi socialistične revolucije železničarji niso prekinili svoje revolucionarne poti. Postavljeni so bili pred novo preizkušnjo pri obnovi porušene domovine. V nepolnih dveh letih so obnovili ves železniški promet. Svojih prvih žrtv pa niso pozabili. Leta 1946 so jim postavili spominsko ploščo z imeni padlih na zidu Leonišča blizu mesta, kjer so bili ustreljeni.

Težko in odgovorno delo v povojnih letih je leto za leto rodilo uspehe. Prav posebno pa so se tudi železničarski kolektivi izkazali leta 1950, ko so praznovali svojo največjo delovno zmago, saj so v štirih letih uresničili petletni transportni plan. Tako lahko železničarji s ponosom poudarijo, da so bili zopet v prvih vrstah borbe za socializem in da so izpolnili obljubo, dano KP in tovarišu Titu.

Novo potrdilo izročilo stavke železničarjev Jugoslavije je bil odlok tovariša Tita, 20. januarja 1950, v katerem med drugim pravi: Čeprav je bil velik štrajk zadušil v krvi in čeprav ga je vladajoča buržoazna klika zlomila, je vendarle važen zgodovinski dogodek našega delavskega gibanja zato, ker je v njem prišla do izraza popolna enotnost, organiziranost in odločnost železničarjev, enotnost in solidarnost delavskega razreda Jugoslavije in ker je v tem krvavem obračunu vladajoča buržoazija pokazala svoj prvi obraz pred narodi Jugoslavije. Da bi podčrtali značaj revolucionarne borbe železničarjev, da bi dali priznanje železničarjem Jugoslavije za njihovo udeležbo v osvobodilni borbi narodov Jugoslavije, da bi še zlasti poudarili značaj samopožrtvovalnega in herojskega dela železničarjev pri izgradnji nove socialistične Jugoslavije, odločam, da se 15. april proglasi za dan železničarjev Jugoslavije in ga bodo v prihodnje praznovali v vseh enotah in ustanovah jugoslovanskih železnic.

Da bi dan železničarjev Jugoslavije praznovali kar najbolj slovesno, je ministrstvo za železnice poskrbelo za dobro organizacijo te proslave v vseh podjetjih in ustanovah ter po vseh železniških enotah v Jugoslaviji. V ta namen je bil pri ministrstvu za železnice v Beogradu ustanovljen poseben odbor, prav tako pa so bili sestavljeni odbori tudi pri posameznih direkcijah. Dan železničarjev Jugoslavije so praznovali s kulturno-umetniško dejavnostjo in športnimi tekmovanji železničarjev, s slavnostnimi konferencami, z razstavami telesnokulturnih društev, ob sodelovanju tiska in podobno. Poleg drugih ukrepov je bil določen tudi »teden železnice« od 9. do 16. aprila. V tem tednu so železniški kolektivi, ob sodelovanju Ljudske fronte in ostalih množičnih organizacij, organizirali urejanje postajnih zgradb in njihove okolice.

V Ljubljani je bila slavnostna proslava, naslednji dan pa je krenil izpred glavnega kolodvora veličasten sprevod na zbornu mesto pred spominsko ploščo padlim na Zaloški cesti, kjer je v svojem govoru Tone Šušteršič pozval železničarje k novim delovnim zmagam.

Leta 1950 je bilo tudi prelomnica v socialistično-ekonomskih odnosih. Začelo se je novo obdobje, uvajanje delavskega samoupravljanja, v katero so se začele vključevati tudi jugoslovanske železnice, najprej s posvetovalnimi delavskimi sveti, dejansko pa od leta 1954, ko so železničarji prvič izvolili organe delavskega samoupravljanja.

Na kraju, kjer se je odigral eden najbolj junaških dogodkov v zgodovini borbe železničarjev in delavstva za svoje pravice, so po 38 letih postavili spomenik, delo akademskega kiparja Borisa Kalina, ki v reliefu prikazuje spopad na Zaloški cesti in boj proti okupatorju. 14. aprila je bila slavnost z bogatim kulturnim programom, odprta je bila tudi tretja zvezna razstava slikarjev amaterjev-železničarjev. Največja manifestacija je bila naslednji dan z množično udeležbo železničarjev, prebivalcev Ljubljane in gostov na prostoru, kjer stoji spomenik. Izpred Doma železničarjev je krenila velika povorka železničarjev z godbo na čelu proti Zaloški cesti. Ob slovesnem odkritju spomenika je govoril Franc Leskošek-Luka, ki je v zaključku dejal: »In tako je bil generalni štrajk, ki se je začel 15. aprila 1920, samo začasno prekinjen in se je 1941 nadaljeval skozi revolucijo do zmagovitega konca njegove ideje, do končnega triumfa. Železničarji in vsi delovni ljudje Jugoslavije so po končani zmagi vložili in še vlagajo ogromne napore za izgradnjo socializma, za boljše življenje vseh narodov Jugoslavije.«

Leta 1959 so ob 40. obletnici ustanovitve KP, SKOJ in 39. obletnici stavke priredili osrednjo slovesnost na ljubljanski železniški postaji. Tu so 15. aprila slovesno odkrili spominsko ploščo v spomin na čas velike železniške stavke, ko je postajalo zasedel centralni stavkovni odbor, ki so ga vodili komunisti in ki je vodil stavko železničarjev na območju Slovenije. 24. aprila pa je bila pri spomeniku na Zaloški cesti žalna slovesnost, ki se je udeležilo več tisoč ljudi in še živi udeleženci stavke, da bi počastili spomin na trinajsterico, ki je padla pod streljo orožnikov.

Maruša Pleterski

Iz almanaha Železničarska in splošna stavka aprila 1920, ki ga je ob 60-letnici izdalo Železniško gospodarstvo Ljubljana.

REDNA SEJA SVETA KS PODMEŽAKLJA

Na svoji četrti seji so se v ponedeljek, 7. aprila, zbrali člani sveta KS Podmežaklja. Najprej so obravnavali poročila o delu inventurne komisije in ga tudi potrdili.

Osrednja točka dnevnega reda je bila potrditev zaključnega računa in poslovnega poročila za leto 1979. Obe poročili so člani sveta sprejeli soglasno, saj kažeta, da se je v lanskem letu dobro gospodarilo. Zaradi težav s pomanjkanjem izvajalcev za razna komunalna dela je nekaj nalog na področju komunalne dejavnosti prenešenih v letošnje leto. Gospodarsko komisijo so zadolžili, da te naloge prioriteto izvajajo, saj so sredstva zanje ostala še iz lanskega leta.

V nadaljevanju se je bilo precej govora tudi o izbiri datuma krajevnega praznika. Ker se krajevni odbor ZB NOV Podmežaklja ne more opredeliti med tremi predlaganimi datumi, svet KS in druge družbenopolitične organizacije Podmežaklja smatrajo, da bo krajanom najbližji tisti datum oziroma dogodek, ki je resnično v celoti ostal v krajevni skupnosti — to je 10. avgust 1941, ko se je bil formiral krajevni odbor OF Podmežaklja. Zato je svet KS sprejel sklep, da se na skupščini 12. maja delegatom obrazložijo vsi trije predlogi, potem pa naj se skupščina odloči o datumu praznovanja krajevnega praznika.

Člani sveta so v nadaljevanju seje v posamezne svete in komisije imenovali: Milana Svetlina v komisijo za pripravo izgradnje kulturnega doma, Marijo Varl v svet osnovne šole Prežihov Voranc in v komisijo za uvedbo ekonomskih stanarin Cirila Petača.

Predsednik OO ZSMS je poročal o poteku letošnje štafete mladosti po naši občini. Člani sveta so sprejeli sklep, da pred 25. aprilom objavijo poziv vsem prebivalcem KS Podmežaklja, da pozdravijo štafeto palico z najlepšimi željami tov. Titu in da se krajevna skupnost slavnostno okraši.

GOZDNI POŽARI V JESENIŠKI OBČINI

Naši gozdovi niso tako požarno ogroženi kot so, na primer, kraški gozdovi, klub temu pa tudi pri nas velikokrat gori. Nekateri gozdovi so ogroženi tako, da je od njih ostala samo še pušča poraščena s slabo travo in praproto (Krmnja). Med najbolj ogrožene gozdove spadajo gozdovi na južni strani Karavank in v nižjih legah tik nad naselji. Požari so najpogostejši v jesenskem in spomladanskem sušnem obdobju, ko je gozdna podlaga zelo suha. Če jih razpredimo po urah dneva, ugotovimo, da nastanejo požari med deseto in šestnajsto uro. V tem času je stopnja vlage v gorljivih snoveh najmanjša, zelo pogosto pa piha močan veter, ki ogenj hitro razplamti. Ugotavljamo tudi, da največkrat gori v strmih varovalnih gozdovih, kjer je gašenje zelo nevarno in otežkočeno. Zakaj gori v gozdovih? Ni prijetno zapisati, da največkrat zaradi človeške malomarnosti in zaradi izredno slabega odnosa do gozda, čeprav je naravna dobrina. Žal je med povzročitelji pogostokrat šolska mladina, čeprav je dobro opozorjena, da je netenje ognja v gozdu prepovedano. Med starejšimi občani so povzročitelji tisti, ki spomladi vneto požigajo travo, čistijo vrtove in požigajo smeti, ne zavedajo pa se, kaj lahko povzročijo z nevestnim delom.

Ostali povzročitelji so le slučajni in jih ni možno natančno opredeliti, večkrat so med njimi tudi kadilci. Premalo smo še osveščeni, da je netenje ognja v gozdu in v bližini gozda prepovedano. Zelo razširjena je tudi slaba navada, da se spomladi požigajo travišča v prepričanju, da jih s tem izboljšujemo.

O požaru so običajno najprej opozorjeni poklicni gasilci Železarne in so tudi zelo hitro na požarišču. Če je

Prav tako je svet sprejel sklep, da bodo od 13. maja dalje uradne ure v KS Podmežaklja zaradi porodniškega dopusta tajnice dvakrat tedensko samo popoldne. Urnik bo objavljen kasneje.

OČIŠČEVALNA AKCIJA V KS PODMEŽAKLJA

V soboto, 19. aprila, bo od 7. do 13. ure v krajevni skupnosti Podmežaklja potekala očiščevalna akcija. Akcija bo potekala tako kot v lanskem letu. Prebivalci naj vse, kar ne potrebujejo, od starih štedilnikov, peči, starega železa, večjih ali manjših kosov pohištva in podobno, postavijo po možnosti do obstoječih kontejnerjev, ali pa naj obvestijo delavce Kovinarja, ki bodo odpadke sproti odvažali, kje naj se še oglasijo. Gospodarska komisija pri svetu KS, ki je organizator akcije, poziva vse lastnike zasebnih hiš, hišne svete, skratka vse prebivalce, da čiščenje mora zajeti vso krajevno skupnost. Akcija naj bi pripomogla k lepšemu izgledu našega kraja, zato pričakujejo čim večji odziv.

Br.

DOPISUJTE

V ŽELEZARJA

Staro se umika novemu (podiranje Hrvatskega gospodarskega poslopja) Foto B. Blenkus

ŽELEZAR

15

23. APRILA SMO SE ZAVEDLI, KAJ POMENI SVOBODA

Desettispet naših ljudi je moralo v letih druge svetovne vojne zapustiti svoje domove in mnogi se niso več vrnili. Padli so kot borci NOV, umorjeni so bili kot talci, ostali so v raznih koncentracijskih taboriščih, ali pa tudi od oslabelosti umrli na poti domov ob koncu vojne. Vračali so se iz vseh strani Evrope, kamor jih je zanesla vojna vihra. Mnogi od njih, ki so se srečno vrnili domov, niso našli doma nikogar od svojcev, ali pa jih je čakal požgani dom.

Tudi nekateri Jeseničani smo z drugimi pred 35 leti 23. aprila 1945 okoli poldneva ponovno postali ljudje in nehali biti številke, ki se lahko vsak čas izbrisejo. Janez Makovec, Vinko Kavalar, oba iz Rateč, Milan Medja iz Javornika in jaz iz jesenjske občine smo ta dan zopet prosto zadihali. Žal sem le sam, čeprav najstarejši od teh, danes še živ. 23. april 1945 je bil naš drugi rojstni dan, saj smo komaj lahko verjeli, da bomo preživeli štiridnevni pohod smrti, kakor je zapisal neki nemški politični zapornik, ki je bil z nami, v knjižici Die lange Nacht – dolga noč – »Todesmarsch«.

Svoboda, svoboda, je vrelo iz nas, ko so nas okoli poldneva, nenadoma zapustili oboroženi spremljevalci in ko so se nam približevali ameriški tanki. Besedo svoboda smo razumeli prav šele takrat, ko nismo imeli več okoli sebe številnih oboroženih esesovcev in drugih nacistov, ki so med štiridnevno hojo v neznan smer neusmiljeno pobijali vse naše tovariše, ki so tako oslabele, da niso mogli več hoditi.

Svobodni, svobodni, je odmevalo po cesti, ko smo iskali kaj za pod zob, saj smo bili le še okostnjaki. Štiri dni pohoda smrti nismo dobili nobene hrane. Taborišče Flossenbürg ni sanatorij, mi je dejal neki kapo, tu sta le dve poti: dokler lahko delaš, dobiš svoj skromen obrok hrane, da vsaj za silo vzdržiš, če obnemoreš, greš tja dol; pokazal mi je proti krematoriju.

Iz tega taborišča, stotisočkrat prekletega kraja, je odšlo 19. aprila okoli 16.000 zapornikov na pot v neznan in to v štirih kolonah v presledkih nekaj ur. Zadnja kolona, v kateri nas je bilo precej Slovencev, od teh štirje iz jesenjske občine, je odšla iz taborišča ob 16. uri. Težki in naporni so bili ti dnevi. Ob poti so ležali mrtvi tovariši iz kolon, ki so šle pred nami. Kot sem že navedel, je bil vsakdo ustrelen, ki ni mogel nadaljevati poti. Dokazano je, da je bilo v štirih dnevih umorjenih okoli 4.000 zapornikov iz tega taborišča, med njimi tudi zaporniki naše narodnosti.

Zadnjo noč smo preživeli v nekem gozdičku nedaleč od vasi Weterfeld, kadih osem kilometrov od mesta Cham. Z Janezom Makovcem iz Rateč sva se stiskala skupaj, pokrita z mokro odejo, da bi se vsaj za silo ubranila dežja in mraza. Toda tudi to slabo odejo nama je marsikdo skušal vzeti, saj večina odevi sploh ni imela; bila je pač borba za življenjski obstoj. Z Janezom sva premišljevala, kaj nam bo prinesel naslednji dan. Bova lahko še vzdržala, ali pa bova tudi midva podlegla, kakor so mnogi najini znanci. Janez se je spominjal svoje stare matere, sestre in brata Lojzeta, s katerim smo bili skupaj pred dvema letoma transportirani iz Begunj v Dachau. Prišel je za nama v Flossenbürg, a so ga kmalu poslali drugam, od koder se ni več vrnil. Sam sem premišljeval o svoji družini, kako je z ženo in hčerkico, sta še doma ali so ju izselili, kajti že dolgo nisem imel nobenega sporočila. Spomnil sem se brata Franja, s katerim sem bil skupaj le nekaj dni, preden so me aretirali gestapovci 4. aprila 1943. Bil je takrat partizan v Črnem vrhu nad Jesenicami. Mislim sem tudi na brata Jožeta, za katerega sem zvedel, da je prišel za menoj v Dachau. Kaj je z njima, kaj s prijatelji in znanici? (Sele po vrnitvi domov sem zvedel, da je brat Franjo padel v začetku avgusta 1943 na Žirovskem vrhu, brat Jože pa je izgubil življenje v taborišču Mauthausen.) Misli so nama uhajale tudi k tovarišem in prijateljem, ki so v teh letih oslabele v Flossenbürgu in postali žrtve nacističnega nasilja.

Noč se je končno umaknila dnevu in dež je počasi prenehal padati in čudno – vse okoli nas je bilo nekako mirno, brez kričanja in preganjanja kot pretekle dneve. Od daleč se je slišalo gmenje topov in zdelo se nam je, da se vedno bolj približuje. Naši stražniki so postajali nervozni in se nestrpno prestopali sem in tja, nam pa se je vračalo upanje na končno osvoboditev. Nekdo izmed naših rojakov je s trudom prižgal boren ogenj, da bi si pogrel premle ude. Drugi smo mu pomagali in kmalu je zagorel kar velik ogenj, da smo se okoli njega greti in sušili. Čudno se nam je zdelo, da naši oboroženi spremljevalci tega ne prepovedo in da to mirno gledajo. Na cesti pod nami se je ustavil avto in iz njega je stopil nemški višji oficir in se nekaj časa pogovarjal s

komandantom našega transporta in se oziral proti nam. Zaradi tega smo bili seveda zelo nemirni in negotovi, saj smo se upravičeno bali, da nas bodo tu pokončili. Avto je odpeljal, a za njim so prihajali drugi, vsi v smeri proti mestu Cham. Sledile so tudi konjske in celo volovske vprege. Na cesti smo videli tudi debelo žensko v esesovski uniformi, ki je nesla težka kovčka. Franc Koman, ki še ni popolnoma izgubil humorja, je dejal, da bi najraje stopil za njo in ji dal krepko brco v zadnjico, da bi za vse življenje pomnila okostnjake iz koncentracijskih taborišč.

Težko je govoriti o občutkih v trenutkih, ko smo opazili, da so se stražarji nenadoma porazgubili. Nihče ni vedel, koga objema. Rus je objemal Francoza, Slovenec Čeha in Poljaka, ta zopet Španca ali Italijana, vse se je pomešalo in objemalo. Pesem, ki je nismo peli, je bila v naših srih, pesem svobode in rešitve pred smrtjo. Skupina Slovencev nas je do večera ostala v bližini tega kraja. Proti večeru pa smo šli na bližnjo kmetijo, kjer nam je gospodar dal prostor v gospodarskem splotju in nam prinesel tudi vsakemu skodelico mleka in kos kruha. Zjutraj nas je povabil v kuhinjo in nam pripravil kavo, krompir in kruh.

APRIL, MESEC SPOMINOV

Letos, ko praznujemo 35 let zmage nad fašizmom in obenem obletnico vrnitve s pregnanstva v domovino, se nam misli vračajo v čase, ko delovni ljudje niso imeli nikakršnih pravic, ko je našo zemljo še pred vojno zasuznjala dinastija in pozneje fašistični in Hitlerjevi zavojalci. V čas, ko se je naše ljudstvo za ceno največjih žrtv odločilo za narodnoosvobodilni boj in socialistično revolucijo.

APRIL 1941

Lepo je cvetela pomlad, saj je bil april. Vse je žarelo od rdečega resja, vse trate so bile postlane s pomladskimi cveticami. Sončni žarki so poljubljali zemljo in topili zadnji sneg po hribih. Toda mi tega takrat nismo občutili. Pridrveli so črni oblaki in vse to zagnili. Nismo se veselili te pomladi, kajti z njo je prišlo nekaj groznega.

Prav v tem času so pridrvele v deželo Hitlerjeve horde in začele s svojo kulturo. Hoteli so pač postati gospodarji vsega sveta, uresničiti so hoteli svoje geslo »Deutschland über alles, über alles in der Welt!« S tem ciljem so prišli tudi v našo domovino. Toda naše ljudstvo je pod vodstvom svoje komunistične partije reklo ne in pričelo neenak, toda zmagoviti boj proti okupatorju. Ko ni vse šlo po okupatorjevi zamisli, je pričel z represalijami, moril in preganjal je ljudi v razna taborišča. Malo jih je, so si mislili in jih bomo kaj kmalu izrebeli. Toda pošteno so se opekli: »Tam, kjer je pravica, tam je zmaga«.

17. in 18. april 1942

Bilo je pred 38 leti, 17. aprila 1942 je roka pravice prekinila izdajalsko in hlapčevsko delo nemškutarju in takratnemu jesenjskemu županu Karlu Lukmanu in zloglasnemu klečplazcu Andreju Jaklju s Koroške Bele. Ta dogodek je nemško svojat v našem železarskem revirju docela razsrdil, zato so s podvojenimi močmi zagnali svoj divji krik ter začeli s terorjem proti miroljubnemu slovenskemu ljudstvu. Dogodki v tistih dneh so ostali nepozabni. Stotine Jeseničanov je v strahu in grozi sledilo dogodkom, ki so se v naglici vrstili. Kdorkoli je preživel tiste črne dni, ki bodo ostali trajno zapisani v knjigi zgodovine jesenjskega delavstva, se spominja stoterih rdečih letakov z imeni padlih talcev, z imeni žrtve, ki jih je dalo naše ljudstvo že v prvem letu krvave morije. Z brezsrčnim streljanjem talcev, poštenih in miroljubnih Jeseničanov, pa se maščevalnost jesenjskih gestapovcev še ni končala. Nemška svojat ne pozna meja v preganjanju, zato se je spomnila množičnega izseljevanja v razna koncentracijska in izseljeniška taborišča, od koder se je bilo težko vrniti v domovino.

RDEČI LETAKI

Vsi starejši se še dobro spominjamo tistih aprilskih dni leta 1942. Ogromni rdeči letaki so objavili smrtno obsodbo 50 mož in fantov, ki so dali svoja življenja zaradi krutega maščevanja gestapovcev nad kaznijo, ki je zadel izdajalca Lukmana in Jaklja.

Toda to še ni bilo dovolj. Še isti dan se je v popoldanskih urah začela

V kuhinji smo našli v postelji dva naša znanca Rusa, ki sta se nasilno vselila in zahtevala vse, kar sta si želela. »Duraki« Slovinci, sta nam govorila, ali si ne znate sami vzeti, ne pa da prosite ljudi, ki so nam storili toliko gorja.

Ze drugi dan po osvoboditvi smo se slovenski rojaki podali v mestece Roding ob reki Regen, kjer smo zasedli večje prazno poslopje, kjer so bili pred tem uradi gestapa in drugih organov. Stavbo smo očistili in Amerikanci, ki so nas večkrat obiskali, so nas v njej pustili, sicer bi morali v barake izven mesta. Janez Makovec je sešel iz raznih kosov blaga slovensko zastavo in obesili smo jo na okno. Veseli smo bili, ko smo videli, kako jo opazujejo domačini in tudi Amerikanci, saj je bila to prva zastava druge narodnosti v tem kraju.

Hrepenenje po domu je bilo le prehudo in komaj smo si nekoliko opomogli, smo se podali na pot proti Salzburgu, ki pa je bil oddaljen 300 km. Amerikanci so nam sicer obljubljali, da nas bodo odpeljali, toda nismo mogli več strpeti. S težavo smo »požirali« te kilometre, a končno smo le dospeli v Salzburg, kjer smo pa morali spet dolgo čakati, da so nas končno 4. julija odpeljali z vlakom proti domu. Na Jesenice smo prišli v popoldanskih urah naslednjega dne. V Področici smo srečali Jeseničana partizana in ta mi je povedal, da je prejšnji dan srečal mojo ženo in hčerkico. Tako sem po dolgem času zvedel, da sta doma.

Se ena prenočitev v Kranju in naslednje jutro smo dobili nekateri odpustnico in se podali proti domu. Skupaj smo odšli: Janez Makovec, Vinko Kavalar, Milan Medja in jaz. Svoboda, beseda, ki ne more biti nikdar pozabljena. Srečko Sorli

SMRDLJIVI DIM IZ SMETIŠČA MOTI PREBIVALCE NA PLAVŽU

Na Jesenicah si prizadevamo, da bi odpravili zaprašenost mesta. V teh prizadevanjih smo kar uspešni, saj ni več dima, ki so ga povzročale železniške lokomotive. Z napeljavo toplovoda je bilo odpravljenih veliko kurišč, ki so onesnaževala okolje. V Železarni so ukinili plinske generatore, v katerih je na dan zgorelo nad 30 vagonov premoga, sedaj pa se pripravljajo na montažo odpravevalnih naprav v elektrojeklarni. Z uporabo zemeljskega plina je bilo ukinjenih precej kurišč z mazutom in še bi lahko naštevali.

Kljub velikim naporom, da se odpravijo stari zaprašenosti in onesnaževalci zraka, pa zelo počasi, lahko bi rekli prepočasi, iščemo novo odlagališče smeti. Te se namreč kljub prizadevanjem delavcev komunalnega podjetja Kovinar na sedanjem odlagališču med koroško železniško progo in Savo kar naprej same od sebe vžigajo. Delavci, ki tam delajo,

jih z buldožerjem sicer zasipajo, a to nič ne pomaga. Smeti gore in dim neznanega vonja se širi na vse strani. Nekaj časa proti Jesenicam, ko se veter obrne, pa proti Hrušici. Največ tega smrada so deležni prebivalci Plavža in Hrušice.

Novi prostor za odlagališče smeti iščejo. To delo je občina poverila organizaciji SMELT iz Ljubljane. Pred časom je bilo za to predvidenih pet rešitev, sedaj pa je zadeva nekam utihnila, prebivalci pa se iz dneva v dan bolj razburjajo, kar je razumljivo, saj bi brez smrada, ki prihaja iz sedanjega smetišča, živeli na boljšem zraku, kot je bil svojčas na Jesenicah, posebno ob železniški postaji. Nujno je, da se zadeva čimprej premakne. Če že ne morejo najti nove lokacije, naj bi na smeti dovažali vsaj odkopni material, da bi zadušili ogenj, ki nastaja ob samovžigu smeti.

B.

VABILO NA PROSLAVO DNEVA INVALIDOV

DRUŠTVO INVALIDOV JESENICE vabi invalide in občane na proslavo v počastitev mednarodnega dneva invalidov, ki ga letos praznujemo pod geslom: REHABILITACIJA INVALIDOV – DOLŽNOST IN PRAVICA.

Proslava bo v soboto, 19. aprila, ob 17. uri v delavskem domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku.

Kulturni program bodo izvajali:

- pihalni orkester Jeseniški železarji pod vodstvom Ivana Knifca,
- Vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica – Breznica pod vodstvom Marjana Jemca,
- kulturna skupina pri DU Javornik – Koroška Bela pod vodstvom tov. Peternele,
- recitatorji OŠ Karavanski kurirji NOV Kor. Bela pod vodstvom tov. Malenškove.

Vljudno vabljeni

JESENIŠKIM PEVKAM BRONASTA PLAKETA MESTA MARIBOR

V petek, 11. aprila, dopoldne je bila v prostorih železniške postaje Jesenice proslava v počastitev 15. aprila, dneva železničarjev in 60-letnice stavke železničarskih delavcev na Zaloški cesti v Ljubljani. Zbranim udeležencem proslave, med njimi so bili jesenjski železničarski delavci in predstavniki družbenopolitičnih organizacij, je spregovoril Franc Jerala, ki je poudaril pomen praznovanja dneva železničarjev, obširno pa je spregovoril predvsem o revolucionarnosti železniških delavcev pred šestdesetimi leti in o stavki na Zaloški cesti, kjer je bil upor železničarjev zdušen, v krvi pa je obležalo 13 nedolžnih žrtve, med njimi petletna deklica.

Na proslavi so potem podelili srebrne in bronaste značke jesenjskim železničarjem, ki so zvesti svoji organizaciji dvajset oziroma deset let.

V kulturnem programu je na proslavi nastopil pevski zbor in recitatorji osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice. Ob tej priložnosti so tudi odprli razstavo fotografij fotoreporterja Miška Kranjca z naslovom Naše proge.

V torek, 15. aprila, so se jesenjski železničarji udeležili tudi osrednje proslave ob 60-letnici stavke, ki je bila na Zaloški cesti v Ljubljani.

J. R.

ZELO AKTIVNE ŽENSKÉ NA PLAVŽU

Ženske v krajevni skupnosti Plavž so zelo delavne in aktivne tudi na družbenopolitičnem področju. Združujejo se v sekciji za družbeno aktivnost žensk pri krajevni konferenci SZDL, v okviru katere imajo vsak prvi ponedeljek ob 18. uri sestanek, in sicer v prostorih nove osnovne šole Tone Cufar na Plavžu. Tu se dogovarjajo o delu in posameznih akcijah. Vsak drugi ponedeljek ob istem času in v istem prostoru pa imajo krožek ročnih del, kjer si z nasveti pomagajo pri izdelavi različnih izdelkov.

Že sedaj se načrtno pripravljajo, da bodo v jeseni na več krajih pri-

pravile razstavo svojih izdelkov. Poleg tega pet do šest ženske stalno vodi krožek ročnih del za učence in učence osnovne šole Tone Cufar. Poleg tega opravljajo tudi zelo humano delo, saj nudijo pomoč obolelim in tistim, ki zaidejo v stiske ali težave.

Ženske so vključene tudi v delo potrošniških svetov, kjer pa žal ni bilo pravih uspehov. V zadnjem obdobju so se največ ukvarjale z vzroki za pomanjkanje pralnega praška in podobnim. Ženske na Plavžu so se tudi obvezale, da bodo pobrale članarino SZDL.

Aktivno delujejo tudi v okviru gibanja ljudskega odpora in družbene samozastite. Dve od njih sta stalno zadolženi, da spremljata naloge s tega področja. Aktivno in uspešno so bile vključene v lanskolletno akcijo »nič nas ne sme presesteti«. Pripravljajo se tudi na poučni izlet po Sloveniji.

B.

Del udeleženk na seji sekcije za družbeno aktivnost žensk na Plavžu (Foto B. Blenkuš)

DELAVSKI DOM – NAŠ DOLG IN NAŠA OBVEZA

V Glasu sem 5. septembra 1978 objavil sestavek pod naslovom: Delavski dom – jeseniški spomenik revolucije. V Železaru pa se je oglasilo tudi več nekdanjih članov Svobode in predvojnih sindikalnih delavcev, med njimi z najtehtnejšimi pojasnili in upravičenimi pripombami Vencelj Perko, predvojni komunist, Svobodaš in delavski zaupnik.

Zakaj se oglašam ponovno?

Borci NOV smo bili prvi, ki smo že leta 1941 sprejeli izkušnje predvojnih revolucionarjev, se z njimi z ramom ob rami borili, a žal je tako malo ostalo živih, da bi z njimi nadaljevali povojno izgradnjo in z njihovimi izkušnjami premagovali težave, ki so nas ovirale pri izgradnji nove in svobodne Jugoslavije.

V povojnem času smo bili zopet borci NOV med prvimi, ki smo v svoj program zapisali, da je ena od prvih in najpomembnejših nalog ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij. Tako smo stalno vključevali med svoje naloge tudi ohranitev spomenikov, ki pričajo o pomembnih dogodkih revolucionarnega delavskega gibanja med obema vojnima, kajti brez tega ne bi bilo narodno-osvobodilne borbe in zmagovite socialistične revolucije.

Po vsem tem, kar je bilo o vlogi Delavskega doma na Jesenicah v lanskem letu napisanega, ni dvomov, da smo dolžni izreči dovolj odločne besede in sprejeti tudi temu primerne odločitve o nadaljnji vlogi (ne usodi) Delavskega doma.

Nekatere posameznike so predstavniki Železarne in občinskega komiteja ZKS Jesenice že obvestili o idejah in zamislih, kako naj bi se ta objekt – spomenik rešil in vključil v gradnjo, ki je na tem območju predvidena. Mogoče s temi idejami nismo bili vsi povsem zadovoljni. Morda so bile premalo prepričljive.

Sirša javnost še do danes ni dobila odgovora tistih, ki so jim bili ti sestavki namenjeni in ki bi bili tudi prvi poklicani pokazati vso skrb in zaskrbljenost za stanje tega objekta.

Letos se bomo spominjali 35-letnice osvoboditve. To so najlepši trenutki, ki so posebno vsem, ki smo kakorkoli sodelovali v tej težki in neenaki borbi, najdražji. Do danes je minilo že polnih 35 let in tudi v tem obdobju se je zvrstilo mnogo pomembnih dogodkov, ki predstavljajo za povojni razvoj naše domovine in naše občine velike revolucionarne dosežke – in sklepi v zvezi s temi prelomnimi obdobji so bili sprejeti prav v prostorih Delavskega doma.

Tudi v tem obdobju bo našel zgodovinar – kronist dovolj gradiva za dodatno obogatitev vloge tega pomembnega spomenika.

Hvalevredna je pobuda družbenopolitičnih organizacij krajevnega skupnosti Sava, ki so se odločile, da bodo svoj krajevni praznik obeležile po enem najpomembnejših revolucionarnih dogodkov – veliki stavki železarjev v juliju 1935. Od tega revolucionarnega dogodka, ko je tako veličastno manifestirala delavska enotnost, nas loči že 45 let. Prav vsi znani revolucionarji in komunisti, ki so se takrat še posebno izkazali, so bili leta 1941 med prvimi ilegalci – partizani na Mežakliji in pod Stolom in so prvi prijeli za orožje. Vse to pa se je rojevalo v Delavskem domu.

O tem, kakšno vlogo naj bi namečili v bodoče Delavskemu domu, je najbrž dovolj idej, predlogov in možnosti za čimhitrejšo rešitev. Kljub zelo resnim opozorilom o stabilizacijskih prizadevanjih, za kar smo nedvomno borci prvi, ne moremo v tem primeru odlašati s takojšnjim dogovarjanjem in opredeljevanjem vloge doma, saj gre za spomenik, na katerega smo lahko vsi ponosni.

Tu so družbenopolitične organizacije Železarne, delavsko prosvetno društvo Svoboda Tone Čufar, ki je nadaljevalec del svojih velikih učiteljev in vzornikov in z vso svojo dejavnostjo krajevna skupnost Sava. Vsi ti bi lahko našli dovolj pro-

stora za svoje dejavnosti v tem domu. Tudi muzejski prikaz zgodovine in vloge tega doma bi tu moral najti svoj prostor.

Ko se bomo pripravljali ob letošnji 35-letnici osvoboditve na praznovanje 1. maja, našega velikega delavskega praznika, naj bi bilo eno od gesel: »Vso skrb najpomembnejšemu revolucionarnemu spomeniku – DELAVSKEMU DOMU NA JESENICAH«.

Slovenko

JESENIŠKI FILMSKI FESTIVAL

Na Jesenicah se bo od 18. do 20. aprila letos odvijal že deveti mednarodni festival amaterskega filma, s katerim bodo proslavili tudi 15-letnico obstoja filmske skupine Odeon z Jesenic in 35-letnico osvoboditve. Organizator festivala je tudi tokrat filmska skupina Odeon, z nagradami pa bodo poleg jeseniške železarne prireditve podprle tudi ostale organizacije združenega dela. Svečana otvoritev festivala se bo pričela v petek, 18. aprila, ob 19. uri v dvorani delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku.

Celoten program festivalnih dni pa bo izgedal takole. V petek, 18. aprila, ob 16. uri popoldne bodo predvajali izbrane filme, ob 19. uri istega dne pa bo svečana otvoritev in projekcija izbranih filmov. V soboto, 19. aprila, bo ob 19.30 podelitev nagrad in projekcija nagrajenih filmov. V nedeljo, 20. aprila, bodo ob 10. uri dopoldne predvajali izbrane filme in svečano zaključili festival. Celoten festival bo potekal v dvorani delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku.

Na razpis je prišlo preko sto filmov iz Avstrije, Češkoslovaške, Španije, Zahodne Nemčije in Jugoslavije, in sicer: pet filmov s planinsko tematiko, dvanajst animiranih, trideset žanrskih, petindvajset igranih in sedemindvajset dokumentarnih filmov.

Iz te številne filmske bere je žirija izbrala za predvajanje petdeset filmov in med njimi nagradila naslednje filme: za planinski film sta bili podeljeni dve bronasti plaketi Triglav, in sicer za film Vzpon, avtorjev Stanka Ciglerja in Heli Podgorška iz Koroškega kino kluba Prevalje ter za film Po kozorogovih stezah, avtorja Jožeta Jeroma, Mini-film Ljubljana. Pri animiranem filmu sta dobila zlati plaketi Železar film Blaznica, avtor Jaka Bregar, DPD Svoboda Bežigrad Ljubljana ter film Prijateljstvo v nesreči, avtor Jože Jerom, Mini-film Ljubljana.

IX. mednarodni festival
amaterskega filma

Jesenice, 18., 19., in 20. aprila 1980

Pri žanrskemu filmu je prvo nagrado dobil film Decorum est, avtorja Alfreda Vogta, Film klub 8/16 Aachen Nemčija. Pri igranem filmu je prvo nagrado dobil Rolf Mandolesi iz Italije za film L'attesa. Pri dokumentarnem filmu prva nagrada ni bila podeljena, drugo na-

Jeseniška razglednica (IK)

grado pa je dobil Jaka Bregar, DPD Svoboda Bežigrad Ljubljana, za film Utrip.

Podeljene so bile tudi avtorske nagrade, in sicer je zlato plaketo za idejo dobil Branko Alt, filmska skupina Odeon z Jesenic, za idejo v filmu Randevu, zlato plaketo za režijo je prejel Iztok Trevnj, filmski klub Tomo Križnar Tržič, za režijo v filmu Cooming soon, zlato plaketo za kamero je dobil Dušan Ivanišin, kino-klub Maribor za filmske posnetke v filmu Monolog. Podeljena je pa bila tudi zlata plaketa za montažo v filmu Decorum est, avtorja Alfreda Vogta iz Film kluba 8/16 Aachen in Nemčije. Poleg teh nagrad so bile avtorjem filmov podeljene še razne druge nagrade in pohvale.

To so le kratki izvlečki iz ocenjevalne listine, na festivalu pa bomo videli nekaj kvalitetnih filmov, ki se lahko kosajo s profesionalnimi.

Železarske Jesenice bodo tako zopet tri dni gostitelj festivala, ki dobiva priznanje že izven meja Jugoslavije.

A. Kerštan

MIHA DALLA VALLE IN BOJAN KOVAČIČ RAZSTAVLJATA V RADOVLJICI

Pretekli petek so v Šivčevi hiši v Radovljici odprli likovno razstavo dveh mladih slovenskih slikarjev – Miha Dalla Valleja in Bojana Kovačiča. Skupnost obeh mladih slikarjev je, prvi je rojen na Jesenicah, drugi pa v Sežani, da sta končala Akademijo lepih umetnosti Brera v Milanu in da sta doslej že zelo veliko razstavljala samostojno in na skupinskih razstavah.

Dalla Valle se je v Radovljici že predstavil s samostojno razstavo, Bojan Kovačič pa se predstavlja prvič. Slike prvega predstavljajo kolaži in abstraktne kompozicije, drugega pa grafični listi oz. jedkanice. Umetnostna zgodovinarica Maruša Avguštin pravi, da Miha Dalla Valle na prvem mestu opazuje in ocenjuje zunanji svet, Bojan Kovačič pa se je v svojih delih spopadel z njim.

Njuna razstava v Radovljici bo odprta do 21. aprila.

TEKMOVANJE ČLANOV TURISTIČNIH PODMLADKOV

Turistična zveza Slovenije se je pri delovanju turističnih podmladkov na šolah letos povezala s Pionirskim listom. V 26. številki Pionirskega lista je uredništvo opozorilo na slikovno nagradno igro v tem glasilu in povabilo vse člane podmladkov, da se aktivno vključijo vanjo.

S Pionirskim listom so se dogovorili, da se v igro lahko vključijo vsi člani podmladkov, tudi če niso naročeni na ta list. Na dopisnici, na kateri pošiljajo rešitve, morajo poleg svojega naslova napisati še ime podmladka, katerega člani so. Kot je v navodilih sporočeno, bo ob zaključku akcije nagradno žrebanje, posebej pa bo nagrajen podmladek, ki bo poslal največ odgovorov. Za nagrado bo dobil knjigo dr. Matjaža Kmecla Zakladi Slovenije.

Na razpis je vse mentorje opozorila tudi komisija za turistični podmladek pri gorenjski turistični zvezi in pozvala, da se v to vzgojno tekmovanje vključijo čimveč članov. Tako si bodo izpopolnjevali svoje znanje ter povečali zanimanje za turizem in našo deželo.

B.

OBŠIRNO O VZGOJNOVARSTVENI PROBLEMATIKI

V ponedeljek, 7. aprila, je bila na Jesenicah razširjena seja sveta za vzgojo, izobraževanje, kulturo in telesno kulturo pri občinski konferenci socialistične zveze Jesenice, na kateri so govorili o problematiki vzgojnovarstvene dejavnosti, izvajanju zakona o vzgoji in varstvu predšolskih otrok ter organiziranosti vzgojnovarstvene dejavnosti na območju mesta Jesenice.

Več let je bilo v jeseniški občini v vzgojnovarstvenih ustanovah premalo prostora za vse številne malčke, ki potrebujejo organizirano vzgojo in varstvo. Letos bo prvič prostora dovolj, saj kapacitete presega ugotovljene potrebe. Tako namreč kažejo rezultati vpisa v vrtec na območju mesta Jesenice. Razlogov za to, da starši otrok niso vpisovali v vrtec, je verjetno več, med njimi pa vsekakor velja omeniti neosveščenost staršev o potrebnosti take vzgoje v širšem kolektivu ter ne nazadnje tudi cena, ki jo prispevajo starši.

otrok, praktično vse. Se posebej je to pomembno za male šolarje, saj v občini ugotavljajo, da se starši predvsem zadovoljujejo s skrajšano malo šolo – 120 urno, medtem ko imajo otroci, ki so vključeni v redno vzgojnovarstveno dejavnost, precej daljšo malo šolo. Potrebno je izenačiti začetne možnosti otrok pred vstopom v osnovno šolo.

Prav tako so podprli predlog, da je potrebno znižati prispevek staršev pri mesečni oskrbnini in predlagali, naj bi razmerje med starši in skupnostjo otroškega varstva znašalo 40–60 odstotkov. Vendar skupnost

Novi vrtički ob Savi Dolinki (Foto B. Blenkuš)

Ob tem velja opozoriti, da je prispevna stopnja za otroško varstvo v jeseniški občini med najnižjimi na Gorenjskem in da so v občini iz sredstev, ki so namenjena predvsem za osnovno vzgojnovarstveno dejavnost, financirali tudi investicije. Tako so usposobili vrtec v Ratečah. Kranjski gori, na Koroški Beli in sofinancirali adaptacijo vrtca Julka Pibernik. Zato je bil doslej tudi prispevek staršev pri oskrbnini tako velik, lani je znašal prispevek staršev 54 %, družbe pa 46 %.

Letos bo dokončan tudi vrtec v šolskem centru na Plavžu, kjer bo prostora za štiri skupine dojenčkov in 11 skupin ostalih predšolskih otrok. To je seveda povezano tudi z zaposlitvijo novih delavcev, nova investicija pa prinaša tudi druge stroške.

V občini se zavedajo, da igralnice ne smejo ostati prazne, saj bi bil to edinstven primer v Sloveniji. Zato so na razširjeni seji sveta sprejeli tudi več sklepov. Tako bodo s to problematiko in stališči seznanili družbenopolitične organizacije in pristojni organ skupščine občine, ki naj bi kompleksno obravnavali sedanjo problematiko in usmeritev predšolske vzgoje v naslednjem obdobju. O tem naj bi spregovorili na seji predsedstva občinske konference socialistične zveze, tam pa naj bi se tudi odločili, ali naj o tem širše spregovorijo tudi na problemski konferenci. Če bo utemeljena potreba za spremembo prispevne stopnje, bodo o tem spregovorili tudi na sejah skupščine skupnosti otroškega varstva in zbora združenega dela skupščine občine.

Ob načrtovanju razvoja vzgojnovarstvene dejavnosti v občini je potrebno zagotoviti pogoje, v katerih bo možno slediti smernicam 8. kongresa Zveze komunistov Slovenije, zakonu o vzgoji in varstvu predšolskih otrok in vzgojnemu programu. Prav tako si bo potrebno prizadevati, da zajamejo v organizirano predšolsko vzgojo čimveč

otroškega varstva sredstev za to nima in bo potrebno o tem širše spregovoriti. Prav tako naj bi pri skupnosti otroškega varstva zagotovili dodatna sredstva za amortizacijo, ki naj se ne všteto v ekonomsko ceno. Pri skupnosti otroškega varstva naj se tudi sistemsko uredi metodologija financiranja. Prav tako naj bi za izboljšanje kvalitete dela v vzgojnovarstvenih enotah in za izboljšanje zdravstvenih pogojev prešli na predpisane pedagoške in zdravstvene normative, za kar je sedaj res priložnost.

Sprejeli so tudi sklep, naj bi v skladu z zakonom organizirali celotno pripravo otrok na šolo, oziroma povečali obseg priprave za tiste otroke, ki niso v dnevnem varstvu. V občinskem merilu naj bi tudi sprejeli enotno politiko v zvezi z brezplačnim programom priprave na osnovno šolo.

Pri skupnosti otroškega varstva Jesenice naj bi takoj začeli z načrtno kadrovsko politiko in razširili stipendiranje.

Za izhod iz trenutno težke kadrovske problematike naj bi poiskali dodatne družbene vire za pridobitev stanovanj.

Na osnovi prikazane problematike v zvezi z novo enoto v šolskem centru na Plavžu naj bi napolnili kapacitete, ki bodo na razpolago. Poleg tega naj bi zaradi povečanja obsega dela pripravili predlog dokumentacije in osnutka aktov o organiziranosti vzgojnovarstvene organizacije Jesenice kot enovite delovne organizacije, postopkov za izločitev te temeljne organizacije iz delovne organizacije Vzgojnoizobraževalni zavod Jesenice in vzgojnovarstvene enote Cilka Zupančič na Koroški Beli iz sestava osnovne šole na Koroški Beli. Ta predlog naj bi pripravila posebna delovna skupina, upoštevala pa naj bi, da se v bodoče v to delovno organizacijo lahko vključijo tudi ostale vzgojnovarstvene enote, ki sedaj delujejo v okviru šol.

Rk

Jeseniška idila (Foto B. Blenkuš)

JESENIŠKIM PEVKAM BRON

Letos mineva deset let, odkar so se v Mariboru prvič zbrali najboljši slovenski pevski zbori na prireditvi NAŠA PESEM. Verjetno ni potrebno poudariti, da nobena kulturna dejavnost nima tako širokega kroga prijateljev in ni sprejeta s tako odprtim srcem, kot prav ljudska, borbena in umetna pesem. Vsem nam je nenadomestljiva, zato nas spremlja skozi vse življenje.

Ženski pevski zbor Jesenice se je letos ponovno prijavil na to tradicionalno prireditev in dosegel 74,5 % točk in s tem bronasto plaketo mesta Maribor.

Na tekmovanju se je pomerilo 28 najboljših pevskih zborov Slovenije. Ocenjevalno žirijo so sestavljali: predsednik Samo Hubad, dirigent, Janez Bole, profesor, Jože Fürst, dirigent, Radovan Gobec, skladatelj (vsi iz Ljubljane), Darinka Matić-Marovič, dirigent iz Beograda, Italo Mintiglio, dirigent iz Gorice (Italija)

in Eva Novšak-Houška, profesorica iz Ljubljane.

Ocenjevalni elementi so bili: interpretacija in umetniški vtis, intonacija, zvok in izvajalska zahtevnost skladbe.

Zbor, ki je dosegel nad 70 % točk, je prejel bronasto, nad 80 % točk srebrno in nad 90 % točk Zlato plaketo mesta Maribor. Ostali, ki niso dosegli 70 % ocenjevalnih točk, so prejeli priznanje za sodelovanje na tej tradicionalni prireditvi.

Od 28 pevskih zborov so trije mešani zbori prejeli zlato, štirje mešani in štirje moški srebrno ter dva mešana, devet moških in dva ženska bronasto plaketo mesta Maribor.

V Sloveniji deluje nad 800 različnih pevskih zborov in že sama uvrstitev na tekmovanje je priznanje zboru.

Mel

GRADBENA POSOJILA ZA LETO 1980

Odbor za stanovanjska vprašanja je na seji 7. aprila razpravljal o prosilcih za gradbena posojila.

Na osnovi prošnje, poročila strokovne komisije in po lastni presoji je sodelavcem-prosilcem odobril višino za nakup stanovanja, novogradnjo ali nadomestno gradnjo do višine 150.000. — din ali za adaptacijo do višine 60.000. — din.

Tistim delavcem, ki so v preteklih letih prosili za gradbeno posojilo in ga niso dobili do limita, je odbor na ponovno prošnjo odobril posojilo do višine limita v tistem letu, ko so prvič prosili za stanovanjsko posojilo.

Odbor javno objavlja prosilce in višino odobrenega posojila. V kolikor menijo sodelavci, da kdo od prosilcev ni upravičen do posojila, naj to javijo na oddelek za družbeni standard v roku 14 dni po objavi. Poznejših pritožb odbor ne bo obravnaval.

Oddelek za družbeni standard

Tek. št.	Priimek in ime	TOZD-DS	Del. št.	Odobreno posojilo
1.	Andreuzzi Anton	Valj. bl. štekel	14982	60.000
2.	Arhar Francka	KO — FI	12551	150.000
3.	Arhar Stanko	KO — FI	30098	150.000
4.	Ažman Diana	SEO-TKR-NG	26792	150.000
5.	Ažman Emil	SEO-TKR-NG	81220	150.000
6.	Beg Marjan	SEO-TKR-NG	80023	60.000
7.	Benet Lovro	Livarna	24610	60.000
8.	Bertoncelj Ciril	KO — FI	31380	60.000
9.	Bezljaj Dragica	KSI	31478	150.000
10.	Bezljaj Drago	Vzdrževanje	31449	150.000
11.	Blatnik Jože	KSI	11879	10.000
12.	Bogataj Dragica	Remontne del.	26428	150.000
13.	Burja Anton	Vzdrževanje	25087	150.000
14.	Crnkovič Francka	Energetika	14847	150.000
15.	Černšek Metka	Remontne del.	26911	60.000
16.	Čop Anton	Valj. bl. štekel	26666	150.000
17.	Dolar Anton	Energetika	31008	150.000
18.	Drobnik Milka	Upokojenka	—	150.000
19.	Drolc Ivan	Upokojenec	—	150.000
20.	Erjavšek Bojan	KSI	31392	60.000
21.	Franc Lado	KSI	06283	40.000
22.	Franc Marjeta	KO — FI	21857	40.000
23.	Georgieva Bufka	SEO-TKR-NG	31742	150.000
24.	Georgiev Stojan	Jeklarna	21614	150.000
25.	Grelja Leopold	Elektrode	03296	60.000
26.	Gruden Ivanka	KSI	32185	150.000
27.	Hajrihar Jože	Strojne del.	08416	60.000
28.	Hanžek Zdravko	KSI	26708	60.000
29.	Hožič Pavla	KO — FI	25705	150.000
30.	Hrihar Jože	Vzdrževanje	31832	150.000
31.	Hutar Zvone	Livarna	06988	60.000
32.	Jakopič Alfonz	Vzdrževanje	14688	150.000
33.	Jakopič Francka	KO — FI	80420	150.000
34.	Jakovac Nikola	Družbena prehr.	60444	150.000
35.	Jamar Anton	SEO-TKR-NG	29046	150.000
36.	Jamar Janez	HV Bela	81507	150.000
37.	Jesenko Ludvik	Transport	23832	60.000
38.	Junež Darinka	Profilarna	81235	150.000
39.	Junež Vinko	HV Jesenice	22905	80.000
40.	Jesenšek Albert	Energetika	05745	75.000
41.	Jesenšek Valentina	KO — FI	80624	50.000
42.	Kalan Miro	Transport	26609	10.000
43.	Kalan Tjaša	Vzdrževanje	81550	60.000
44.	Kaloper Božidar	KO — FI	31532	150.000
45.	Kanc Ana Marija	KSI	29934	60.000
46.	Kastelic Leopold	Vzdrževanje	25173	60.000
47.	Katnik Janez	SEO-TKR-NG	80199	35.000
48.	Kavčič Terezija	Strojne del.	10648	150.000
49.	Kavčič Tomaž	Valj. bl. štekel	81246	150.000
50.	Kerin Milan	Livarna	03891	150.000
51.	Klinar Danilo	SEO-TKR-NG	31073	60.000
52.	Klinar Vida	Upokojenka	—	60.000
53.	Kobljar Marjetka	SEO-TKR-NG	30755	150.000
54.	Kogoj Dušan	Strojne del.	31123	60.000
55.	Kogoj Janez	Profilarna	15153	150.000
56.	Kokalj Marija	Strojne del.	81216	150.000
57.	Kokalj Stanko	Strojne del.	10519	150.000
58.	Komic Jože	KSI	24211	20.000
59.	Koražija Alojz	HV Jesenice	23891	150.000
60.	Korošec Franc	Remontne del.	23683	150.000
61.	Kovačič Ivan	Jeklavlak	29793	150.000
62.	Kozelj Franc	Remontne del.	16929	150.000
63.	Kralj Justina	SEO-TKR-NG	81207	150.000
64.	Kramar Janez	KSI	21801	150.000
65.	Kravanja Jože	Upokojenec	—	60.000
66.	Kučina Ana	KO — FI	80894	150.000
67.	Kusterle Viktor	Željalna	27101	150.000
68.	Lapanja Friderik	Valj. deb. pl.	20011	150.000
69.	Lazarev Simo	Plavž	27569	60.000
70.	Leban Roman	Energetika	33119	150.000
71.	Legat Jože	HV Bela	24733	150.000
72.	Luznar Ignac	Remontne del.	20130	150.000
73.	Malej Stanko	Vzdrževanje	23320	70.000
74.	Markizeti Darko	Vzdrževanje	30122	60.000
75.	Markizeti Nevenka	Valj. ž. inpr.	30463	60.000
76.	Mavrič Avgust	Elektrode	20924	150.000
77.	Mestek Alojz	Vzdrževanje	11366	60.000
78.	Mikec Alojz	Jeklavlak	17741	150.000
79.	Mirtič Silvo	HV Jesenice	20977	30.000
80.	Muhar Peter	HV Bela	24758	40.000
81.	Noč Anton	Jeklavlak	25575	60.000
82.	Perko Anica	KO — FI	20640	60.000
83.	Podobnik Stanko	Livarna	09684	60.000
84.	Pogačnik Vinko	Žičarna	30632	150.000
85.	Polak Jože	Valj. bl. štekel	29456	60.000
86.	Polak Milan	Transport	09895	150.000
87.	Polak Milan	Elektrode	25232	60.000
88.	Potočnik Matevž	Energetika	32689	150.000
89.	Praprotnik Terezija	SEO-TKR-NG	81053	60.000
90.	Pretnar Anton	HV Jesenice	29717	150.000
91.	Pretnar Lovro	SEO-TKR-NG	16589	150.000
92.	Razpet Marija	Elektrode	07948	150.000
93.	Razpet Peter	KSI	17438	150.000
94.	Robič Drago	Livarna	03876	150.000
95.	Rozman Branka	HV Bela	24470	150.000
96.	Rožič Franc	Valj. bl. štekel	26151	150.000
97.	Sedej Vinko	Energetika	31156	60.000
98.	Skumavec Vinko	HV Bela	24042	70.000
99.	Smolnikar Anton	Transport	09643	150.000
100.	Smolnikar Marija	Vratni podboji	80489	150.000
101.	Soklič Dominik	Jeklarna	20304	60.000
102.	Soklič Kristina	KO — FI	80474	60.000
103.	Šrna Janez	HV Jesenice	15882	60.000
104.	Stare Jože	Remontne del.	20697	150.000
105.	Sterle Janez	Vzdrževanje	30073	60.000
106.	Svetina Franc	KSI	80927	60.000
107.	Svetlin Danilo	SEO-TKR-NG	81415	150.000
108.	Šega Dušan	Remontne del.	24686	60.000
109.	Šetinc Jožica	SEO-TKR-NG	80530	60.000
110.	Šimon Jože	Jeklarna	20750	70.000
111.	Šimon Jože	Energetika	30907	70.000
112.	Šori Cecilija	Žičarna	11057	25.000

113.	Štampelj Janko	Remontne del.	24522	150.000
114.	Štefančič Stane	SEO-TKR-NG	30915	150.000
115.	Tarman Albin	Upokojenec	—	60.000
116.	Teraž Franc	Valj. bl. štekel	18794	10.000
117.	Teraž Marjan	HV Jesenice	32952	60.000
118.	Trušnovc Nada	Valj. deb. pl.	81617	150.000
119.	Tušar Edvard	Remontne del.	11458	150.000
120.	Urh Janez	Transport	22508	150.000
121.	Vatovec Marija	HV Jesenice	28176	10.000
122.	Vavtar Anton	Plavž	03431	60.000
123.	Vidmar Angel	Jeklarna	17600	150.000
124.	Volontar Martin	Upokojenec	—	60.000
125.	Vrtančič Boris	Žičarna	30673	60.000
126.	Zakrajšek Vekoslav	Jeklarna	31957	150.000
127.	Zupan Anton	SEO-TKR-NG	29296	150.000
128.	Zupan Franc	Stroj. del.	02994	60.000
129.	Zupan Janez	Elektrode	22268	150.000
130.	Zupan Zdravko	Upokojenec	—	150.000
131.	Zupanc Janez	Remontne del.	10898	30.000
132.	Zupančič Francka	Remontne del.	13137	10.000
133.	Zupančič Jože	Jeklavlak	17231	15.000
134.	Zansky Branko	Stroj. del.	28345	60.000
135.	Zuber Albin	Transport	16922	50.000
136.	Zuber Marija	Elektrode	16770	50.000
137.	Zvagen Alojz	KSI	26419	60.000
138.	Ambrožič Stanko	Valj. ž. inpr.	07111	150.000
139.	Pajič Ramiz	Transport	32717	100.000
140.	Praprotnik Srečo	SEO-TKR-NG	81013	150.000
141.	Zunič Ivan	Valj. žice	21895	150.000
142.	Zunič Kata	Valj. bl. štekel	28295	150.000

ČLANOM DU JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela vabi svoje člane in ostale upokojence na občni zbor društva, ki bo v soboto, 26. aprila, ob 16. uri v prostorih doma DU Javornik, Cesta Otmarja Novaka 7.

PREBIVALCEM BOHINJSKE BELE IN OKOLICE

DPD Svoboda F. Prešeren Zirovnica — Breznica — moški vokalni oktet

vas vabi

v soboto, 19. aprila, ob 19.30 v kulturni dom na BOHINJSKI BELI na celovečerni koncert

VOKALNEGA OKTETA

Peli bodo narodne, umetne in partizanske pesmi.

OBVESTILO KINOLOŠKEGA DRUŠTVA BLED

Kinološko društvo Bled, komisija za prireditve, obvešča vse svoje člane in druge občane, ki imajo čistopasemske pse, stare najmanj devet mesecev, da bo ocenjevanje psov 27. aprila s pričetkom ob 8. uri na društvenem vežbališču v Lescah.

Lastniki psov se morajo zgledati na ocenjevanju najkasneje do 11. ure. Tega dne bodo ocenjevali pse pasme nemški ovčar in ostale službene pse, kot so: doberman, veliki šnavcer, nemški bokser in domače — avtohtone pasme, kot so: kraški ovčar, šarplaninec in hrvaški ovčar.

Vse pse ostalih pasem, zlasti majhne pasme, bodo ocenjevali na prvi zvezni razstavi v nedeljo 18. maja na prostoru gospodarskega razstavišča v Kranju.

Na ocenjevanje in na razstavo naj lastniki privedejo tudi pse, ki so bili samo enkrat ocenjeni. Za prvo ocenjevanje je treba plačati 120.00 din, za drugo 60.00 din, za razstavo pa je treba predhodno nakazati po položnici 200.00 din poleg posebne prijave.

Vsak lastnik bo lahko vplačal članarino društva za leto 1980 v višini 170.00 din. Na dan ocenjevanja boste lahko dobili tudi vse druge informacije.

DELA IN NALOGE VARNOSTNIKA

TOZD Tovarni promet Jesenice, Kidričeva 41 c objavlja prosta dela in naloge varnostnika s polnim delovnim časom za delo v popoldanskem oziroma nočnem času.

Prošnje pošljite na naslov VIATOR — TOZD Tovarni promet Jesenice, Kidričeva 41 c v roku 15 dni od objave.

SREČANJE OTROŠKIH IN MLADINSKIH ZBOROV »MLADINA POJE '80«

Zveza kulturnih organizacij Jesenice prireja v petek, 18. aprila, ob 18. uri v počastitev 70-letnice rojstva tovariša Edvarda Kardelja v gledališču Tone Čufar srečanje otroških in mladinskih zborov MLADINA POJE '80.

Zbori se bodo predstavili s naslednjimi skladbami:

Otroški zbor glasbene šole Jesenice, zborovodkinja Anita Baznik, pri klavirju Dejan Svetlin:

1. M. Voglar: Miške in mačke plešejo

2. M. Voglar: Marsovska

3. Narodna: Pleši, pleši črni kos

Pionirski zbor osnovne šole Tone Čufar, zborovodkinja Stanka Richter, pri klavirju Dejan Svetlin:

1. Ljudska: Jaz pa pojdem

2. G. F. Händel: Otožna

3. P. Šivic: Kurirček junak

Pionirski zbor osnovne šole Gorenjski odred Žirovnica, zborovodkinja Amalija Štern, harmonika Vojko Ukmar:

1. R. Gobec (N. Maurer): Titu

2. J. Bitenc: O lišički zvitorepki

3. N. N.: Ko si srečen

Pionirski zbor osnovne šole Tone Čufar, zborovodkinja Mira Mesarič, pri klavirju Dejan Svetlin:

1. S. Mihelič (Ljudska): Ptčja svatba

2. J. Jež (D. Sojer): Čmrlj

3. R. Gobec (G. Kolbič): Kolo mladosti

Pionirski zbor osnovne šole Gorenjski odred Žirovnica, zborovodkinja Amalija Štern, harmonika Vojko Ukmar:

1. N. N. (B. Čopić): Omladinka Mara

2. J. Kuhar (N. Maurer): Pionirska pesem

3. J. Bitenc: V novo pomlad

Pionirski zbor osnovne šole Prežihov Voranc, zborovodja Roman Ravnič, pri klavirju Maja Komel:

1. D. Švara (V. Jeraj): Kralj Matjaž

2. R. Simoniti (Marta): Uspavanka

3. R. Gobec (M. Vozlič): Postoj kurirček

Mladinski zbor osnovne šole Karavanški kurirji NOV, zborovodja Davorin Rostohar:

1. L. Knipper (S. Samec): Poljuško polje

2. C. Pregelj (narodna): Pojdam u Rute

3. S. Habe (V. Brest): Pionirji in pomlad

Mladinski zbor osnovne šole Tone Čufar, zborovodkinja Mira Mesarič:

1. A. Weingerl (narodna): Tribučko kolo

2. B. Arnič (F. Lakovič): Majniško vabilo

3. V. Mihelič (Z. Hudales): Tako ni cvetela še naša dežela

Mladinski zbor osnovne šole Prežihov Voranc, zborovodja Roman Ravnič:

1. M. Tomc (G. Strniša): Prepelica

2. J. Pribošič (M. Simoniti): Deček in muren

3. M. Burič: Crnogorska ustanička

KONCERT VENA IN MELITE DOLENC NA JESENICAH

Prvič smo ju slišali na glasbenem maratonu v počastitev 25. maja pred nekaj leti v Trzinu. Tam so se zbrali glasbeniki, pesniki in recitatorji z vse Gorenjske. Že takrat sta marsikomu najbolj ostala v spominu Melita in Veno Dolenc iz Trziča. S svojo glasbo, predvsem pa besedili, sta pomenila prijetno osvežitev v naši akustični glasbi.

Prvotna zasedba se je kmalu razširila in nastal je znani akustični ansambel Sedmina. Uspehi so se vrstili, pripeljali so jih do snemanja plošče, pa do sprememb v ansamblu... in sedaj spet nastopata kot duet.

Na Jesenicah smo ju pred dobrim letom že slišali, takrat kot srce ansambla Sedmina. V sredo, 2. aprila, pa sta se nam v jeseniški gimnaziji predstavila kot duet. Manjši razred je bil pravstni, da sta Melita in Veno ustvarila prijetno vzdušje, da sta poslušalce popeljala v svoj svet glasbe, prepleten s preteklostjo in sedanjostjo, resničen, pa vendar lep.

Veter — beli konj, Jutro, Svatba, Sovdaška, to so pesmi, ki ostanejo v spominu. Res, bil je koncert, kakršnih si še želimo.

... polna luna v sobo gleda, (v staro glavo kot pred leti, / dolge sence padajo / skozi okno prek telesa, / ki v zrcalu valovi, / ime na pragu sleče, / stegne roke in spozna, / ja za tisto sta potrebna dva / ... (iz Jutra)

Edi K.

Naša plavža (TK)

BENEDIK IN ŽAN ZMAGOVALCA PARALELNEGA SLALOMA

Z nedeljskim paralelnim slalomom na Sorški planini se je končala štiri in pol mesece dolga tekmovalna sezona alpskih smučarjev, ki so jo začeli že prvega decembra lani s preglednimi tekmami v Schladingu. V mednarodnem merilu je bil to prvi »boom« našega smučanja. Če bo tako šlo še naprej, pa je veliko vprašanje. Alpski smučarji nimajo primernih prog za treniranje, problem so prevozna sredstva, za nameček pa še odredba o parnih in neparnih omejitvah itd.

Tudi tokrat je bilo na Sorci vse odlično pripravljeno, pa tudi vreme je bilo lepo. Paralelni slalom je bil dokaj zahteven, kar sicer dela preglavice organizatorju, tekmovalcem, predvsem dobrih pa to ustreza, ker lažje premagajo slabše.

V paralelni slalom so se uvrstili po štirje najboljši v slovenskem pokalu iz vsake starostne kategorije. Od naših je to uspelo Benediku, Benedičiču, Klinarju, Žanu in Robiču.

Na tekmi naj bi startala tudi kompletna A moška in ženska reprezentanca. Žal so manjkali kar štiri iz moškega dela reprezentance: Križaj, Oberstar, Cerkovnik in Zibler. Razumeli bi Križaja, ki ima vsega res že čez glavo, ima obveznosti do družine, gradi hišo, da pa si to dovolijo trije debitanti, je neopustljivo.

Verjetno je bil najbolj zanimiv dvoboj med Kuraltom in Magušarjem. Sledeji je šel v prvem teku s proge in tako dobil sekundo in pol priblika. V drugem pa tekmovalac ne sme s proge, ne glede na prvi tek. Zaradi velike prednosti je bil boj v bistvu že odločen. Magušar je s skrajno tvegano vožnjo hotel narediti vsaj dober vtis, če že ne presenečenje. Toda Kuralt je šel mimo vrat, česar pa Magušar ni videl. Po drugem skoku je na položnem delu pobjahal vrata, ker ni opazil, kaj se je zgodilo s Kuraltom. Odpejal se je do cilja. Kuralt pa se je ustavil, na prigovarjanje publike vzpel nazaj, prepeljal dvojna izpušna vrata in prišel v polfinala, kjer ga je izločil Strel. Isto prilžnost je imela tudi Klinarjeva. Po padcu Krekove bi se samo počasi peljala do cilja in bila bi v finalu. Toda ne zna še toliko, da bi poleg reševanja svojih težav imela pregled še nad okolico. Njeno pobiranje je trajalo dalj časa in s finalom ni bilo nič.

Benedičičeva v prvem kolu ni imela resnega dela s Siferjevo iz Novinjarja, v finalu pa se je le v prvem teku resneje upirala Porentovi.

Lahko bi rekli, da sta z največjo lahkoto zmagala prav Benedik in Žan. Prvi je v vseh tekih premagal Krečiča in Karničarja z več kot sekundo prednosti. Hitrejši od Benedika je bil le Strel. Žan je v prvem kolu – polfinalu opravil z Zagarjem, še posebej v drugem je bil bistveno hitrejši. Rekordno razliko je od vseh prislužil Robič, ki je nasprotnika v polfinalu v enem teku prehitel za več kot dve sekundi.

Toda v jeseniškem finalu je Žan z lahkoto kontroliral dvoboj. Prav pri njem in Benediku je bilo opazno, kako lahkotno smučata in med vožnjo opazujeta nasprotnika.

Ekipno je v letošnjem slovenskem pokalu zmagal škofješki Alpetour s precejšnjo prednostjo, druga je Olimpija, tretja pa Jesenice pred Novinarjem itd. Pokal ni popolnoma veljavno merilo kvalitete v vseh kategorijah, ker starejši prvenstveno tekmujejo na mednarodnih tekmah, da si pridobijo čim boljše FIS točke.

Naši tekmovalci so zasedli naslednja mesta v pokalu:

- mlajši pionirji: 1. Žan – 100 točk – maksimum, 2. Robič 85,
- starejši mladinci: 3. Benedik,
- mlajše mladinke: 5. Benedičič 85, 16. Čop – Bl. Dobrava,
- starejše pionirke: 8. Podrekar 3.

Mlajši mladinci se v prvo deseterico skoraj ne morejo uvrstiti, ker je to vrhunski razred, v katerem tekmujejo tudi člani in starejši mladinci. Samo eden je osvojil več kot 10 točk.

Starejše pionirke: 4. Klinar 87, 9. Kunc 25.

– Starejši pionirji: 6. Lavtižar (Kg. g.) 63, 7. Oblak 56, 9. Pogačnik 31, 10. Naglič 30.

Zelo vprašljivo je, če bodo naši alpski smučarji še naprej tako visoko kotirali. Z enim profesionalnim trenerjem v vsej občini ne bo mogoče držati koraka z drugimi. Branik in Olimpija imata po štiri, Alpetour dva in dva polprofesionalna, iščejo pa tretjega profesionalca.

Večji problem kot sama nastavitve je verjetno dobiti primerne strokovnjake.

Gaber Pogačnik, deveti v veleslalomu na evropskem prvenstvu (Foto J. Smitek)

Kranjskogorčan Jože Lavtižar presenetljivo zmagovalac na slovenskem prvenstvu (Foto A. Kerštan)

TEKME V VELESALOMU IN PLAVANJU

Sodelavci TOZD Plavž smo v četrtek, 10. aprila, organizirali izlet na Vogel. Prelep sončni dan smo izkoristili za smučanje. Sodelavec Jože Gašperšič je skrbel, da nam v zelodih ni preveč krulilo.

Popoldan smo se med seboj pomerili v veleslalomu. Proga je postavil Klavdij Mlekus in smo jo prevozili dvakrat. Po vrtnitvi z Vogla smo se v bazenu hotela Zlatorog pomerili se v plavanju v prostem slogu. Borba za vsa mesta je bila izredno zagrizenja in napeta, vendar športna.

V smučanju se je najbolj izkazal Klavdij Mlekus, v plavanju pa Ivan Mežik. Za končni rezultat je štela kombinacija veleslalom in plavanja.

Rezultati:
Ženske: 1. Nartaja Krauthaker.
Moški do 35 let: 1. Ivan Mežik, 2. Franc Voga, 3. Alojz Šiljar.

Moški nad 35 let: 1. Klavdij Mlekus, 2. Franc Jekler, 3. Janko Guzelj.

Pokal najboljšega tekmovalca je prejel Ivan Mežik. Prehodni pokal pa je prejela ekipa samoupravne delovne skupine aglomeracija I, ki je zbrala skupno 33 točk, sledijo pa ji ekipe SDS vzdrževanje TOZD Plavž s 27 točkami, SDS aglomeracija II in vodstvo TOZD Plavž s 6 točkami.

– Guja –

TURNI SMUK Z VIŠEVNIKA

V nedeljo, 13. aprila, smo imeli pionirski turnir smuk z Viševnika. Udeležili smo se ga planinci iz osnovnih šol Tone Čufar in Prežihov Voranc z Jesenice, osnovne šole Karavanski kurirji NOV Koroška Bela in osnovne šole Gorenjski odred Zirovnica.

Ob 6. uri smo se zbrali pred železniško postajo Jesenice. Od tam smo se odpravili proti Zirovnici. Ustavili smo se še na Javorniku in Koroški Beli. V Zirovnici so vstopili še tamkajšnji planinci, nato pa smo se odpravili na Bled, od tam pa čez Zatrnik na Pokljuko. Po eni uri in pol smo se pripeljali do Rudnega polja. Tam smo izstopili in se peš odpravili naprej. Spočetka smo hodili po ravnam, ko pa smo prišli do žičnice, smo se začeli vzpenjati navzgor proti Viševniku. Čeprav se nam je zdelo, da bomo kmalu prišli na vrh, se je pot zelo vlekla.

Končno smo prišli na greben, kjer smo pustili smuč in se odpravili na vrh, ki je bil čisto blizu. Na vrhu smo si odpočili, pomicali in preobuli čevlje. Nato pa smo se odpravili do smuč. Navzdol je šlo res lepo. Kljub padcem smo nepoškodovani prišli do vnožja Viševnika. Tam smo odložili nahrbtnike, nato pa smo odšli na žičnico. Ker smo vedeli, da se letošnje zimo zadnjič smučamo, smo to dobro izkoristili. Toda dan je prehitro minil. Mimogrede smo se ustavili še v Sport hotelu na Pokljuki, nato pa smo se odpravili domov.

Izlet mi je bil všeč in mislim, da bi lahko imeli še več turnir smukov.

Klemen Gričar

OBVESTILO LJUBITELJEM BALINANJA

Odbor balinarske sekcije pri TVD Partizan Javornik – Koroška Bela obvešča vse prijatelje balinarskega športa, da lahko postanejo člani balinarske sekcije KRES in obenem člani TVD Partizan – Koroška Bela. Vse, ki se želijo včlaniti v naše društvo, vabimo, da pošljejo pisne prijave na naslov: MARJANA STOJAN, TOZD Valjarna debele pločevine JAVORNIK, tel. 640.

V prijavi je potrebno navesti naslednje podatke: priimek in ime; rojstne podatke; stalno bivališče; številko osebne izkaznice.

Članarina za vse leto znaša 25 din, 10 din pa stroški za izkaznico.

RAZSTAVA O STOLU V BOHINJSKI BISTRICI

V petek, 11. aprila, so v domu Joža Azman v Bohinjski Bistrici odprli razstavo z naslovom Stoli v Karavankah skozi čas. Pripravili so jo člani triglavske muzejske zbirke pri Planinskem društvu Dvoj-Mojstrana skupaj z odborom za pohod na Stoli, ki deluje v okviru koordinacijskega odbora planinskih društev občine Jesenice in občinskega odbora ZZZB NOV Jesenice.

Na otvoritvi razstave, ki so se je udeležili predstavniki planinskega društva in drugih organizacij iz Bohinjske Bistrice, člani odbora za pohod na Stoli, člani triglavske muzejske zbirke in drugi, je spregovoril Franc Konobelj-Slovenko.

Razstava z bogatimi fotografiranimi materiali in drugimi dokumenti predstavlja zgodovinska obdobja Stola, borbo in udeležence bitke na tem vrhu 20. februarja leta 1942, prav tako bogato pa so s fotografijami ilustrirani vsi dosedanj zimske spominski pohodi na Stoli.

Razstava v Bohinjski Bistrici bo odprta do 25. aprila, nato jo bodo prenesli v Radovljico, kjer jo bodo odprli v počastitev 85-letnice Planinskega društva Radovljica.

J. R.

LEP USPEH MLADIH LEŠKIH PADALCEV

Na šestem odprtem študentskem prvenstvu Jugoslavije, ki je bilo v soboto in nedeljo, 4. in 5. aprila, v Beogradu, je tekmovala tudi mladinska ekipa leških študentov.

Sestavljali so jo: Darko Svetina, študent višje šole za organizacijo dela v Kranju, Benjamin Smid, študent fakultete FSNP – oddelka za ljudsko obrambo v Ljubljani in Matjaž Lazar, dijak strojne tehnične šole na Jesenicah.

Mladi Leščani so se v tej sezoni pričeli pripravljati že zelo zgodaj, saj tudi pozimi niso počivali. Dobro so izkoristili nekaj lepih zimskih dni, ko je lahko poletelo letalo Cerna s smučmi na leškem letališču in opravili kar lepo število skokov za trening. Zato upravičeno pričakuje trener in vzornik mladih Drago Bunčič, da bo letos leška mladinska ekipa imela glavno besedo na državnem prvenstvu, saj postajajo že resni konkurenti tudi izkušenim starejšim padalcem.

Na letališču Lisičji jarak pri Beogradu se je zbralo na odprtem študentskem prvenstvu rekordno število padalcev, skupno 17 ekip s po tremi padalci in ena ekipa izven konkurence s profesionalnimi padalci tovarne padal KLJUŽ. Posameznikov je bilo 54. Samo Sarajevo in Novi Sad sta imeli po dve ekipi, ostala mesta pa samo po eno. Poleg Leščanov so iz Slovenije sodelovali samo še Ptujčani.

Organizatorjem vreme ni bilo naklonjeno. Zaradi nizke oblačnosti so morali pogosto prekinjati tekmovalce. Tekmovalci so bili v stalni napetosti in pripravljenosti, ker ni bilo mogoče v naprej določiti časa poleta letala. To je močno vplivalo na

zbranost tekmovalcev. Kljub temu pa je treba poudariti predvsem izredno tovarnost, ki se je razvil močno vsem mladim padalcem iz vseh republik in pokrajin Jugoslavije. Prav zato je potrebno športno padalstvo graditi na mladih, ki niso obremenjeni s klubskimi interesi.

Zaradi slabega vremena so izvedli samo dve seriji skokov na cilj. Najuspešnejši je bil lanski državni prvak Ljubiša Naumović, ki je oba skoka zaključil v »nulo«, na odlično drugo mesto pa se je uvrstil naš Darko Svetina s skokoma 0,00 m in 0,08 m. Dober je bil tudi Smid s skupnim seštevkom 0,73 m. Lazar pa se ni najbolje znašel z novim padalom in je pri obeh skokih doskočil več kot meter od centra, skupno 2,86 m.

Ekipno so se Leščani uvrstili na tretje mesto za ekipama Novega Sada in Leskovca, ki so ju sestavljali že izkušeni starejši padalci in državni reprezentantje. Ptujška ekipa se je uvrstila na 11. mesto z velikim zaostankom, kar 23,55 m.

REZULTATI:

Ekipno (17): 1. Novi Sad 0,72 m, 2. Leskovac 0,86 m, 3. ALC – Lesce 3,67 m, 4. Sarajevo 4,31 m, 5. Subotica 6,25 m, 6. Banja Luka 10,86 m, 7. Beograd 17,62 m, 8. Pristina 17,83 m, 9. Paraćin 20,21 m, 10. Kraljevo 20,25 m, 11. Ptuj 23,55 m.

Posamezno (54): 1. Ljubiša Naumović (Leskovac) 0,00 (0,00 + 0,00), 2. Darko Svetina (ALC) 0,08 m (0,00 + 0,08), 3. Dušan Marinkov (Novi Sad) 0,14 m (0,04 + 0,10), Benjamin Smid (ALC) 0,73 m (0,04 + 0,69), Matjaž Lazar (ALC) 2,86 m (1,75 + 1,11).

M. L.

Na sliki: Janez Šafarič iz Murske Sobotne je na lanskem svetovnem prvenstvu v Zagrebu uspešno skakal v cilj z domačimi padali tovarne Franjo Kluz. Na sliki tik pred dotikom na »nulo« velikosti 10 cm.

ŠPORTNO TEKMOVANJE INVALIDOV GORENJSKE

Društvo invalidov Jesenice je v soboto, 19. aprila, organiziralo tradicionalno športno tekmovalstvo v počastitev letošnjega mednarodnega dneva invalidov, ki poteka pod geslom: Rehabilitacija invalidov – dolžnost in pravica. Nastopilo je sedem ekip društev invalidov iz Kranja, Domžal, Trzica, Radovljice, Škofje Loke in Jesenice ter ekipa invalidskega športnega društva Samorastnik iz Raven na Koroškem. Pri tem velja poudariti, da Jeseničani z omenjenim društvom že dalj časa zelo dobro sodelujejo.

Udeleženci so se pomerili v kegljanju na asfaltu, šahu in streljanju zračno puško. Najuspešnejši so bili jeseniški invalidi, ki so zmagali v vseh treh disciplinah.

REZULTATI:
Kegljanje na asfaltu – ekipno: 1. DI Jesenice 1744 kegljev, 2. Samorastnik Ravne na Koroškem 1648, 3. Borec Kranj 1637.

Najboljši posamezniki: 1. Grošelj 458, 2. Vahčić 458, 3. DI Jesenice, 3. Horvatič 448 Samorastnik Ravne na Koroškem.

Šah: 1. DI Jesenice (Zorko, Poljansek, Pesjak, Smrke, Kokošar) 15,5 točke, 2. »5. avgust« Trzice 12 točk, 3. Samorastnik 11,5 točke.

Streljanje zračno puško – ekipno: 1. DI Jesenice 630 krogov, 2. Samorastnik 575, 3. Borec Kranj 479.

Najboljši posamezniki: 1. Černe, Borec Kranj 173, 2. Ovcar, Samorastnik 169, 3. Majda Kralj, DI Jesenice 165.

J. RABIČ

TEKME V KEGLJANJU NA ASFALTU

Sodelavci delovne skupnosti SEO-TKR-NG smo se pretekli mesec pomerili med seboj v kegljanju na asfaltu. Preko zime smo pridno trenirali, ob koncu sezone pa smo skušali ugotoviti, kdo je najboljši. Pomerili smo se v disciplini 4 x 9 metov na čiščenje, ki bo na programu tudi na letošnjem mednarodnem prvenstvu. Na tekmi je nastopilo 35 sodelavcev in pet sodelavk. Pri moških je premočno zmagal Rado Tolar iz raziskovalnega oddelka, pred Ivanom Klinarjem iz OTK in Danilom Klinarjem iz novogradnje. Med ženskami je Metka Koblar dokazala, da ni samo odlična tekmovalka v veleslalomu, pač pa tudi v kegljanju. Zmagala je prepričljivo pred Mileno Lužnik in Silvo Pintar iz raziskovalnega oddelka.

Ekipno so pri moških največ dosegli kegljači iz sektorja novogradnje, ki pa so le za dva keglja premagali kegljače OTK, tretje mesto pa so osvojili kegljači SEO.

Rezultati – posamezno: 1. Rado Tolar – RO 135 kegljev, 2. Ivan Klinar OTK 127, 3. Danilo Klinar NG 124, 4. – 5. Marjan Ber-

not SEO 123, Branko Jersin NG 123, 6. Borut Koprivc OTK 118, 7. – 9. Franc Benedičič OTK 116, Milan Klinar SEO 116, Janez Lešnik SEO 116, 10. Dušan Kežar NG 115, 11. Zvone Kalan SEO 113, 12. – 14. Aleš Lagoja RO 109, Milan Svetlin SEO 109, Peter Kikelj NG 109, 15. – 16. Janez Zlebir OTK 108, Vili Ferk NG 108, 17. Darko Mlakar NG 107, 18. – 20. Vaso Vujačić OTK 106, Jože Mežek OTK 106, Marjan Perko OTK 106 kegljev itd.

Ženske: 1. Metka Koblar NG 106 kegljev, 2. Milena Lužnik RO 89, 3. Silva Pintar RO 83, 4. Verona Korošec SEO 69, 5. Bogdana Aleš NG 61.

EKIPNO: 1. Novogradnje 471 kegljev (v postavi Danilo Klinar 124, Branko Jersin 123, Dušan Kežar 115, Peter Kikelj 109), 2. OTK 469 (v postavi Ivan Klinar 127, Borut Koprivc 118, Franc Benedičič 116, Janez Zlebir 108), 3. SEO 468 (v postavi Marjan Bernot 123, Milan Klinar 116, Janez Lešnik 116, Zvone Kalan 113), 4. RO – 433 (v postavi Rado Tolar 135, Aleš Lagoja 109, Tone Majcen 96, 4. Mirko Podgoršek 93).

ODLIČEN ŠTART CVETA PODLOGARJA IN VINKA POKLUKARJA NA POKLJUKI

V organizaciji športnega kluba Triglav Kranj je bilo v soboto, 12. aprila, tekmovalje za državno prvenstvo v smučarskih tekih. Člani so morali preteči 50 km, mladinci, članice in mladinke pa 20 km dolgo smučino. Smučina je bila izpeljana na Gornjem, v deset km dolgem krogu, bila pa je precej zahtevna, kar se je pokazalo pri odstopih tekmovalcev. V prvem in drugem krogu je vodil Vinko Poklukar iz Gorji, v četrtem in petem krogu pa je vodstvo prevzel odlični tekač na dolge proge Cveto Podlogar, ki tekmuje za TVD Partizan Gorje. Vodstvo je obdržal do konca tekmovalca.

Organizatorju tekmovalca se je v lepem sončnem vremenu prijavilo le deset članov,

nov, v cilj pa jih je prišlo le šest, mladince devetnajst let članic in mladink devet. Tako je v cilj prišlo od 43 prijavljenih le 34 tekmovalcev, torej je bilo odstopov kar dovolj.

Rezultati – člani: 1. Cveto Podlogar 2:20:50,34, 2. Vinko Poklukar 2:22:41,97, 3. Ivan Carman 2:22:49,71 SK Triglav Kranj itd.

Mladinci: 1. Jani Kršinar – Olimpija 57:16,69, 2. Jože Klemenčič – Dol 57:24,03, 3. Dušan Djuričič – Mojstrana 57:46,49 itd.

Članice in mladinke: 1. Metka Munih – Olimpija 1:05:25,27, 2. Jeli Jelovečan 1:05:57,76, 3. Simona Krničar 1:10:52,79, 4. SK Triglav Kranj itd. Jože Ambrožič

VISOKA ZMAGA NAJMLAJŠIH V IHANU, PORAZ MLADINCEV IN REMI ČLANOV V AJDOVŠČINI

V soboto in nedeljo, 12. in 13. aprila, so vsa tri moštva NK Jesenice igrala v gosteh. Najbolj veseli visoke zmage so najmlajši nogometaši Jesenice, ki so v Ihanu premagali sovratnike s 5:1.

Ze v prvem polčasu so Jeseničani vodili z 2:0. V drugem polčasu pa so se nogometaši obeh moštev razgrlili in videli smo še štiri lepe zadetke.

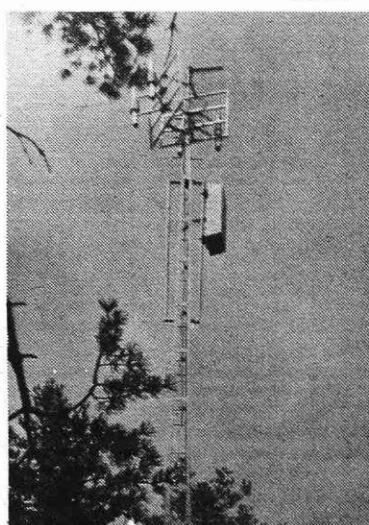
Gole so dosegli: Milan Ploj 2, Hadzi-sulejmanović, Mujo Bešić in Alagić po enega.

V nedeljo so mladinci in člani gostovali v Ajdovščini. Mladinci so tokrat zaigrali slabo v obrambi in srečanje izgubili s 3:1. Edini gol za Jesenice je dosegel Pihler v 49. minuti.

NK PRIMORJE : NK JESENICE (člani) 1:1 (1:0)

V nedeljo se je na igrišču Primorja v Ajdovščini zbralo kakšnih 400 gledalcev, ki so z zanimanjem spremljali nogometno srečanje. Na začetku smo gledali bolj zaprtro igro obeh moštev. Domačini so v 40. minuti prišli v vodstvo po zaslugi sodnika, ki je prestrogo dosodil enajstmetrovko.

V drugem polčasu so nogometaši Jesenice zaigrali bolj aktivno v napadu in v 58. minuti so zaradi napake domačih izenačili. Gol je dosegel Kramar. Do konca tekme sta obe moštvi zamudili lepe prilžnosti za zmago.

Pretvornik Kočna (J. Urh)